

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prečar-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. čk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha číslo
78.180; Wien št. 105.241.

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Manjšinska debata v Ženevi

Briand proti reviziji madridskih sklepov sveta DN in ustanovitvi stalne manjšinske komisije — Izjava čl. zunanjega ministra dr. Beneša

Ženeva, 19. sept. d. Sinoči so se pri poljskem zunanjem ministru Zaleskem sestali delegati Rumunije, Jugoslavije, Češkoslovaške in Grške, da se končno sporazumejo o skupnem delu v 6. komisiji DN, v kateri se bo obravnaval predlog dr. Curtiusa glede na narodne manjšine, ki ga je postavil v debati o delu Društva narodov. Stališče držav, ki so vezane s konvencijo o manjšinah, je znano. Pripravljene so stori vse v okviru možnosti, ki jih jim nudi ta konvencija, nočejo pa pristati na nove koncesije izven te konvencije.

Ženeva, 19. septembra s. Politični odbor skupščine Društva narodov je danes pričel razpravo o manjšinskem vprašanju, ki je bilo postavljeno na dnevni red zborovanja Društva narodov s predlogom nemške delegacije. Proti gotovim nameram, da bi se redna vsakoletna razprava o tem vprašanju na zborovanju Društva narodov izločila, zasleduje nemški predlog namen, vzdržati zanimanje Društva narodov in zlasti poskrbeti za uporabo in izpolnitev madridskih sklepov.

Po nalogu nemške delegacije je nemški državni minister na razpoložanju Koch-Weser obrazložil stališče nemške vlade ter je med drugim izjavil: Manjšinsko vprašanje je splošen evropski problem. Jedro tega problema leži več ali manj v tem, da se manjšinam ne samo pisno zagotovi varstvo njihovih človeških pravic in narodnosti, njihovega materinskega jezika, kulture in vere v državah, v katerih živijo, temveč, da se tudi dejansko izpolni. Posredovalec med dvema kulturama in obenem pobornik zedinjenja Evrope so manjšine, ki morejo svobodno razvijati svojo kulturo. Zadovoljstvo in sporazum ne bosta odpravila carinskih mej, temveč v prvi vrsti zadovoljitev manjšin.

Po tem govoru se je vršila debata, v kateri je avstrijski zastopnik odobril izvajanja Koch-Weserja ter se zahvalil nemški delegaciji, da je dala pobudo za razpravo o tem vprašanju v Društvo narodov. Napetost v nacionalizmu, zaradi česar pretirano morajo trpeti manjšine, je eden najnevarnejših vzrokov nesoglasja med državami. Avstrijska vlada podpira vsak ukrep Društva narodov, ki bi zanjamič pravice manjšin.

Zastopnik Albanije se je izjavil za ustanovitev stalne mandatske komisije Društva narodov.

V debato je tudi posegel francoski zunanji minister Briand in ugotovil, da so o manjšinskem vprašanju v celoti razpravljali že na seji sveta Društva narodov, ki je bila v Madridu. Tedaj so zastopniki glavnih zainteresiranih držav izjavili, da so pripravljene ponovno razpravljati o tem vprašanju, in je svet sklenil, da uporabi za proučitev tega vprašanja novo metodo. Proti temu, tedaj sprejetemu načinu proučevanja se zaenkrat še ni pojavila resnejša kritika. Nasprotno so manjšine dobile s tem možnost in brezpogojno jamstvo, da bodo njihove pritožbe pravilno proučevane. Briand se je izrekel proti temu, da bi Društvo narodov še sedaj izvedlo revizijo madridskih sklepov, ker dolej ni bilo bistvenih pritožb. Ina tudi pomisleke proti ustanovitvi stalne manjšinske komisije, ki tudi ni potrebna, ker ima vsaka država že danes možnost spraviti manjšinsko vprašanje pred Društvo narodov. Meni, da se nova izprememba v postopanju brez odobritve vlad ne more skleniti. V ostalem so zadeve manjšin s obstoječimi pogodbami dovoljno zajamčene. Njegova vlada ne bo preko sedanjih obveznosti prevzela nobenih novih.

Zatem je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš v svojem govoru poudarjal, da se ne morejo sprejeti nobene nove obvezno-

sti za zaščito manjšin brez pristanka držav, ki imajo take obveznosti. Zunanji ministri držav Male antante, Poljske in Grčije so na svojem sestanku glede na narodne manjšine sklenili, da ne bodo podali v 6. komisiji skupne izjave, ampak bodo govorili zastopniki poedinih držav, poudarjajoč, da je že dosedanja zaščita narodnih manjšin šla preko obsega obveznosti, ki jih imajo te države v mednarodnih pogodbah glede na manjšine.

Madžarski delegat grof Apponyi je poudarjal, da je manjšinsko vprašanje mednarodni problem in da ima zaradi tega Društvo narodov dolžnost, da se z vso skrbjo zavzame za to vprašanje. Opozorjal je na velike žrtve, ki so bile naložene premaganim državam v mirovnih pogojih, v katerih pa je bila tudi manjšinam zajamčena zaščita in svobodni razvoj. Dolžnost prizadeleži državi, da respektirajo te pogodbe. V Društvo narodov gre sedaj le za to, ali zadostuje postopanje, ki je sedaj v veljavi. V tem je istega mišljenja s Briandom, da še ni prišel čas za končno presojo. Govornik je obrazložil na posameznih primerih, da je postopanje z manjšinami docela nepopolno, ter se je odločno izjavil proti mišljenju češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša, da danes ni izključena izprememba v postopanju brez odobritve vlad. Društvo narodov ima suvereno pravico in ako države ne sprejmejo sklepov sveta o manjšinah, bi se postavilo v nasprotje s mirovnimi pogodbami. Ustanovitev stalne manjšinske komisije bi pomenila velik napredek.

Ko se je rumunski delegat Antonijade pridružil stališču češkoslovaškega delegata, je bila razprava odložena na jutri.

Razprava o gospodarski krizi

Pariz, 19. septembra. AA. Po poročilu iz Ženeve je drugi odbor Društva narodov pričel obširno razpravljati o gospodarskih vprašanjih. Avstrijski delegat Schuller je govoril o potrebi novih ukrepov od strani Društva narodov za rešitev gospodarske krize. Danski delegat Muzh in švedski odposlanec Veleroten sta predlagala, naj se revidira klavzula o največji ugodnosti. Nato je neki delegat predlagal, naj se to vprašanje predloži gospodarskemu in finančnemu odboru Društva narodov, ki naj s tem v zvezi ugotovi vzroke sedanje gospodarske krize. Rumunski delegat Madgearu se je pridružil predlogu danskega odposlanca s pristavkom, da naj se obenem izvrši priprave za predstoječo gospodarsko konferenco.

Razorožitelna komisija je razpravljala o načrtu konvencije za finančno pomoč napadeni državi v primeru vojne ali pa vojne nevarnosti.

Svet DN o vicinalnih železnicah v Banatu in Bački

Ženeva, 19. septembra. d. Na včerajšnji popoldanski seji je Svet Društva narodov razpravljati tudi o vicinalnih železnicah v Banatu in Bački. Z dolocitvijo novih državnih mej so mnoge teh vicinalnih železnic ostale deloma v celoti na našem, rumunskem ali madžarskem ozemlju. Trianonska pogodba je s členom 304, zagotovila družbam, ki so lastnice teh železnic, možnost nadaljevanja eksploatacije ali pa sporazuma o odkupu z vladami držav, na katerih ozemlju se nahajajo njihove proge. Svet Društva narodov se je bavil včeraj s položajem prog Vel. Kikinda - Arad, Vršac-Maroš Ilja, Čoka - Zabali, Ričica - Salaš, Batina - Bač ter drugih vicinalnih prog, ki se nahajajo na rumunskem, madžarskem in jugoslovanskem ozemlju. Po poročilu referenta Zaleskega je svet ugotovil, da se med našo vlado in družbami na eni strani ter rumunsko vlado in družbami na drugi strani vrše pogajanja za rešitev vprašanj teh vicinalnih železnic. Razen tega je svet dolocil rok za sporazum do 1. januarja 1931, po katerem bo imenoval arbitre za rešitev spora, ako bi se sporazum ne dosegel. Dr. Marinković je izjavil v imenu naše, rumunski delegat Antonijad pa v imenu svoje vlade, da se strinjata s tem sklepom Društva narodov.

Nov spor med Anglijo in Vatikanom

Vatikan zahteva od Anglije jamstvo za zaščito katoličanov v Iraku, kar pa angleška vlada odklanja

London, 19. septembra d. V tukajšnjih diplomatskih krogih se mnogo razpravlja o novem grozečem konfliktu med Anglijo in Vatikanom. Tokrat gre za usodo katoličanov v Iraku. Angleški mandat nad Irakom poteče l. 1932. Angleška vlada je nedavno napovedala, da bo po poteku mandata sklenila s Irakom posebno vojno konvencijo, vse druge notranje zadeve pa bo prepustila svobodni odločitvi iraške vlade. Vatikan je zahteval od Anglije, da mora pri sklepanju te pogodbe primerno zaščititi tudi pravice katoličanov v Iraku, ki ne živijo v dobrih odnosih z muslimanskim delom prebivalstva, ki je v večini. Angle-

ška vlada je tako jamstvo odklonila, češ da se ne more vmešavati v notranje zadeve druge države. Iz Vatikana se vodi sedaj po angleških katoliških krogih borba proti temu stališču Anglije. V Vatikanu bi celo radi videli, da bi prišlo do splošne katoliške protestne akcije po vsem svetu. Katoliška mednarodna unija namerava tudi intervenirati pri Društvo narodov. Kakor zatrjujejo v angleških službenih krogih, se Anglija v to zadevo ne bo spuščala, ker smatra, da je dolžnost Vatikana skrbeti za svoje vernike, dočim se Anglija z verskimi zadevami sploh noče pečati.

Sklicanje avstrijskega parlamenta

Dunaj, 19. septembra. AA. Avstrijski parlament se bo sestal 25. septembra na izredno zasedanje.

Amerika proti ruskemu uvozu

Ottawa, 19. septembra. AA. Nova konzervativna vlada je sprejela zakon, ki lo pooblašča, da sme preprečiti uvoz iz vseh držav, ki niso podpisale versailleske pogodbe. S tem ukrepom bo prizadet pred vsem sovjetski dumping.

Odrava inozemskega pravosodja na Kitajskem

Washington, 19. septembra. o. Državni urad naznanja, da se bodo v kratkem obnovila ameriško - kitajska pogajanja za postopno odpravo eksteritorialne jurisdikcije na Kitajskem. Temelj razpravi bodo predlogi, ki so bili pred kratkim redigirani sporazumno med ameriško in kitajsko vlado. Pogajanja se bodo pričela meseca oktobra pri ameriškem državnem uradu v Washingtonu.

NEUSPELA POGAJANJA MED FRANCIO IN ITALIJO

Intransigentnost Italije — Nova zaostritev odnosajev med obema državama — Komentarji angleških in francoskih listov

Ženeva, 19. septembra. d. Veliko vznemirjenje so vzbudile sinoči vesti, da so se pogajanja za sporazum med Francijo in Italijo zopet izjalovila. Vesti so tem bolj iznenadile, ker se je še pred dnevi poročalo, da pogajanja ugodno potekajo in stoje že tik pred zaključkom. Govorilo se je takrat, da pride zaradi tega v Ženevo sam Musolini, da se osebno sporazume s Briandom in Hendersonom o zadnjih podrobnostih.

Sedaj pa se je pokazalo, da so ostala pogajanja, ki so se vršila v Ženevi, brez vsakega uspeha. Na vse v Ženevi zbrane državnike je vplivalo to dejstvo zelo deprimirajoče, ker si nihče ne prikriva, da pomenja novo napetost med obema državama. Vendar pa izražajo trdno prepričanje, da se bodo pogajanja najkasneje prihodnjo pomlad obnovila.

Lozdon, 19. septembra. M. Pogajanja, ki so se vršila v Ženevi med Francijo in Italijo v svrhu sklenitve pomorskega sporazuma, je spremljala mednarodna politična javnost s velikim zanimanjem. Zatrjevalo se je, da je prišlo do pogajanj na intervencijo Anglije, ki je zelo zainteresirana na tem, da pride v tem vprašanju do pozitivnih rezultatov. Vprašanje od Italije zahtevane pomorske paritete s Francijo je ostalo odprto še izza londonske razorožitvene konference in je dovedlo med obema državama do velike napetosti, ki zelo kvari

mednarodno ravnanje. Današnji londonski listi pa ugotavljajo, da so ostala pogajanja brezuspešna. »Daily Herald« obširno poroča o težkočah, ki so se pojavile tekom pogajanj in nadaljuje: »Napetost odnosajev zaradi pomorske paritete med Francijo in Anglijo traja torej dalje. Pogajanja v Ženevi, ki so končala s popolnim neuspehom, so še enkrat pokazala, da je svetovni mir na zelo trhljih nogah. Ženevski neuspeh pa ob enem tudi dokazuje, da v tem vprašanju ni pričakovati sporazuma niti na prihodnji razorožitveni konferenci, ki se bo vršila februarja 1931. Negativni uspeh pogajanj je le še bolj poostril medsebojno napetost. Na konferenci leta 1931 zaradi tega ni pričakovati niti pomorskega niti političnega sporazuma med Italijo in Francijo.«

List opisuje nato zgodovino vsega problema in pravi: »Ugotoviti pa je treba pri tej priliki, da krivda za ta neuspeh ne pade na Francijo, marveč na Mussolinija in ves fašistični režim. Francija je pokazala svojo dobro voljo. Zunanji minister Briand je še na odprtih seji Društva narodov naglasil pripravljenost Francije, nuditi najdalekosežnejše koncesije za ceno sporazuma in varnosti. Italija pa je na vse to odgovorila na način, ki doslej ni bil nikjer običajen. Na vse mogoče načine je ovirala pogajanja in stavila take pogoje, ki jih Francija absolutno ni mogla spre-

jeti in ki so onemogočili vsako nadaljnjo razpravo.«

»Zdi se, zaključuje »Daily Herald«, da je Mussolini to storil povsem namenoma in proračunano. Hotel je počakati na izid nemških volitev, računajoč s tem, da bo Francija sedaj, ko vidi, kakšen je položaj v Nemčiji, mehkejša in popustljivejša ter da bo dražje plačala prijateljstvo Italije.«

Pariz, 19. septembra. M. Vsi današnji listi se obširno bavijo z neuspehom francosko-italijanskih pogajanj ter najodločnejše demantirajo v italijanskem tisku razširjene vesti, da je bil dosežen sporazum. Ob enem poudarjajo, da je Francija ponovno dokumentirala svojo iskreno voljo za sporazum, da pa pri italijanski delegaciji ni našla prav nikakega razumevanja. Pogajanja so prekinjena in se še ne ve, ali se bodo še sploh nadaljevala, ker je Italija pokazala, da ji sploh ni do sporazuma.

Rim, 19. septembra. d. V zvezi s vestmi, ki jih je objavilo več inozemskih listov glede razvoja italijansko francoskih pogajanj piše »Giornale d' Italia«:

Fantazije inozemskih časopisov grede le malo predaleč. Ne samo da niso zaenkrat doseženi nobeni praktični zaključki, ampak je, kakor izgleda, v vseh vprašanjih še daleč do rešitve. Sedaj se še vedno proučuje, pretresa in razgovarja... Radi tega bo minister Grandi ostal še dolgo časa v Rimu.

Nova akcija avstrijskega Heimwehra

Vodstvo Heimwehra snuje blok protimarksističnih skupin, da bi si priborilo premoč v parlamentu

Dunaj, 19. septembra. d. Ohrabreni z uspehi nemških narodnih socialistov, se sedaj tudi avstrijski Heimwehrovi, kakor se zatrjuje v poučenih krogih, z vso resnostjo pripravljajo na to, da bi dosegli čim prej razpis novih volitev. Prvi poizkus so napravili že te dni v štajerskem deželnem zboru, zahtevajoč njegov razpust in razpis novih volitev. Njihova zahteva pa je bila odklonjena. Sedaj so pričeli novo akcijo, ki stremi za tem, da bi ustvarili v Avstriji nekako protimarksistično fronto, ki bi stala pod vplivom Heimwehra in ki bi naj pripomogla k sličnemu volilnemu uspehu, kakor so ga dosegli nemški narodni socialisti. Kakor napovedujejo iz krogov Heimwehra, bo vodstvo Heimwehra že v bližnjih dneh zahtevalo primerno volilno reformo. Predvsem nameravajo heimwehrovi zbrati vse male protimarksistične skupine, ki so izven obstoječih političnih strank in z njihovo pomočjo ustanoviti močan blok. Na ta način upajo, da bodo vplivali tudi na ostale meščanske stranke in jih prisilili, da se

bodo pokorile njihovemu povelju. Če se jim to posreči, mislijo, da bodo prišli v bodoči avstrijski parlament kot najmočnejša stranka, ki bo lahko svobodno krojila nadaljnjo usodo Avstrije. Pri tem seveda računajo na najtesnejšo podporo nemških narodnih socialistov in nacionalcev, zanašajo pa se tudi na izdatno podporo Italije, ki že davno stremi za tem, da bi ustvarila nekako skupno fašistično fronto Italije, Nemčije, Avstrije in Madžarske.

Budimpešta, 19. septembra. s. V zvezi s sklepi avstrijskih legitimistov, da prično živahno akcijo v interesu restavracije Habsburžanov, pripominja »Ujszagr«, da more biti ta sklep simpatičen madžarskemu legitimizmu, ki pa nima z njim nobenega opravka. Cilj madžarskega legitimizma je madžarsko kraljestvo, neodvisno od avstrijskega cesarstva. Tukaj gre za narodno socijalistično gibanje in ne za monarhistično vprašanje, ki bo postalo aktualno šele z razvojem mednarodnega položaja.

Protičeške demonstracije v Gradcu

Zaradi razžaljenja čl. vojske obtoženi avstrijski državljani pred praskim vzklicnim senatom oproščen

Gradec, 19. septembra. AA. Nedavno je avstrijski državljani po imenu Mayer, rod. iz Gradca, potoval po Češkem in v vlakcu žalil češkoslovaško vojsko. Praško sodišče ga je obdoložilo na mesec dni zapor. S tem v zvezi je sinoči ob 10. skupina tukajšnjih dijakov, članov Heimwehra, demonstrirala pred češkoslovaškim konzulatom in češkoslovaškim Narodnim domom. Dijaki so razbili s kamenjem več oken na Češkemu domu. Policija je takoj intervenirala in razgnala demonstrante.

Praga, 19. septembra. s. Zasebni urad-

nik Adolf Mayer iz Gradca, ki je bil v prvi instanci zaradi razžalitve češkoslov. vojske obsojen na mesec dni zapor, je bil pri današnji vzklicni razpravi oproščen ter takoj izpuščen na svobodo. Utemeljitev razsode veli, da je sicer dokazano, da je Mayer rabil besede »vojaki 28. pešpolka so bojazljivi psi«, da pa ni imel namena žaliti češkoslovaške vojske, ker so bile njegove besede namenjene le bivšemu cesarsko in kraljevemu pešpolku. Bivši člani tega pešpolka imajo pravico vložiti proti njemu privatno tožbo zaradi razžaljenja časti.

Marconi predsednik italijanske akademije znanosti

Rim, 19. sept. AA. Na mesto senatorja Tittonija, ki je podal ostavko kot predsednik italijanske akademije znanosti je bil imenovan senator Marconi.

Rim, 19. septembra. AA. Rimski listi komentirajo ovstavo senatorja Tittonija kot predsednika italijanske akademije, kakor tudi imenovanje učenjaka Marconija na njegovo mesto ter naglašajo, da je pametno senatorje izključiti iz italijanske akademije, predvsem zato, ker so politiki. Edina izjema je bila napravljena pri bivšem predsedniku italijanske akademije Tittoniju, ker je imel posebne zasluge.

Kongres zavezniških bojnikov

Washington, 19. septembra o. V veliki dvorani »Memorial Hall« je bil odprt včeraj kongres medzavezniške zveze bivših bojnikov, ki šteje 9 milijonov članov. Za predsednika je bil soglasno izvoljen general Hamilton. Popoldne so se udeležili delegati kongresa velike svečanosti, ki sta jo priredila na čast udeležencem kongresa ameriški predsednik Hoover in njegova soproga. Zvečer je general Pershing priredil gostom slavnostno večerjo.

Pariz, 19. septembra. AA. Davi ob 4.25 je ameriški zvočnik pred Spomenikom zmage reproduciral brezžično pozdrave s kongresa zavezniških bojnikov v Washingtonu.

Sklicanje rumunskega parlamenta odloženo

Bukarešta, 19. septembra. AA. Listi objavljajo vest, da je redno zasedanje rumunskega parlamenta preloženo in da bo parlament začel svoje delo 15. oktobra šele 15. novembra. Ta preložitev se spravlja v zvezo s skorajšnjim potovanjem predsednika rumunske vlade Maniuja v inozemstvo.

Bukarešta, 19. septembra. Kralj Karol skuša v konferencah z voditelji strankinih frakcij poravnati nesoglasja, ki so v zadnjem času nastala med večino zbornice. Zaradi te zadeve je imel ministrski predsednik Maniu daljši razgovor z voditeljem kmetske stranke Mihalega. »Dimineata« izjavlja, da pogajanja za rešitev spora v vladni večini ne bodo imela uspeha, ker gre za načelna vprašanja.

Nemške težnje v ČSR

Praga, 19. septembra. AA. Listi poročajo, da je parlamentarni klub nemških krščanskih socialcev sklenil, postaviti na prvo mesto svoje narodne zahteve in da bo vložil zato v parlamentu razne interpelacije. Krščanski socialisti bodo skušali, da postopoma uredničijo nemške narodne in politične zahteve.

Katastrofa angleškega parnika

London, 19. septembra. AA. Britski obalni parnik »Trepont« se je danes v ustju Temse potopil. Moštvo so rešili.

Novi člani VZS

Beograd, 19. septembra. AA. Predsednik ministrskega sveta in minister za zunanje zadeve je imenoval tebe člane vrhovnega zakonodajnega sveta:

Ivana Pucija, ministra v pokuju iz Vel. Lašč, Mihajlo Zivančevića, odvjetnika v Beogradu in dr. Draga Marušića, odvjetnika v Ljubljani.

Pomočnik prometnega ministra

Beograd, 19. septembra. p. Z ukazom Nj. Vel. kralja je imenovan za pomočnika prometnega ministra inž. Peter Senjanović, dosednji direktor zagrebske železniške direkcije. Inž. Senjanović je na glasu izvršnega železniškega strokovnjaka. Po prevratu je bil šef tehničnega ravnanja stva pokrajinske vlade v Splitu, pozneje pa je prestopil v službo državnih železnic. Bavil se je zlasti za gradnjo železnic in je o tem spisal več strokovnih del.

Definitivna preosnova ljubljanske in mariborske realke

Beograd, 19. septembra. p. Minister je odobril definitivno reformo državnih realk v Ljubljani in Mariboru. Oba zavoda bosta v bodoče reprezentirala v glavnem tip realne gimnazije z osmimi letniki, pri tem pa od 5. razreda naprej imela tudi posebne realne razrede po sedanjem učnem načrtu. Tako bosta predstavljala v bodoče posebnost, ki ji nima bo dala značaj največjih srednjoškolskih zavodov v Dravski banovini.

Beograd, 19. septembra. AA. Ker je nastala potreba, je minister prosvete na podlagi čl. 3 zakona o srednjih šolah podpisal odlok, ki se ž njim realka v Mariboru z oddelki realne gimnazije pretvori v realno gimnazijo z ločenimi oddelki realke od V. do VIII. razreda. Z istim odlokom je pretvorjena realka v Ljubljani z oddelki realne gimnazije v I. realno gimnazijo s posebnimi oddelki čiste realke od V. do VIII. razreda.

Povratek ministra Preke

Zagreb, 19. septembra n. Danes je prišel semkaj minister socialne politike in narodnega zdravja g. Nikola Preka.

Beograd, 19. septembra. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje Nikola Preka se vrne jutri ob 6.45 v Beograd s svojega službenega potovanja po drinski, zetski in primorski banovini.

Zaprisega predsednika dr. Perića

Beograd, 19. septembra. AA. Davi ob 10. je predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve general Peter Živković sprejel v svojem kabinetu novo imenovanega predsednika Državnega sveta dr. Ninka Perića, ki je pri tej priliki položil prisego. Po sestanku s predsednikom vlade se je dr. Perić napotil v stanovanje dosedanjega predsednika Državnega sveta dr. Poličevića.

Nov zakon za pospeševanje notranje kolonizacije

Beograd, 19. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za gozdove in rudnike po zaslišanju predsednika ministrskega sveta podpisal in razglasil zakon o brezobrestnem posojilu v gradbenem materialu dobrovoljcem, naseljencem in opantantom za zidanje hiš.

Silna napetost v Nemčiji

Vesti o Brüningovih namerah vladati brez parlamentarne večine — Hitlerjevci napovedujejo oborožen odpor in izklicanje diktature

Berlin, 19. septembra. d. Službena objava, da bo vlada dovršila do sestanka drž. zbora setavo svojega delovnega programa in nato stopila pred parlament je vzbudila v javnosti mnogo začudenja. S tem je bilo rečeno, da gosp. Brüning ne namerava poskusiti sestave nove večine, temveč da se je odločil vladati z manjšinskim kabinetom — dokler bo šlo. Polagoma se odkriva zakulisje te Brüningove taktike. Predsednik republike g. Hindenburg Brüningu ni dal mandata za sestavo vlade, v kateri bi bili tudi socijalni demokrati. Tudi se desnica današnje vlade (konservativci in gospodarska stranka) upira koliciji s socialisti: G. Brüning torej sploh ne more sestaviti vlade, ki bi razpolagala s trdno večino za nadaljevanje dosedanjega mednarodne in ustavne politike. Drugače pa se da stvariti večina le s pomočjo narodnih socialistov in nemških nacionalcev. Taka večina bi seveda že po svoji eksistenci značila povsem drugo politično orijentacijo Nemčije. Toda tudi ta pot se zdi, da je Brüningu zaprta. Velik del centra ter levo krilo kabineta (državna stranka, del ljudske stranke) odločno odklanja vsak sporazum s skrajno desnico. Brüning torej zaenkrat ne more izvesti nobene večinske kombinacije. Politični krogi smatrajo, da bo Brüning, ako se medtem ne najde primerna solucija, skušal vladati z manjšinskim kabinetom in da torej stoji Nemčija pred prikrito diktaturo zmernega meščanstva. Seveda bo to jako opasen poskus.

Berlin, 19. septembra. AA. Nemški listi poročajo, da narodna socijalistična stranka le s težavo zdrži svoje napadalne čete. Poluradno poročilo priznava, da razpravljajo fanatični fašistični oddelki o oboroženi vstaji, podarja pa obenem, da so vladne oborožene sile popolnoma kos položaju.

Berlin, 19. septembra. č. »B. Z. am Mittag« objavljaja danes podrobno poročilo, kako se pripravljajo Hitlerjevci za skorajšnji puč. Kapetan Stenes, vodja hitlerjevskih napadalnih bataljonov, ima vsak večer sestanke s svojimi možmi ter jim med drugim daje takale vprašanja: »Kaj bi storili v primeru puča z leve? Kateri komunisti in njihovi vodje stanujejo v vaši bližini? Kako so oboroženi? Kako ste vi opremljeni z orožjem? Kje bi se za slučaj potrebe še moglo dobiti več orožja. Kje so vaše straže?« Nacionalni socialisti prihajajo vsak večer v prostore komunističnih organizacij ter se spuščajo v pogovore, da bi izzvali komuniste k prevratu, potem pa sami prevzeli vodstvo vstaje. V vsaki večji ulici imajo stalne oddelke

svojih napadalnih bataljonov ter neprestane straže, ki ne smejo niti spati. Nihče pa ne ve, kje je središče njihove vojaške organizacije. Ta tajnost je znana samo kakim štirim ali petim osebam, ki bodo dobile telefonsko povelje, ga oddale naprej na 12 podrejenih mest, ki bodo stori enako na mnogo nadaljnjih podrejenih enot, tako da bi bili v pol ure vsi možje na svojih točno določenih mestih. »B. Z. am Mittag« pravi, da je to le del njenih odkritij. Izrečno poudarja, da ne gre za nikako fikcijo, niti strah, ki bi imel velike oči. Tako so delali tudi pri Kappovev puču l. 1921, kakor tudi pri Hitlerjevem puču l. 1923. Če bi takrat oblastva poslušala in upoštevala takšna odkritja, bi se bilo marsikaj preprečilo, da se ne bi prelivala dragocena kri.

Vpliv na svetovne borze

London, 19. septembra. g. Skoraj vsi angleški časopisi objavljajo vznemirljive vesti o vojaških pripravah narodnih socialistov v Nemčiji. Zadnje vesti so na londonski borzi povzročile veliko nervoznost. To vznemirjenje je imelo svoj vpliv tudi na Youngovo posojilo, ki je padlo za več točk. Tudi drugi nemški vrednostni papirji so zelo padli. V finančnih krogih menijo, da se je mnogo nemškega kapitala preneslo v inozemstvo. Tudi z amsterdamske in pariške borze javljajo o močnih prodajah nemških posojil.

Newyork, 19. septembra. g. V Wallstreetu so bile danes razširjene govore o predstojiči revoluciji v Nemčiji. Kljub vsem demantjem je nem. državno posojilo pod vplivom teh vesti padlo od 84 na 81. To je najnižji kurz, kar ga je imelo to posojilo do sedaj. Na ameriških borzah so tudi ostali nemški papirji padli za 2 do 10 točk.

Millerand o situaciji v Nemčiji

Pariz, 19. septembra. s. V Aigleu v Normandiji je bivši predsednik francoske republike Millerand govoril o zadnjih nemških volitvah. Dejal je med drugim: »Koj se je Nemčija opustila zasedbe Porenja, že napoveduje z brutalno odkritosrčnostjo, da hoče razveljaviti versaillesko mirovno pogodbo, anektirati Avstrijo, izpremeniti vzhodne meje ter zopet pridobiti Slezijo in gdanski koridor. Ta namera jasno kaže, da hoče Nemčija vojno. Napram tem grožnjam ne preostaja Franciji drugega, nego ojačenje državne obrambe ter vzpostavitev enotne fronte med zavezniki. Le z energičnim nastopom se bo Nemčija lahko obdržala v šahu.

Nemške volitve in Ženeva

Ženeva, 16. septembra.

Pred današnjim govorom nemškega zunanjega ministra Curtiusa ni bilo čuti po hodnikih impozantne palače, kjer zaseda plenum DN, skoro nič drugega, kakor razpravljanje o rezultatu nemških volitev. Posamezne skupine delegatov niso prikrivale svojega začudenja zaradi silnega uspeha nemških narodnih socialistov. Čuti je bilo neprestano ime Hitlerja in narodnih socialistov.

Henderson in Briand sta imela včeraj nadenourno razpravo, v kateri sta razmotrivala o položaju, nastalem po nemških volitvah. Oba državnika smatrala, da bo treba pri nadaljnjih odločitvah računati z novim položajem v Nemčiji, vendar pa še upata, da se bo posrečilo sestaviti v Nemčiji vlado velike koalicije. Po njunem mnenju bi bila namreč samo tako vlada v stanju nadaljevati zunanjo politiko pokojnega Stresemanna.

Posebno razočaran je zaradi nemških volitev Henderson, ki je zagovarjal in podpiral nemško oficijelno zahtevo po razorožitvi, dočim se je sedaj nemški narod solidariziral s skupino, ki želi uvesti v Nemčiji zopet predvojni militaristični režim.

Nemški delegati so še vedno zelo rezervirani ter očividno pričakujejo navodil iz Berlina. Tem bolj zgovorni so nemški novinarji vseh struj. Levičari z zadovoljstvom ugotavljajo, da je ostala dr. Brüningova vlada v ogromni manjšini in da manjka za uspešno delo v nemškem parlamentu okoli 150 glasov. Rezultat volitev je pokazal, da je bila politika dr. Brüningove vlade, ki je hotela ustvariti meščanski desničarski blok in vladati brez socialistov, povsem poročena. Po volitvah je padla v vodo ideja konzervativne republike, katere duševni očetje se nahajajo v najbližji okolici državnega predsednika Hindenburga. Namesto da bi dobila Brüningova vlada v novem državnem zboru delazmožno večino, je ostala v manjšini in skorje brez upanja, da bi si mogla tako večino naknadno ustvariti. To pa bi se ne bilo tako hudo. Pravi vzrok težav, ki se bodo pokazale v bližnji bodočnosti, leži v tem, da je pokazalo ogromno število Nemcev svoje nezadovoljstvo nad demokracijo in parlamentarizmom sploh. Saj je naraslo tudi število komunističnih poslancev od 54 na 76. Njihov napredek pa je še vedno zmeren napram nezasičenemu porastu nemških narodnih socialistov, ki so se dvignili od 12 kar na 107 poslancev.

Socialisti so sicer s svojimi 143 poslanci ostali še vedno najmočnejša stranka, vendar pa so izgubili 10 mandatov ter v primeru s porastom števila vseh volilcev okoli 20 % glasov. Centrum je sicer pridobil 8 mest in bo imel v novi zbornici 68 zastopnikov, vendar pa so tudi njegovi glasovi nazadovali za 5 %. Hugenbergovci so si kljub usodnim pretreslajem posled-

varna pot za Nemčijo je takojšnja izvedba in izpolnitev velike koalicije od socialistov pa do Treviranusove skupnice. Le taka vlada bo kos navalu združene destruktivne opozicije komunistov, narodnih socialistov in hugenbergovcev, ki bo štel 224 glasov proti 279 vladnim glasovom ter bo mogla povesti Nemčijo iz sedanjega res kritičnega položaja na boljša pota.

V ponedeljek se bo pričel proces v Rimu

Praga, 19. septembra. p. Nocojšnji listi poročajo iz Rima, da se prične drugi proces proti obtoženim Jugoslovencem v ponedeljek dne 22. t. m. pred izrednim sodiščem za zaščito države. Sodišče bo to pot zasedalo v Rimu, predsedoval mu bo zopet general Cristini, ki je vodil tudi razpravi v Pulii in Trstu. Na zatožni klopi bo sedaj 29 oseb. Poslednja, tretja skupina od prvotnih 78 obtožencev pride na vrsto kasneje, najbrž v začetku novembra.

Imenovanja v diplomatski službi

Beograd, 19. sept. AA. Z ukazom Nj. Vel. so postavljeni: za svetnika kr. poslanstva v Parizu v l-3 Aleksander Cincar-Marković, svetnik poslanstva v Rimu; za načelnika glavnega arhiva v ministrstvu v l-2 Rajko Vintrović, direktor pravnega oddelka v ministrstvu; za načelnika pravnega oddelka v l-3a Danilo Danić, svetnik ministrstva; za svetnika kr. poslanstva na Dunaju v l-3 dr. Vojislav Jovanović, glavni arhivar ministrstva; za tajnika ministrstva v l-5 Sava Spasojević, konzul v Brijuni; za konzula v Brijuni dr. Anton Novčanin; za tajnika poslanstva na Dunaju v l-5 dr. Stanko Erhartić, tajnik ministrstva; za tajnika ministrstva v l-6 Pavle Djordjević, tajnik poslanstva v Londonu; za tajnika ministrstva v l-6 Teofil Djurović, vicekonzul na Reki.

Tragična smrt slovaškega odvetnika

Beograd, 19. septembra. p. V bližini Šabca se je v minuli noči pripetila huda avtomobilska nesreča, koje žrtev je postal dr. Zdenko Krno, odvetnik iz Bratislave. Včeraj je prišel v Beograd, kjer se je sestal s svojima rojakoma, bratoma Klar. Prijateljski sestanek so proslavili v neki kavarni, zvečer pa so se odločili za avtomobilski izlet v Šabac. Kako je prav za prav prišlo do nesreče, se še ne ve. Zjutraj so našli seljaki na cesti tik pred Šabcom prevrnen avtomobil. Ko so ga dvignili, so našli pod avtomobilom dr. Krna mrtvega, oba brata Klar pa nevarno ranjena. Dr. Krno je počila lobanja in je bil po mnenju zdravnikov na mestu mrtve. Brata Klar sta oba dobila težje notranje poškodbe ter so ju po prvi zdravniški pomoči prepeljali v beograjsko bolnico.

Pouk nemščine na mariborski gimnaziji

Beograd, 19. septembra. p. Z ozirom na vesti nekih inozemskih listov, da je bil na mariborski gimnaziji ukinjen nemški jezik kot učni predmet v I. in II. razredu, se ugotavlja na merodajnem mestu tole: »Po novem učnem načrtu, ki velja od letošnjega šolskega leta za vsa država, je uveden nemški jezik kot učni predmet v vseh realnih gimnazijah, ki jih je v vsaj državi 135, in čistih realkah, ki jih je vsega 4, in to od tretjega razreda dalje, do čim so doslej ta predmet predavali šele od petega razreda dalje. Zato je ravno nemški jezik baš v realnih gimnazijah, ki jih je največ v državi nadvaljadal francoski jezik. V čistih klasičnih gimnazijah, ki jih je v vsaj državi pet, je uveden samo en tuj jezik kot učni predmet in sicer francosčina, od I. razreda dalje, vendar pa učenci klasičnih gimnazij, ki so se v prvem razredu učili nemščine, nadaljujejo z učenjem nemščine tudi v drugem razredu do osmega razreda. Zato se ne uče francosčine, medtem ko prično učenju prvega razreda s francosčino in nadaljujejo z učenjem tega predmeta do osmega razreda brez učenja nemščine. Za Maribor ni bila izdana nobena posebna odredba in ni na tamonjši čisti humanistični gimnaziji obstojal poseben nemški oddelek (paralelka).

Kongres slovanskih zdravnikov v Splitu

Sušak, 19. septembra. n. Od 5. do 7. oktobra se bo vršil v Splitu kongres slovanskih zdravnikov. Na zborovanje bo prišlo okoli 600 zdravnikov iz Poljske, Češkoslovaške, Bolgarske in raznih mest ruske emigracije. Zastopana bodo na kongresu tudi francoska, rumunska in grška zdravniška društva. Dne 3. oktobra pridejo zdravniki na Sušak, kjer si bodo ogledali Trsat, nakar odpušajo na Rab, potem v Šibenik in Split. Obiskali pa bodo slovanski in drugi gostje zdravniškega kongresa tudi Hvar, Dubrovnik, Boko, Cetinje, Mostar, Sarajevo, Beograd in Arangeljovac.

Iz univerzitetne službe

Beograd, 19. septembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na pravni fakulteti v Beogradu imenovan za rednega profesorja pravne enciklopedije v I/2a dr. Djordje Tasić, redni profesor pravne fakultete v Ljubljani.

Važen odlok prosvetnega ministrstva

Beograd, 19. septembra. AA. Ministrstvo prosvete razglasa: »Učenci, ki so končali četrti razred ljudske šole z eno ali dvema slabima ocenama, se ne morejo vpisati ne na gimnazijo ne na meščansko šolo. Tem učencem je izjemoma dovoljeno, da se ponovno vpišejo v četrti razred ljudske šole, ako želijo, da se prihodnje leto vpišejo v gimnazijo ali v meščansko šolo.«

Obup Slovenke v Zagrebu

Zagreb, 19. septembra. n. Danes opoldne je poskušala izvršiti samomor Slovenka Marija Vrekova, sobarica, odpuščena nedavno iz nekega zagrebskega hotela. Reva je stanovala nekaj dni pri znancih in ni mogla najti nove službe. Danes popoldne se je odločila, da skoči v Savo, a jo je na mostu poslednji trenutek zdržal neki potnik, ki jo je proti njeni volji rešil smrti.

Jugoslovenska razstava v Ženevi

Zanimiv pregled razvoja in napredka naše države — Veliko zanimanje za razstavo v ženevskih krogih

Ženeva, 19. septembra. r. Včeraj popoldne je bila v reprezentativni dvorani ženevske mestne palače, ki leži v idiličnem parku, otvorena jugoslovenska razstava, ki naj pokaže mednarodnemu svetu, ki se zbira v času zasedanja Društva narodov v Ženevi, razvoj in napredek naše države v teku zadnjih 10 let. Razstavo je organiziral Centralni presbijo, aranžman razstave same pa je prav srečno izvršil g. dr. Radovanović.

Svečane otvoritve so se udeležili številni ugledni državniki, diplomatje in novinarji, ki prisostvujejo zasedanju Društva narodov, celokupni ženevski konzularni zbor in mnogi drugi odlični predstavniki mednarodnega javnega življenja. Razstavo je otvoril podžupan Ženeve g. Ponzet s kratkim nagovorom, pozdravljajoč deio razstave, ki naj pred mednarodnim svetom pokaže razvoj Jugoslavije. Ženeva si šteje v čast, da si je Jugoslavija za to svrhu izbrala baš to mesto ter želi razstavi kar največji uspeh.

V zastopstvu zunanjega ministra dr. Marinkovića se je zahvalil za izkazan gostoljubnost in podporo član naše delegacije bivši minister dr. Mažuranić. V svojem govoru je naglasil, da je Jugoslavija vložila ves svoj trud za obnovo v vojni hudo prizadete države. Razstava naj pokaže, kaj smo dosegli in seznaniti mednarodni svet z lepotami naše zemlje.

Po oficijelni otvoritvi se je vršila zakuška za povabljenе goste, ki so si nato pod vodstvom aranžerjev ogledali razstavo. Tekom včerajšnjega in današnjega dne so posetili razstavo vsi odličnejši v Ženevi zbrani državniki in mnogi drugi odličniki. Ženevski listi se izražajo prav pohvalno in prorokujejo Jugoslaviji, ki ima mnogo

podobnega s Švico, veliko bodočnost. Razstava je razdeljena v dva dela. V prvem oddelku je ponazorjen splošni napredek naše države, v drugem pa napredek in razvoj naših glavnih mest. Prav lepo je zastopana tudi Ljubljana, nadalje Maribor, Celje, Ptuj in vsa naša letovišča in zdravilišča.

Delo in napredek naše države sta predstavljena v šestih skupinah. V splošni skupini so mnogi grafikoni in fotografije o geografskem položaju in historičnem razvoju, administrativni razdelitvi države, o kazadovanju kriminalnosti, o prebivalstvu, katastrskem delu, kopališčih, o tujskem prometu s tipičnimi slikami krajev in mest.

Druga skupina je posvečena šolstvu, tretja narodnemu zdravju, četrta socialnemu skrbstvu, peta predčuje gradbeno delavnost, promet, železnice in ceste, šesta skupina pa gospodarsko življenje. Zanimivi so statistični podatki o agrarni reformi, o razvoju poljedelstva, o pogozdovanju in gozdovih, o izvozu, o položaju rudarstva, o stanju trgovine in državnih financ (proračun, dohodki, posredni in neposredni davki, monopoli, državna podjetja), o konsolidiranih državnih dolgovih, o Narodni banki. V oddelku, kjer so prikazana naša mesta, so podatki z grafikoni in slikami o preureditvi naših glavnih urbanskih središč, o površini mest in cest, o regulaciji itd. Razstavljeni so načrti mest. Zlasti zanimiv je relief Beograda, ki je razstavljen na posebnih mizih. Obiskovalcem razstave so na razpolago francosko, angleško in nemško pisane brošure, ki pismeno predčujejo glavne podatke razstave o napredku naše države. Brošure so opremljene z mnogimi slikami, fotografijami in grafičnimi posnetki in obsegajo 120 strani.

Nova kriza v nogometnem savezu

Zaradi razdelitve dolarjev, ki so jih prinesli naši nogometaši iz Južne Amerike, je prišlo v JNS do tako ostrega konflikta, da so trije glavni funkcionarji odstopili

Beograd, 19. septembra. p. Jugoslovanski nogometni savez je zopet v krizi. Tri dni so se vršile v Beogradu konference in seje, na katerih pa je prišlo do takih nesporazumov, da so predsednik Janko Šafrlik, glavni tajnik Živanović in savezni kapetan Simonović podali danes ostavke. Spor je nastal zaradi razdelitve čistega dobička turneje jugoslovenske nogometne reprezentance v Južni Ameriki.

Kakor znano, je bila reprezentanca v glavnem sestavljena iz moštva BSK. Reprezentanca je na turneji tudi nastopala oficijelno kot BSK, dasi so jo seveda po-

vsod smatrali za jugoslovensko reprezentančno moštvo. Beograjski igrači so prinesli iz Amerike prav čedno vsoto. BSK je sedaj bil proti temu, da bi se ta vsota razdelila po običajnem ključu ter zahtevala ves znesek zase, češ da je sam reševal čast jugoslovenske nogometne v Ameriki, ker so drugi klubi v zadnjem hipu odpovedali. Pri tem se sklicuje tudi na to, da je prejel to zagotovilo že pred odhodom v Ameriko od predsednika JNS. Ker nikakor ni bilo mogoče doseči sporazuma, so glavni trije funkcionarji JNS podali ostavko, tako da je naša najvišja nogometna sportna instanca zopet v krizi.

ci, za hišo Reinera Otmarja v Podmilščakovi ulici, za Trgovski dom v Gregorčičevi ulici, za gospodarsko poslopje Franca Slovca v Kolezijski ulici, za hišo Tomišča Antona v Jernikovi ulici, za trgovske lokale Deisingerja Srečka na Sv. Petra cesti in še nekatera druga dovoljenja.

Končno je bilo sklenjeno, da gradbeni urad izdela načrt, v katerih ulicah naj bi se dovolila zaradi varnosti prometa le enosmerna vožnja. Prav tako se izdela tudi seznam hiš, ki se nahajajo izven regulacijskih črt in za katere se potem izda prepoved podeljevanja stavbnih dovoljenj.

Razpisana sodniška mesta

Beograd, 19. septembra. p. »Službene novine« objavljajo razpis ministra pravde, s katerim so razpisana naslednja mesta na področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani: mesto starešine okrajnega sodišča v Koziem ter mesti okrajnih sodnikov pri okrajnih sodiščih v Kamniku, Kranju in Radovljici. Prošnje se morajo vložiti službenim putem v roku 15 dni.

Hmelj

Zalec, 19. septembra. Ker so se zaloge hmelja že zelo skrčile, je nastal s strani trgovine precejšen naval na lastnike hmelja. Za slabše kakovosti plačujejo 8,5 do 9 Din, za prvovrstno blago pa še čez 10 Din. Tendence je stalno dvorsta s prav redkimi kupčijami, ker so manjši hmeljarji že prodali svoje blago, večji pa še oklevajo.

Zatec, 19. septembra h. Danes je bilo nakupovanje na deželi zopet živahnije. Cene so bile neizpremenjene, 350—550 Kč. Za prvovrstni hmelj se je plačalo 600 Kč. Povpraševanje je bilo danes mnogostransko ter se je predvsem zahteval hmelj boljše srednje kakovosti in prvovrstni hmelj, čigar tendence in cene so bile dvorste. Cene v Nürnbergu za hmeljaški hmelj 45—90, za gorski hmelj 35—65, za württemberski 80—100 mark.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Vedro, postopno naraščanje visoke oblačnosti, toplo. — Včerašnja situacija: Večji del centralnega in južnega dela kontinenta pokriva antiklon, ki povzroča vedro in toplo vreme. Barometriška depresija leži nad severovzhodno Evropo, enako pa je padel pritisk tudi na zapadu. To področje nižjega pritiska napreduje polagoma proti kontinentu. Pritisk je padel samo v dravski banovini ter zapadni in srednji Hrvaški, in sicer za 0,1 do 2,5 mm, dočim je v ostalih predelih naraslo za 0,1 do 4 mm, največ v južnem primorju. Jutranje temperature so nastle večinoma od 1 do 7 stopinj C, zlasti v zaledju, dočim so padle samo v primorju za 1 do 2 stopinji. Gibale so se od 7 do 17 stopinj v zaledju ter od 14 do 20 v primorju. Nebo je bilo včeraj zjutraj večinoma vedro z neznatno visoko oblačnostjo. Padavine niso bile javljene od nikoder. Vetri so bili slabi, in sicer so bili severni, severovzhodni, zapadni, v zaledju jugozapadni, jugovzhodni in zapadni. Morje je bilo včeraj mirno ali slabo valovito.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Dopoldne je precej jasno, nato oblačenje od zapada sem, možnost neviht.

Naši kraji in ljudje

Mednarodni kongres duševnih delavcev v Londonu

Jugoslovanski delegat univ. prof. dr. M. Slavič iz Ljubljane podpredsednik kongresa

London, 19. septembra.

Angleška zveza duševnih delavcev je dobro organizirala letošnji Mednarodni kongres duševnih delavcev v Londonu. Dne 15. t. m. ga je otvoril v vsem sijaju londonski župan C. Bennett. Otvoritev se je izvršila v dvorani Caxton-Halla. Predsednik kongresa, angleški poslanec delavske stranke g. Labban je pozdravil delegacije posameznih držav. Zastopane so: Anglija (6 delegatov), Francija (6 delegatov), Nižozemska (2 delegata), Češkoslovaška (3 delegat dr. Fuchs, blaginjak zveze), Finska (dr. Siblik), Jugoslavija (2 delegata: univ. prof. dr. Slavič, podpredsednik kongresa, publicistinja A. Hrističeva), Avstrija (1 delegat dr. Fuchs, blaginjak zveze), Finska (1 delegat), Nemčija (1 delegat opazovalec dr. Marcus).

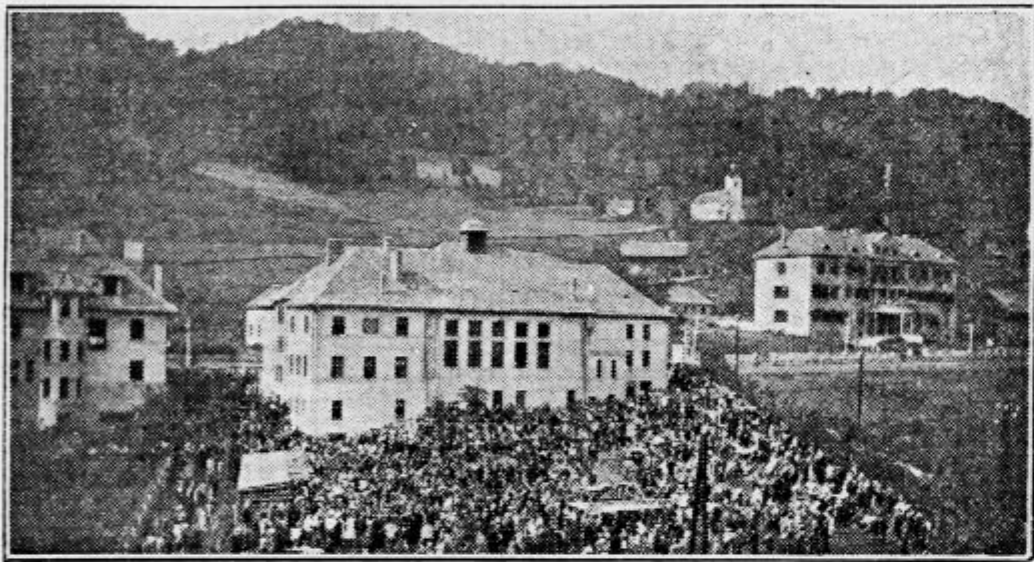
Jugoslavijo zastopa samo zveza duševnih delavcev za Slovenijo v Ljubljani. »Jugoslovanskemu Savezu umnih radnikov« predseduje g. Mihajlo Jovanović. Odkar je postal načelnik v finančnem ministristvu, pa se ne utegne baviti s Savezom v toliki meri kot prej. V Zagrebu še vedno niso ustanovili enake zveze duševnih delav-

cev. Tako mora samo slovenska Zveza skrbeti za mednarodni prestiž Jugoslavije, ki je dobila za to dobo celo podpredsedniško mesto.

V tem oziru je Jugoslavija prekosila Rumunijo in Bolgarijo, ki v zadnjih letih nista udeleženi pri zvezi; letos celo Poljska ni poslala delegacije z opravičilom, da imajo doma priprave za volitve. Avstrija zelo aktivno sodeluje, Nemčija pa formalno ni pristopila, dasi ima zelo razvito zvezo duševnih delavcev v dveh ali treh skupinah. Belgija, Danska in Švedska še niso v zvezi. Tudi Italija ni zraven, ker zdej prav za prav nima prostih organizacij.

Ves prvi dan kongresa je bila debata o poročilu generalnega tajnika Mednarodne zveze duš. delavcev. Mednarodni urad dela v Ženevi je zastopal njegov uradnik Eastman, ki je poročal o težavah s komisijo za uradnike pri njegovem uradu dela. Debata o razvoju Mednarodne zveze duševnih delavcev je pokazala solčne in senčne strani v posameznih državah. Navzočnost jugoslovanske delegacije je vplivala ugodno na mednarodni ugled Jugoslavije.

Tombola Sokola v Trbovljah

je bila rekord svoje vrste, kakršnega še ni bilo v Trbovljah. Glavni dobiček šivalni stroj oziroma 3000 Din, je zadel gđ. Olga Ule, pletilja iz Zagorja. V sredini Sokolski dom. Na desni krasna najmoderneje urejena bolnica bratovske skladnice, levo lekarna Pehar.

Beograd - Ljubljana

Beogradska in ljubljanska pošta

Beograd, 18. septembra.

Da je Beogradu nujno potrebno novo poslopje za centralne poštne urade, pač nihče ne bo oporekal, zlasti pa tisti ne, ki je moral na glavni pošti v Poincarjevi ulici, zraven »Kolarca«, čakati bogve kako dolgo, da je oddal priporočeno pismo kakor tudi ne oni, ki je tamkaj hotel oddati brzojavko, pa je preplezal vse izlize stopnice v hiši, dokler ni končno izvedel, da se brzojavke ne oddajajo tu, temveč v glavnem brzojavnem in telefonskem uradu v Kosovski ulici. Kaj naj se pa šele reče o poštne uradu na železniški postaji, kjer je eno samo okence za ves promet s strankami in je v uradu še daleč manj prostora kot pa v poštne uradu na ljubljanskem kolodvoru. No, na beogradske pošte postaja bo kmalu stvar temeljito izboljšana, saj ne bo dolgo, da se izroči promet na ona veličanska rdečebelna palača, ki je s pročeljem obrnjena k vhodu v postajo poslopuje in bo v njej poleg drugih poštne uradov nameščen tudi pisarniški prostor, ki bo v poštne uradu. Ravno tako pa bo tudi v kratkem, v par letih imel Beograd veličansko novo palačo za centralne poštne urade.

Nova poštna palača bo stala na kar najlepšem kraju v sredini mesta: na Aleksandrovi. Zavzemala bo četverkotnik, ki ga omejujejo Aleksandrova, Takovska, preko starega pokopališča (tu stoji ta palilulka in ruska pravoslavna cerkev) podaljšana Kosovska in ravno tako čez pokopališče (Tašmajdan) podaljšana Frankopanska ulica. Danes zavzemajo deloma ta prostor nizke, pritlične hišice, ki se bodo podrele. Pročelje nove palače bo v Aleksandrovi merilo 60, v Takovski pa 120 m. Palača bo zavzemala 6799 kvadratnih metrov (ne pravičen četverkotnik) in je stavbišče stalo 13.079.220 Din. Na nasprotni strani Aleksandrove stoji palača češkoslovaškega poslanstva.

Proračun za novo stavbo znaša okoli 40 milijonov dinarjev, brez stroškov za stavbišče in instalacije. Ziri je že pregledala načrte, med katerimi je načrt ljubljanskega arhitekta A. Lavrenčiča dobil drugo nagrado, 70.000 Din. Vsi načrti izražajo moderen slog, ki dovoljuje kar najtemeljitejši izkoriščanje prostora. Po katerem načrtu se zgradi palača, še ni določeno.

V poslopju, ki bo nad pritličjem imelo še tri nadstropja, bodo nameščeni poštne uradi (vhod iz Takovske) in uradi poštne hranilnice in čekovnega urada (vhod iz Aleksandrove).

Zgradbo palače bo financirala poštna hranilnica, a stroški se razmeroma podeli med poštne hranilnico in ministristvom za javne gradnje. Dela se prično najbrž že Prihodnjo pomlad.

V skoraj enakem položaju, kakor Beograd, se nahaja, kar se tiče namestitve poštne urade, tudi Ljubljana. Čekovni urad poštne hranilnice si je res zgradil le po palači na Aleksandrovi, toda vsi drugi uradni prostori za poštne urade so tako majhni, tako nezadostni, tako neprimerni, da naravnost vpijejo po najnujnejši od pomoči. Za pošto na postaji se bo primerno razširjenje prostorov pač res dobilo z razširjenjem postaje same, ki stoji sedaj menda vendar že res pred uredničenjem, toda glavna pošta pa ostane pač taka, kakor je: na vse konce in kraje premajhna. Zdi se, ko jo gleda človek od daleč, kakor da stoji tamkaj nekak — tičnik. Naj se še »Slone« dvigne za eno nadstropje, pa bo ta »kajbica« popolnoma izginila. Potem pa še tramvaj po Selenburgovi, pa

pošte sploh ne boš več mogel najti, ali pa prideš pod voz, pod tramvaj ali avto, ko jo boš iskal. In kaka nadloga za promet v onih ozkih uličicah je ogromni poštni avto, ki vozi pošiljke na postajo in s postaje na glavno pošto, ko ne more naravnost zavoziti na pošto dvorišče in mora »premakati«, kakor vlak na postaji, preden najde vhod! In potem za pisemsko pošto v najboljšem primeru samo tri okence! Za denarne pošiljke romaj v prvo nadstropje in čakaj, da ostariš, preden prideš na vrsto; za tovarno pošto pa eno samo okence. Potem pa naj še pride slabo vreme, pa plavaš v blatu, ko čakaš, da oddaš svojo pošiljko, ker je vhod v vestibul naravnost z blatne ulice, in si poleg tega tudi še v večni nevarnosti, da se kar najtemeljiteje prehladiš, ker se vrata odpirajo na vse strani.

Ljubljana raste in raste. Tujcev prihaja vedno več in več. Poštne, brzojavni in telefonski promet kar vidno narašča, a glavna pošta ostaja taka, kakor je bila od svojega začetka, pri čemer seveda nikakor ne upoštevamo, da za pošto ravnateljstvo ni nikjer prostora tu in da mora biti na meščeno na drugem koncu mesta. Je pa res še skrajna potreba, da tudi Ljubljana dobi čim prej novo glavno pošto, ki bo odgovarjala vsem potrebam tako močno se razvijajočega središča trgovskega, industrijskega in tujkega prometa, tretje prestolnice naše kraljevine.

Na obeh straneh sedanjega poštne poslopja so privatne hiše: v Beogradu so kupili celo vrsto hiš, da so dobili stavbišče za novo pošto palačo. Za sedanjim ljubljanskim poštne poslopjem so vrtovi. Projektiran je preko njih menda podaljšek Knafljeve ulice: tu bi dala poštna palača del pročelja nove ulice. Glavni, monumentalni vhod pa na vogalu Prešernove in Selenburgove, za vozove in pešce, in iz tega vhoda šele v predprostore poštne uradov. In poštne hranilnice, ki bo financirala palačo beogradske glavne pošte, bi mogla financirati tudi pošto palačo v Ljubljani, seveda ob razmernem prispevku ministristva za javne gradnje.

Potreba tu, potreba tam: naj dobi tudi Ljubljana nekak, ko dobi toliko Beograd!

Savsko pismo

Sava, 19. septembra.

Zadnje deževje je zavrlo vrat kopalni sezoni v našem kraju. Še mnogi ljubljanci so se radi zatekli na našo »plažo«. Drobne, kakor presejane mivke je dovolj, tudi za želodčno okrepčilo je preskrbljeno v našem kraju; — na zgornjem koncu pri Berdajski »Pod skalico«, na spodnjem pri Štamparju. Na drugi strani Save, v Spodnjem Logu, pri Štrusovih pa so skozi vse poletje »zabremčali« svoje platene čolne ljubljanski športniki, ki so se prišli sem kaj krepčat, predno so se zarili v nevarne brzice zagorskih tesni. Če bo prijetna in solčna jesen, veslači ne bodo pozabili lepih utisov iz tega predela Zasavja.

Pred dnevi je »Jutro« načelo v svojih stolicah zadevo novega postajališča v Renkah, malem naselju med našo in zagorsko postajo. V članku se je poudarjala potreba postajališča za poljskega okoliš. Zaradi tega so se vzdignile tudi vasi na levem bregu Save; tudi njim bi prineslo novo postajališče veliko ugodnost.

Vse hribovske vasi, kakor: St. Lambert, Colniše, Požarje, Krugulje, Vodice, Jabla in drugi bi imeli s tem najbližjo pot do novega renskega postajališča.

Kakor čujemo, so načrti za novo postajališče gotovi že menda celo desetletje,

glavna ovira je bila svoj čas denarno vprašanje. S skupno pomočjo, — nekaj bi dale občine, malo okrajna blagajna, pa tudi banovina bi morala odrediti svoj prispevek — in kulukom, ki bi ga izvedlo okoliško ljudstvo, bi se prav lahko postavila potrebna železniška hišica in bi bilo ustrezno vsem ljudem. — Želimo, da zadeva renskega postajališča tudi to pot ne zaspi...

Sv. Gora, ta najbolj priljubljena nedeljska izletniška partija ni pozabljena niti v hudi poletni vročini, tembolj jo obiskujejo izletniki zdej v jeseni. Saj ni to prav za prav nikak napor: 100 minut imaš od nase postaje pa do vrha. Ko se navzgor na vrhu lepega razgleda in drugih dobrot, imaš kar več izbir, kje jo boš mahniti domov.

Zadnje nedeljo je bilo na Sv. Gori več izletniških družb. Posebno navdušeni so bili planinarji iz Kamnika, ki so objubili, da se pridejo na Sv. Goro.

Nujne potrebe Hrastnika

Hrastnik, 18. septembra.

V torek popoldne se je vršil v šolski pisarni sestanek hrastniških občinskih »dobrotnikov« občine Trbovlje. Sestanek je sklical občinski svetovalec g. Malovrh. Vabilu sta se odzvala tudi občinski zdravnik g. dr. Neuberger in šolski upravitelj g. Lebar.

Na tem sestanku se je razpravljalo v prvi vrsti o časopisni polemiki glede odepitve Hrastnika od trboveljske občine. Kljub temu, da so bili iznešeni razni očitki o »postavljenju Hrastnika, so se vendar pri postavi izjavili, da niso za odepitve Hrastnika od trboveljske občine, odnosno za priključitev k dolski občini, to pa iz razloga, ker Hrastnik lahko samo v davčno-močni občini doseže to, kar potrebuje. V splošnem je bila večina Hrastnika za složno delo hrastniške doline v gospodarskem in kulturnem pogledu s trboveljsko, ker imata itak obe industrijski dolini iste interese. Zelelo pa se je vedno, da bi trboveljska občina bolj očetovsko pazila na potrebe Hrastnika.

Hrastnik nujno potrebuje šolo in vodovod. Nezadovoljstvo Hrastničanov bi v primeru te pridobitve samo od sebe izginilo.

Na sestanku se je govorilo tudi o zdravstveni občini. Iz zadnjega »Uradnega lista« je razvidno, da se je osnovala za trg Trbovlje samostojna zdravstvena občina. Iz razglasa pa ni razvidno, kateri zdravstveni občini naj bi pripadali Hrastnik, ki ima 5000 prebivalcev. Vsi navzoči, posebno pa občinski zdravnik so izrazili željo, naj se tudi Hrastnik priključi zdravstveni občini Trbovlje.

Če sta Trbovlje in Hrastnik enotna občina, naj bo ta enotnost v vsakem pogledu. Zdravstvena občina naj se krje s področjem in življenju upravne občine.

O vseh perečih vprašanjih Hrastnika se bo razpravljalo na javnem shodu v nedeljo, 21. t. m. ob 9. dopoldne v dvorani Konzumnega društva rudarjev z naslednjim dnevnim redom: poročilo o nameravani odepitvi hrastniške doline od trboveljske občine, razgovor o zdravstveni občini, hrastniški vodovod in slučajnosti.

Zborovalci so ob sklepu energično zavrnili vse dopisnike, ki so v polemiki glede laškega sreza govorili tudi o tem, da se bo ali da bi se moral Hrastnik odepiti od Trbovlje. Vse to skuša ustvariti umetno nerazpoloženje med Hrastničani in Trboveljčani in tako zavlačiti nujne potrebe Hrastnika. Naj se v naše zadeve nihče ne vmešava, ker bodo Hrastničani že sami sporazumno uredili svoje zadeve.

Važne zadeve zagorske občine

Zagorje, 19. septembra.

Zadnja občinska seja je sklepala najprej o predloženem proračunu za tekoče leto. Proračun izkazuje 1.201.347 Din izdatkov, dohodkov pa 100.255 Din. Primanjkljaj, ki se ostane, se bo kril na načine, o katerih se bo sklepalo na prihodnji občinski seji. Sklenjeno pa je, da se davščine ne smejo povišati nad 150 odst.

Po tej točki je župan prečital dopis banke uprave glede kmetijskega sklada. Dopis je bil sprejet soglasno na znanje.

Ko so bile rešene razne prošnje za sprejem v občinsko zvezo in regulacijo občinskih podpor, je odbor razpravljal o gradbenih zadevah in je sklenil, da se popravi pot pod Hauptmanovo hišo, kjer se je zadnje čase začelo živahno stavbeno gibanje. Občina bo k stroškom prispevala 5000 Din. Zaradi varnosti bo postavljenih več napisnih tablic, da je avtomobilska voznika skozi Zagorje dovoljena s 15 km brzine.

Debata o kanalizaciji pa ni prišla do zaključka, ker za to še ni načrta. Ob tej priliki se je razmotrivalo tudi o nastanitvi živinozdravnika v Zagorju. Zagorska občina

XIV. ZAGREBAČKI ZBOR

13. — 22. IX. 1930.

splošni Mednarodni Veliki sejem vzorcev s specialnimi sejmi:

1. Stavbarstva,
2. hotelov, hiš in kuhinje,
3. prehranilne industrije,
4. tekstilne in konfekcije krzna,
5. umije,
6. papirja,
7. poljedelstva.

Poleg tega se vrši tudi razstava in sejem plemenske živine:

Domate na dneve 13. in 14. IX.

Inozemske na dneve 20. in 21. IX. 1930.

Na železnica in jadranskih parobrodih 50% pop. za posetnike in blago (brezpl. povratek)

Danes premiera ob 4., 8 in 10

(Iz)bljenec kinopublike in osvo-

jevalec ženskih src

govori in poje

v sijajni muzikalni veseligr

Harry Liedtke

Korvetni kapitan

Sodeluje znani veseli trio Maria Paudler, Fritz Kampers in Lya Eibenschütz.

Salve smeja! Filmski posnetki naše-ga Jadrana! — Izvrstna godba, najboljša zabava!

Predprodaja vstopnic od 11. do 1/2 13.

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

na je pripravljena prispevati, ako bodo pri-meren znesek prispevale tudi občine, v katerih območju bi imel živinozdravnik svojo prakso. Te občine so Kotredež, Aržise, Kolovrat in Trojane ter eventuelno tudi naselja onkraj Save. Če dobi okoliš svojega živinozdravnika, bi bilo seveda najboljši, da se njegovo delovanje osredotoči pri nas v Zagorju.

Vlomilci so obiskali Krško

Krško, 18. septembra.

Kakor kaže, je na delu v mestu eden ali tudi več vlomilcev, ki poskušajo z vlomilci prilastiti si tuje blago. So pa to dobro poučeni ničnevredni, ki vlamljajo samo v kraje, kjer pričakujejo obilno žetev svoje-ga nečednega posla.

Tako sta dva neznana vlomilca svojo srečo poizkusila tudi v noči od sobote na nedeljo z namenom, da vlomita v trgovino z usnjem, ki jo ima v Krškem g. Rumpret. V objemu temne noči sta se prikradla prav do lokala, kjer ima imenovani trgovci vskladiščene izgotovljene kože. Ker sta našla vrata trdno zaprta, sta ista navrtala krog ključavnice, da bi si pridobila vstop v lokal. Napravila sta že 3 za prst debele luknje in bi se jima vlom gotovo posrečil, da ni v tem trenutku prišel po hodniku neki zaposleni pasant, ki je s svojo trdo hojo vlomilca gotovo tako prestrašil, da sta zaustavila svoje delo in pobegnila v ulico, ki vodi pod goro, kjer ju je vzel noč. Pripoveduje se, da sta bila na delu dva in sicer eden večje, drugi pa srednje postave. Gotovo pa je, da bo tudi temu hitro konec, kajti od strani našega spretnega orožništva je posvečena vsa pažnja, da se tem zlikovcem čimprej prikradajo prsti.

Pri odebelelosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko. Mnogi profesorji zapisujejo »Franz Josefovo« vodo tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer tretjino čaše. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Strašen uboj

Črnomelj, 19. septembra.

Zadnji sejem se je zaključil s strašnim zločinom. Zavrtno je bil ubit sin posesta Cestnika iz Vinice, ki je prišel domov na dopust od vojaka.

Nesrečni mladenič in kovač Gorupič sta sedela usodnega dne v Miheličevi gostilni. K njuni mizi je naenkrat pristopil kovaški pomočnik Medved, ki je bil že dalje časa v jezi z Gorupičem in tudi s Cestnikom. Prosil je za kozarec vina, ki mu ga je kovač Gorupič takoj natočil. Medved pa je polno čašo brez besede zlijl darovalcu za vrat. Nato je nastal prepir, med katerim je Medved odprl žepni nož. Priskočil je domači hlapec ter mu iztrgal nož iz rok. Medved je odšel proti domu, a se je kmalu vrnil ter se skril za kapelico blizu Miheličeve gostilne.

Ko je vojak Cestnik odhajal iz gostilne in napravil komaj par korakov, je že planil nanj iz svoje zasede Medved ter mu zasadel velik kuhinjski nož, ki ga je pri-nesel od doma, v srčno stran prsa. Z nožem v rani je Cestnik še tekel nazaj v gostilno. Tu je zaklical: Zaklal me je! — ter si iztrgal nož iz rane. V istem hipu pa se je zgrudil na tla in umrl.

Medveda, ki je znan po svoji nasilnosti, so orožniki takoj aretirali. Ubijalec ne kaže nobenega kesanja ter zatrjuje samo, da je »hudič premotil«. Odvedli so ga v zapore okrožnega sodišča v Novo mesto.

Njegova žrtev, mladi Cestnik je bil miren in splošno priljubljen fant ter žaluje vsa Vinica za njim in sočustvuje z njegovimi starši.

Hude posledice nočnega izleta

Kranj, 19. septembra.

Trgovski zastopnik gospod Pavel C. iz Ljubljane se je odpeljal včeraj popoldne po trgovskih opravkih z avtomobilom v Kranj. Ker je nameraval danes potovati dalje po Gorenjskem, je prenočil v nekem hotelu v Kranju. Njegov sofer 26letni Oto R., je spravlil zvečer avtomobil v akco za silno garažo. Danes zjutraj je hotel C. poklicati soferja, da se podata na nadaljnje potovanje, a so mu v hotelu takoj povedali, da sofer sploh ni odšel k počitku in ga tudi zjutraj ni bilo na spregled. Gospod C. je nato hitel h garaži, kjer ni več našel avtomobila. Zato je začel poizvedovati, kaj je s soferjem. Kmalu je dobil obvestilo, da se je pripetila Podbrezja tik pod klanec avtomobilska nesreča, ki jo je povzročil baš njegov sofer.

Oto R. je bil našel v Kranju svojega znanca zidarja Ivana, s katerim sta se podala v gostilno, nato pa sklenila, da si ponoči privoščita izlet po Gorenjskem. Od-peljala sta se iz Kranja okrog 23. Ker sta oba precej nakresana, je vozil sofer skrajno neprevidno in z veliko brzino. Vozel s Podbrezja nazaj proti Kranju je podil najmanj s 60 km na uro. Nenadoma pa, ko bi moral pasirati občestno ograjo, je popustil volan in je avto naslednji trenutek zadel v železno ograjo. Katastrofa

je bila tu: v hipu se je voz zaradi silovitega sunka zasakal v polkrogu in udaril v ograjo s prvim, nato pa butnil vanjo še z zadnjim delom.

Sofer in njegov tovariš sta odletela v loku iz vozila ter treščila kraj ceste na tla. Ivan se je pri padcu močno pobil po obrazu, rokah in nogah in dobil tudi notranje poškodbe. Neprevidni sofer pa je imel vsekako več sreče in je odnesel na vzlic kočljiv situaciji samo nekaj zuna-njih prask. Ivan se je vrnil z jutranjim vlakom sam domov, dočim je soferja zmanjkalo. Vzela ga je noč in se sploh ne ve, kam je pobegnil. Skoro dočim razbiti avto sta oba pustila ležati na mestu in so ga šele zjutraj prevzeli v varstvo orožni-ki, ki so ga zvedo sporočili lastniku. Gospod C., kateremu je pobežil sofer vzel tudi povrniki, trpi na razbitem vozilu nad 30 tisoč dinarjev škode.

Otrok utonil v luži

Leskovec, 19. septembra.

Včeraj dopoldne se je na Senušah dogodilo, da je 4letni otrok utonil v luži poleg hrama v domačem vinogradu.

Tragičen dogodek se je zgodil takole: Posestnica Ivana Levstikova iz Senuš št. 16 se je že zgodaj zjutraj podala na semenj v Skocijan, da proda nekaj prašičev, ko sama oskrbuje gospodarstvo, ker je njen mož odsoten v Holandiji. Doma so bili samo nedoletni otroci, 7 po številu, med njimi najmlajši 4letni Edi. Ker morajo po vseh vinogradih močno podbirati gnile jagode, so se tudi domači otroci, katerih najstarejši šteje 18 let, napotili v vinograd, da oboro gnilo grozdje. Med obiravirajo je ostal mali sinček pri hramu in se igral. Usoda pa ga je zanesla k bližnji »luži«, v kateri se zbira voda, ki jo vinogradniki rabijo ob času škropljenja. Skoraj gotovo je deček stopil v lužo, kjer pa mu je na ilovnatih tleh spodrsnilo in ga spodneslo v vodo. Našli so ga plavajočega pod gladino — seveda mrtvega in je bila vsa posmoč zamaž. Z nesrečnimi starši sočustvuje vsa okolica.

Primorske novice

V Gorico prispe 29. t. m. »žitni vlak«, ki se premika iz province v provinco že več mesece. »Žitni vlak« tvori osem velikih avtomobilov, kjer so izložena sredstva za plodno kmetovanje in kjer se kaže uspehi smotnega poljedelstva. Ta »vlak« se bo ustavil v Krmini, v Gradišcu ob Soči in v Gorici. Lani se je razglasilo, da poseti žitni vlak tudi Soško in Vipavsko dolino, sedaj pa je določeno, da ga tje ne bo. Zato vabijo vse goriske deželane v Gorico, da bodo videli fašistični žitni vlak.

Pri slovesnem nameščenju fašističnega zveznega vodstva v Pulji se je v svojem govoru razgrel tajnik Reli-Ražem proti onim številnim fašističnim nasprotnikom, ki vcepajo v ljudstvo prepričanje, da je mizerija v Italiji največja in da je tega kriv fašistični režim. Reli-Ražem je naročil, da treba take laži odbiti s pestmi. Med drugim je potožil, da se ni moglo za Puljo še nič storiti, za kar tiči vzrok v splošni gospodarski krizi. Ko bo premagana, nastopi boljši čas tudi za Puljo in njena industrijska cona bo mogla vzcveteti... Kar se tiče industrijskih konv v Trstu, Pulji in na Reki, je gotovo, da ne bo uspevala nobena, ker se nove življenjske sposobne industrije ob gorenjem Jadranu nameščajo, kakor že znano, v Margheri, v novo zgrajenem industrijskem središču in pristanišču tik Benetk.

Trst želi doseči kar najugodnejše cestne zveze z Gorico, Vidmom, Cedadom in Pordenonom. To potrebo čuti Trst kot glavno središče obmejne pokrajine, postavljeno v obrambo Italije proti vzhodni Evropi in Balkanu. Tržaški listi priporočajo zato rimski vladi neprestano, da naj poskrbi za kar najrazsežnejše cestne in železniške zveze v Juljski Krajini. »Piccoluc« je pri srcu zlasti zveza z vidmoko Fur-lanjo, kjer vidi najizdatnejšo in najčistjšo demografsko zalogo za penetracijo in jezikovno razširjenje proti obmejni črti. To se zdi »Piccoluc« po italijanski vojaški zmagi najvažnejša akcija.

Iz Trsta odide poljski generalni konzul Vladimir Kwiatkowski, pozvan v zunanje ministristvo. V Trstu je služboval osem let in ustanovil italijansko-poljski kulturni krožek. Te dni je imel krožek svoj letni občni zbor, na katerem se je predsednik dr. Pitacco poslovil od Kwiatkowskega, proslavljajoč ga kot odkritostnega in zaslužnega prijatelja Trsta. Kwiatkowski je objubil, da bo tudi na svojem novem mestu podpiral tržaške gospodarske interese.

Dispanzerji za jetične v tržaški provincii so v Trstu, Miljah, Tržicu in Gradežu, na Krasu in na Postojnski in nobenega, pač pa je posetil podeželske občine potovalni dispanzer. Lani je bilo preiskanih v štirih dispanzerjih nad 5000 oseb, letos že skoro 4000. Potovalni dispanzer je posvetil svoje delovanje v prvi vrsti šolskim otrokom. Cvetilni dan v korist protituberkuloznemu konsorciju je 21. t. m.

Repertoarji

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob 20.

Sobota, 20. septembra: Gorenjski slavček. Časni večer gosp. Frana Rusa o priliki 40letnice njegovega delovanja v operi.

Danes, vsako soboto, nedeljo in praznik v hotelu „Bellevue“ godba in ples

svira Sonny-Boy jazz, ostale dneve RADIO KONCERT — Izborna plača, prvovrstna kuhinja. — Najlepše razgledna točka v Ljubljani. — Lepo urejene tujske sobe. — Zelo prijetno bivanje za letovištarje, tudi po zim. — Pension od Din 65.—. Cene zelo zmernne, postrežba točna. — Zahtevajte od osobja cenik. Interurban telefon 3042. Pristni domači most Din 12. Domače pečenje.

Domače vesti

* Kralj podaril cerkvi zvon. Bosanska Dubica je preteklo nedeljo doživela redko cerkveno in narodno svečanost. Vršilo se je tamkaj posvečenje treh novih zvonov za rimsko-katoliško cerkev. Največjega teh zvonov, ki tehta 660 kg, je cerkvi poklonil kralj Aleksander. Ko so kraljev zvon potegnili v stolp, je godba zaigrala državno himno. Na banketu je domači župnik nazdravil Nj. Vel. kralju ter se v imenu župljanov zahvalil za kraljevski dar.

* Odkritje spomenika kralju Petru v Sisku bo 21. t. m. s velikimi svečanostmi, za katere vrši priprave vse mesto. Slovesnosti se bodo udeležili tudi okoličani. Začele se bodo slovesnosti že zgodaj jutraj ob 6. z budno gasilsko godbo. Ob 10. bo odkritje, ob pol 13. svečan banket, ob pol 16. pričetek ljudske veselice, ob 19. baklada in pozdravni govor ter zvečer ob 21. pričetek plesne prireditve v dvorani kina »Uranijec«.

* Odklikovanje je generalstabi major J. Jurij Mušič z redom Jugoslovenske krone 3. razreda.

* Upokojitve v naši vojski. S kraljevim ukazom so trajno upokojeni: nižji vojaški uradnik ekonomske stroke Fran Marčič, konjeniški kapetan I. razreda Vilhald Bernard in nižji vojaški uradnik ekonomske stroke Martin Naglič. Zrakoplovni podporočnik v pokloju Fran Janežič je preveden v aktivno službo.

* Odvetniški izpit je napravil s prav dobrim uspehom g. dr. Rihard Rom iz Kočevja. Čestitamo!

* Izprememba rodbinskega imena. Krbanska uprava dravske banovine v Ljubljani je dovolila Ivani Jebračin, pristojni v Gornjo Siško, izpremembo rodbinskega imena Jebračin v Jelačin.

* Poljski novinar v Zagrebu. Na potovanju po Jugoslaviji se je v zadnjih dneh mudil v Zagrebu poljski novinar in znanstvenik dr. Henryk Batowski, avtor številnih razprav o južnih Slovanih. V Jugoslaviji ostane leto dni in obišče tudi Ljubljano. Dr. Batowski pripravlja za novo poljsko revijo »Ruch Słowiński«, ki izhaja v Lwovu, študijo iz našega kulturnega življenja.

* Z avtom iz Ljubljane v Pariz. Prejeli smo: Pred kakimi 30 leti je odšel v Francijo mladi ljubljanski obrtnik G. Klopčič. S svojo marljivostjo in podjetnostjo si je tam ustvaril lepo eksistenco. V Parizu se je popolnoma udomačil in Francija mu je postala druga domovina. Ko je nastala svetovna vojna, se je seveda takoj prijavil kot dobrovoljec v francosko vojsko. Srečno je preživel vojno, ki je tudi njegovi domovini prinesla svobodo. Dasi se mu je godilo v Parizu zelo dobro, vendar ni mogel pozabiti svoje stare domovine in letos se je končno odločil, da jo obišče. Pred dvema mesecema je prišel v Ljubljano. Od tod je delal izlete na vse strani po Sloveniji. Pred 14 dnevi se je nato zopet vrnil v Pariz s svojo avtom. S seboj je vzel svojega starega prijatelja restavratorko g. Frana Krapčiča. Vozila sta se preko Trbiža, Pontebe, Vidma, Vincence, Verone, Milana, Genova, Nizze, Marseille, Avignona in Lyona ter končno 12. t. m. prespela v Pariz, oziroma v Versailles. Sotiral je g. Klopčič sam. Prevzela sta okrog 2800 km po lepih laških in prekrasnih asfaltiranih francoskih cestah brez najmanjšega defekta.

* Življenje v Narodni knjižnici in čitalnici v Zagrebu. Pišejo nam: Ni še minilo leto dni, odkar se je rodila misel, organizirati množično težišče zagrebške Slovence v okrilju Narodne knjižnice in čitalnice. Delstva pokazujejo, da je bila takšna organizacija že davna potreba. Danes je Narodna knjižnica in čitalnica že krepko se razvijajoče društvo z najlepšo bodočnostjo. Po letnih počitnicah se pričinja zopet intenzivno društveno delo. Pevski odsek je oživel, obnavlja se plesni odsek in ustanavlja se tudi nov prosvetni odsek. Knjižnica se je popolnoma uredila: vse knjige so vezane: čez 1200 jih je, in sicer: okoli 900 slovenskih, 100 srbskohrvatskih in 200 nemških. V najkrajšem času se izpolni knjižnica še z deli moderne slovenske literature ter se bo v bodoče vsaka nova pomembnejša slovenska knjiga takoj nabavila. Knjižnica posluje redno vsako sredo in petek zvečer od 7.—9. ter v nedeljo od 11.—12. dopoldne. Novi člani se sprejemajo vsak dan. Članarina samo 3 Din mesečno, vstopnina enkrat za vselej 10 Din. Redni članski sestanki se vrše vsako sredo

* Velike količine odpadkov odstranjujejo ARTIL-dražje iz telesa z milom in sigurnim delovanjem. Dobivajo se v vseh lekarnah. Vsebinska škatlčica po 8 Din — zadostuje za 4—6 krat. 290/9

* Sestanek železniških upokojencev. Oblastni odbor Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev sklicuje za nedeljo 21. t. m. ob 10. dopoldne v društveni pisarni v palači ljubljanske Delavske zbornice. II. nadstropje, sestanek železniških upokojencev. Dnevni red: vzorne ugodnosti in ostala aktualna vprašanja železniških upokojencev.

* Sanatorij OUZD na Rabu. Ze dalje časa se je govorilo o gradbi sanatorija Osrednjega urada za zavarovanje delavcev ob morju, v katerem bi se zdravile neke specialne bolezni, ki zahtevajo morsko podnebje in solnce. Več komisij urada je iskalo v to svrhu primaven prostor, a brez uspeha. Sedaj je Osrednji urad za zavarovanje delavcev sklenil, da bo zgradil sanatorij na Rabu, kjer je že kupljeno primerno zemljišče.

* Tečaj za izobrazbo učiteljev duševno zaostale dece. Ministrstvo prosvete je otvorilo v Beogradu enoletni tečaj za izobrazbo učiteljev duševno zaostale dece. Tečaj bo trajal do konca junija 1931. Sprejetih bo trideset učiteljev za pouk slabo nadarjene dece. Prijavitelci morajo imeti maturo, usposobljenostni izpit in nad pet let službe. Dobivali bodo svoje redne prejemke.

* Priporočamo nove Ciril-Metodove razglednice in črni narodni kotek od 29.9 1908. Pomagajmo naši šolski družbi!

* Hospitantke na ženski obrtni šoli v Ljubljani se bodo vpisovale od oktobra 23. do petka 26. t. m. v dopoldanskem glavnem odmoru (od 10.25 do 10.45), v sobi 20, v pritličju. Hospitiranje se bo pričelo 1. oktobra.

* V Zagrebu se snuje društvo vdov in ločenk. Zagrebške vdove in ločenke, ki jih je precejšnje število kakor v vseh večjih centrih, so pričele akcijo za ustanovitev svojega udruženja. Organiziranje vdov, ločenk in baki imenovanih samostojnih gospos je bilo socialne narave, ker so mnoge od njih v prav težavnem položaju. Na čelu te akcije je gospa Lavra vdova Miškulinova.

* Huda nesreča se je pripetila pretekli teden v Podturnu pri Toplicah. Posestnik in gostilničar g. Fink je dal popraviti in s slamo prekriti pod. Pri delu je krovcem tudi sam pomagal s tem, da je podajal slamo. Pri tem pa se je naslonil na vrata, ki niso bila dobro zaprta, izgubil ravnotežje ter padel več metrov globoko na glavo. Pri padcu si je pretresel možgane ter se dalje časa ni zavedel. Poklicani dr. Konvalinka mu je nudil prvo pomoč. Ponesrečenec je ostal v domači oskrbi. Stanje ponesrečenca je tem kritičnejše, ker je mož že dalje časa bledel.

* Najvišja temperatura v Ljubljani 8.4. Najnižja temperatura: v Ljubljani 21.6, v Mariboru 10, v Mostarju 11, v Zagrebu 11, v Beogradu 11, v Sarajevu 6, v Skoplju 8, v Splitu 18.

* Solnce vzhaja ob 5.43, zahaja ob 18.3; Luna vzhaja ob 2.25; zahaja ob 17.33.

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12
v oblekah in površnikih
najcenejši

281

* Stegarska cigana. V Sp. Bitnje pri Kranju sta se te dni pritepla dva cigana, France Hudočič in Janez Levakovič, pristojna na Brezovico pri Ljubljani. S seboj sta imela iskrega konjička, s katerim sta prišla k posestniku Francetu Langerholcu. Ponudila sta mu konja v nakup in so se nazadnje pogodili tako, da sta dobila cigana v zamenjavo dozdnevno slabšega Langerholčevega konja. Ze naslednjega dne pa se je izkazalo, da je ciganski konj, ki je bil videti prej popolnoma ohranjen, pravzaprav pokveka, dočim je bil Langerholčev konj vreden kakih 2000 dinarjev. Pri tej priliki sta cigana ukradla Langerholcu tudi železen ključ, ki služi za privlačenje viakov na kolesih pri vohih.

* Zasledovan hlapec. Pri posestniku Janu Vilarju v Dobu pri Domžalah je služil nekaj časa 33-letni Ivan Kirn, doma iz Sela pri Ratežu. Pred dnevi pa je Kirn pobegnil, ko je še prej ukradel svojemu sohlapcu Ivanu Tomcu večji znesek denarja in nekaj perila. Oškodoval pa je tudi svojega gospodarja Janka Vilarja, kateremu je poveril nove konjske vaje. Nepoštenjaka zasledujejo orožniki.

* Blagajna zemunske gimnazije oplenjena. V četrtki ponoči so neznan zlikovci vlomili v pisarno ravnatelja gimnazije Branišlava Živkovića v Zemunu ter odnesli vsoto gotovino v znesku 20.000 dinarjev.

* Obleke in klobuke kemično čist, barva, pliša in lika tovarna Jos. Reich.

Iz Ljubljane

u— V ljubljanski operi bo imel nočoj ob 20. svoj častni in benefični večer član opernega zbora g. Fran Rus. Vsakemu obiskovalcu naše opere je dobro poznat, saj se odlikuje po izredno vestnem službovanju v vsakem pogledu. Dobro znan je pa tudi v krogu slovenskih pevcev, saj menda ni družstva, v katerem ne bi g. France Rus že sodeloval z vsjo potrebno poštrevnostjo. Nočoj se bo pela Foersterjeva opera »Gorenjski slavček« na izredno zmožno g. Rusa, ki je hotel s tem počastiti spomin svojega prvega glasbenega učitelja pokojnega skladatelja Antona Foersterja. Opozarjamo občinstvo, da je sedežev vseh vrst še dovolj na razpolago; dobe se danes ves dan pri dnevnih blaginjah v operi in od pol 8 dalje pri večerni blaginji.

u— Člani nekdanjih srednješolskih dijaških društev »Korotana«, »Preporoda« in »Prosvetnega kluba« se sestanejo danes ob 20. v hotelu Tivoliju. Obenem z njimi se sestanejo tudi vsi, ki so pred dvajsetimi leti maturirali na I. drž. gimnaziji v Ljubljani. Tudi g. Rude Trost iz Amerike se udeležil sestanka. Bo to lep večer mladostnih spominov in navdušenega idealizma. Zato pridite vsi!

u— Zabranev dologa blatne in zamerljive živine na živinske sejme. Trgovci z živino in kmetje se opozarjajo na naredbo ministrstva za kmetijstvo od 25. marca 1930, ki prepoveduje dolog neosnažene in blatne živine na živinske sejme. Po tej naredbi ne bo smela od 1. oktobra 1930 dalje neosnažena živina več na selem, ampak bo že pri vstopu v mesto zavrnjena.

u— Privatni učni tečaji. Nemščina. Začetni in nadaljevalni večerni tečaji ter popoldanski za mladino so zagotovljeni. Za dopoldanskega bomo šele vpisovali. Slovenščina. Zagotovljeni tečaji za izobražence, oba nižja (začetni in nadaljevalni) inata še premalo prijav. Enako tudi slovenščina za Nemce in druge tuje. Za laščino in francoščino je treba še po nekaj udeležencev. Za druge jezike se sprejemajo le neobvezne prijave. Tudi za esperanto. — Knjigovodstvo se bo

Priporočajte soprogu

prijateljem in znancem, da si nabavi jo jesensko ali zimsko suknjo ter obere pri trvdki

FR. LUKIČ V STRITARJEVI ULICI
Fino blago, fin izdelek. Solidne cene.

Dr. Ivan Hubad

zobozdravnik v Škofji Loki
ne ordinira
od 9. do 20. septembra

11820

Kupujte samo
PENKALA BATERIJE

ker goré na daljše! 300

Konc. zobotehnik
LUJO SCHUBERT

je otvoril svoj
zobni atelje

v Ljubljani. 13128

Pražakova ulica št. 15 (Palača Pokojniškega zavoda)

Nikdar več ne boste uporabljali za nego svoje lepote česa drugega kakor PARACELUS MLEČNO MILO in PARACELUS LILJINO MLEČNO KREMO. Ko jih preizkusite, se uverite, da so zares najzanesljivejši prijatelji vsake dame za njeno dnevno toaleto. Zahtevajte jih izrecno pod imenom »Paracelus« in odklanjajte vse tuje proizvode. 287/6

poučevalo, računstvo najbrž tudi. Spisje bomo združili s slovenščino v nekaj splošno izobraževalni tečaj za delavce, ki imajo le ljudsko šolo. Vpisovanje v čakalnici Delavske zbornice na Miklošičevi cesti (iz glavne veže na desno) vsak dan od 17. do 19. ter v nedeljo od 9. do 12. Poučevanje se prične deloma že prihodnji teden.

u— Sokol I. na Taboru obvešča vse one, ki so prijavili svoj pristop k društvu, da so bili sprejeti kot člani v seji uprave 17. t. m. Odloki o sprejemu se jim bodo dostavili v bližnjih dneh po inkasantu, po katerem naj se obenem poravnajo predpisani društveni prispevki, v kolikor tega še niso storili.

u— Sokol I. na Taboru priredi v nedeljo, 21. t. m. in v nedeljo, 28. t. m. obakrat ob 9. dopoldne društveno lahkoatletično tekmo. Prvo nedeljo bodo tekmovali člani in članice, drugo nedeljo pa ženski in moški naraščaj.

u— Zanimiv lovski tintnik, umetniški izdelek g. F. R., je razstavljen v izloženem oknu puškarne Kaiser na Kongresnem trgu. Leseni deli so iz hruskovega in javorjevega lesa. Izdelek je napravljen

u— Nezgodna na trgu. Na živilskem trgu tik poleg stolnice je večeraj dopoldne padla s stopnic mestna uboga 70-letna Neža Prekova in si zlomila desno roko. Ponesrečenko je prepeljal reševalni voz v splošno bolnico.

u— Papiga neznanega lastnika. Magistratni sluga Stanko Menard, stanujoč za Bežigradom 22, je prijavil, da se je v četrtki zatekla v njegovo stanovanje srednjevelika papiga. Lastnik jo dobi nazaj pri njem.

u— Aretirane postopaške. Policijski stražniki so aretirali v mestu dve znani potepinki Marijo G. in Ano R. Obe sta bili odpravljene na policijsko direkcijo, kjer so ju obsodili zaradi postopanja in sličnih grehov na več dni policijskega zaporja. Seveda pa aretiranki ne bosta lenarili v zaporu, marveč ju bodo norabili pri raznih delih v poslopu direkcije.

u— Tatvina kolesa. Te dni je neznan tat odpeljal izpred karmeličanskega samostana v Mostah možko črno pleskano kolo, opremljeno s barbidno svetilko. Lastnik ukradenega kolesa je posestnik France Kovač iz Cerkel.

u— Portugalka, prvovrstna, se toči v restavraciji hotela Miklič po 16 Din liter.

Iz Maribora

a— Ljudska univerza v Mariboru. Spored violinskega koncerta, ki ga priredi Karlo Rupel v ponedeljek 22. t. m. v dvorani Apolo kina: 1. Tartini — Sonata v g-molu. 2. Bach — Ciaccona. 3. Mozart — Koncert v d-duru. 4. a) Milhaud — Le printemps; b) Dvořák-Kreisler — Slovanski ples e-mol; c) Kreisler — Schön Rosmarin; d) Elgar — La Capricieuse. 5. a) Ries — Perpetuum mobile; b) Falla-Kreisler — Španski ples. Predprodaja in trgovina Brinčnik in Höfer. Vstopnine običajne.

a— Mariborski gledališki abonma. Interesente za gledališki abonma prosimo, da se čimprej javijo pri gledališki blaginji od 9. do 12.30 ali od 15. do 17. ter ob nedeljah dopoldne Rok za nove prijave poteče v četrtki 25. t. m.

a— Agencija francoskega konzulata v Mariboru je otvorila svojo pisarno v prostorih Elektrarne Fale d. d. Maribor, Vrazova ulica 2 in uraduje dnevno, izveniš nedelje in praznike, od 9. do 12. in od 15. do 17.

a— »Za naš Jadran« je geslo zbiranja prispevkov, ki ga priredi v nedeljo 21. t. m. »Jadranska Straža«.

a— Koncert voljske godbe v parku bo v primeru legega vremena v nedeljo 21. t. m. ob 11. dop.

a— Glasbena Matica v Mariboru. Redni občni zbor bo v petek 26. t. m. ob pol 20. v društvenih prostorih. Na dnevnem redu so običajna poročila ter volitve novega odbora.

a— Sokol Matica v Mariboru prične z redno telovadbo 22. t. m. Odbor je določil program telovadbe, po katerem bodo telovadili starejši člani v gimnaziji vsak torek in petek od pol 19. do 20., vsi ostali pa v telovadnici v Krekovi ulici in sicer: mlajši člani vsak ponedeljek in petek od 20. do 22., mlajše članice vsako sredo in soboto od 19. do 21. Moški naraščaj od 14 do 16 leta vsak torek in četrtki od pol 19. do 20., moški naraščaj od 16 do 18 leta vsak ponedeljek in petek od pol 19. do 20., obrtni moški naraščaj vsak torek in četrtki od 20. do 22., ženski naraščaj vsak ponedeljek in petek od 17. do 19., moška deca vsak torek in četrtki od pol 17. do pol 19., ženska deca od 6. do 10. leta vsako soboto od pol 16. do 17., ženska deca od 10. do 14. leta vsako sredo od 17. do pol 19. Vodniki so: Joško Hvalenc, Janko Dekleva, Marija Pipan, Stanko Lapajne, Fran Mačus, Vlado Venuti in Ivan Celhar.

a— Anketa o tovarniški davščini v Mariboru. Ko se je izkazalo, da je uvedba užitnine za kritje primanjiljaja v občinskem proračunu nemogoča, je stavilo mestno knjigovodstvo nov predlog za refermo tovarniške davščine. Kakor znano, se sedaj plačuje po 50 Din od desetonskega voza pri uvozu in izvozu. Po novem predlogu pa bi bila predmetna razdelitev več kategorijah, tako da bo v največji kategoriji plačano od vagona 400.—, v priložni 300.—, v tretji 100.— in v četrti 50 Din. Ta tovarniška davščina bi se po predlogu ne plačevala samo od vagonov, ampak tudi od poštnih pošilk, pa tudi od blaga, ki pride v mesto ali se izvozi na avtomobilih in vozovih. Mestna občina je za četrtke zvečer sklicala na magistratu anketo interesiranih gospodarskih in drugih krogov, na kateri se bo razpravljalo v prvi vrsti o načinu porazdelitve predmetov v posamezne kategorije, kakor jih vsebuje predlog mestnega knjigovodstva. Po obširni debati je bilo končno sklenjeno, da naj prizadeje gospodarske in druge korporacije stavijo svoje pismene predloge, katere bosta proučila finančni odsek in občinski svet, ki bosta končno razpravljala uvedbi te davščine.

a— Mariborski krojaški pomočniki za zaščito vajencev. Pomočniški odbor obrtne zadruge krojačev v Mariboru je na svojem izrednem občnem zboru 15. t. m. na eni strani izvedel dopolnilne volitve obrtne odbora, na drugi strani v navzočnosti zastopnikov moštrov na sklenil, da bo glede na številne pritožbe iz vrst vajencev in vajenk, ki jih nekateri mojstri in mojstrovke dnevno zaposlojuje po 12 in celo več ur ter tudi ponoči, opozoril mojstre in mojstrovke na zakonito določbo za mladoletne vajence in vajenke in da bo proti vsakomur, ki bo to določbo kršil, zahteval kazensko postopanje. Pomočniki smatrajo za svojo dolžnost, da se zavzamejo za zaščito vajencev.

a— Drugo javno teozofsko predavanje v Mariboru. Prvo predavanje g. Riedela z Dunaja je prav dobro uspelo. Dnevno se priklajajo novi interesi in zato se je vodstvo odločilo, da priredi v nedeljo 21. t. m. drugo javno predavanje in sicer v Narodnem domu. Predavala bosta dva odlična predstavnika teozofskega društva Jugoslavije, eden iz Celja, drugi iz Čakovca. Vsi sestanki in predavanja se bodo odsele vršila v Narodnem domu.

a— Pravilnik k zakonu o nadzorstvu nad živili. Mestno načelstvo v Mariboru je 15. t. m. razglasilo, da s tem dnem stopi v veljavo predpisani pravilnik k zakonu o nadzorstvu nad živili, nakar se prizadeje krog opozarja. Zakon je bil objavljen v »Uradnem listu« št. 34 od leta 1930.

a— Umrla sta. V četrtki pop. 21-letni urarski pomočnik Vilko Golob v Špševem selu 2, večeraj dopoldne pa v Kovskega ulici železničarju Fideršku 16-mesečni sinček Franc.

a— Tudi brez dokumentov čez mejo je hotel skupaj z večeraj omenjenim Heljekom Meho 22-letni vojni obveznik Friderk Matuš, čevlj. pomočnik, doma iz Malih Dolencev v Prekmurju. Ker ga glavarstvo kot vojnega obveznika že išče, so ga oddali na pristojno mesto.

a— Ob kolo je prišel v četrtki popoldne mizar Viktor Weingerl iz Siemena pri Selnici, ki je stopil v hišo na Aleksandrovi cesti 16 k zdravniku in pustil kolo v veži. Ljudje so kljub večnim tatvinam koles pač še vedno preveč zaupljivi.

a— Nepoboljšljiv. 33-letni Rudolf Ertl je šele koncem avgusta prišel iz zaporov. V četrtki pa so ga že zopet v Mariboru aretirali, ker ga zasleduje orožništvo zaradi vloma, ki je bil izvršen 1. t. m. v viničariji Kreiner nad tremi ribniki in kjer je bilo odnešene obleke in perila za 2400 Din. Kljub temu, da so mu že dokazali, da je eno izmed tam ukradenih sukenj prodal nekemu starinarju, Ertl še vedno tači. Oddali so ga okrogzemu sodišču.

a— Zboljšana hrana v Javni kuhinji na Slomskem trgu 6 v A-razredu opoldne in zvečer 8.30 Din, v B-razredu 12.30 Din, v C-razredu 14.30 Din. Priklajajte se!

Iz Celja

e— Odhod dveh mladih celjskih glasbenikov. K večerajšnji naši notici pod tem naslovom morda pomnimti še nekaj zanimivih in potrebnih ugotovitev, ki so večeraj pogrešno izostale. Na glasbeni akademiji v Zagrebu je te dni položil z dobrim uspehom izpit iz klavirja za III. konservatorijski, odnosno akademski letnik gosp. Franjo Luževič s Teharja pri Celju. Omenjeni gojenec je obiskoval šolo Glasbene Matice v Celju v šolskih letih 1923. do 1930, kjer je prejel potrebno klavirsko izobrazbo in se pripravil za akademski izpit iz klavirja na zagrebški akademiji. Je to že tretji gojenec celjske Glasbene Matice, ki prehaja z uspehom h konservatorijskemu študiju, kar je nedvomno lepo priznanje delu in vzgoji Glasbene Matice v Celju.

e— Iz Celjske kočje pod Tovstom. Oskrbnik znane in močno priljubljene izletne točke Celjanov Celjske kočje pod Tovstom (700 m) sporoča, da je vso lepo pokrajino okrog kočje objela jesen in razlila svoj otožno-sanjavi čar po bližnjih vrhovih in gozdovih. Zrak je tam gori čist in razgled na vse strani lep. Koča je z vsem potrebnim izvrstno založena in so vedno na razpolago tudi udobna in snažna prenočišča.

e— Izletniki v Logarsko dolino. Te dni so se mudile v Celju spotoma večje skupine hrvatskih in srbskih turistov in izletnikov, ki so se deloma vračale iz Logarske doline, deloma pa so šele hitele v njo, kjer je baš zdaj v jeseni brez nadležne vročine bivanje za nekaj dni naravnost idealno. Celjski mestni avtobus vozi do preklica iz Celja ob sobotah in nedeljah popoldne ob običajni uri (17.15) do zaveščišča SPD v Logarski dolini, vrača pa se v Celje ob nedeljah in ponedeljkih jutraj z odhodom od zaveščišča. Iz zaveščišča v Logarski dolini je mnogo enodnevnih izletov v Savinjske planine. Vsi planinski vrhovi so še brez snega in je dostop nanje mogoč istotako kakor v juliju ali avgustu. Kočbekov dom na Korošici in Frischaufov dom na Okrešlju pa sta že zaprta.

e— Smrtina kosa. V Košnici pri Celju je umrla 52-letna zasebnica Antonija Majcnova.

e— Nova zanimivost iz mestnega kina. Mestni kino je pripravil svojim obiskovalcem te dni zopet malo senzacijo. Pri vseh predstavah od večeraj do vključno srede, 24. t. m. svira v glavnih odmorih na kromatično harmoniko znani mladi mojster Rudolf Piliž iz Maribora, ki se je z odličnim uspehom uveljavljal doslej na velikih tekmovalnih harmonikarjev na ljubljanskih velesojmih.

e— S celjskih cest. V Aškerčevi ulici je novo nabavljeni motorni valjar zvaljal gramozno podlago v severnem delu ulice onstran novega mostu čez Koprivnico, dočim so na spodnji del ulice od hotela »Pošče« do mostu navozili visoko plast zemlje in kamenja, ki ga valja in utrjuje novi valjar od večeraj jutraj dalje. Pri novem podzemskem strnišču nasproti kolodvorja je podjetje Sarac & Holub navozilo velike skladovalnice vrec z asfaltno prstjo, s katero bo tlakovano nedavno betonirani Krekov trg. Celokupno asfaltiranje omenjenega trga bo dogotovljeno v najkrajšem času.

Iz Kranja

r— **Adaptacije.** Pred leti je popravila mestna občina zunanje lice mestne hiše, sedaj pa se preureja tudi posvetovalnica in županova pisarna. Zanimivi so v posvetovalnici krasno izrezljani strop in vrata glavne vhoda, zgrajena v klasičnem slogu. Zadruška »Narodni dom« je dala svojo kavarino temeljito prenoviti. Trdka Grebenšek je slikarska in plekarska dela izvršila prav okusno. Nabavili so tudi nov inventar in preuredili razsvetljavo tako, da bo kavarina v bližnjih se dolgočasnih mesecih prijetno shajališče.

Jutri ob 3. uri TOMBOLA v KRANJU

I. dobitnik: nov BMW avto (Din 35.500).
II. dobitnik: ves les za stanovanjsko hišo (Din 17.200). Spalnica, kolesa itd.
OPOZARJAMO NA TOČEN PRICITEK!

r— **Gasilska tombola.** Menda ni vzbudila nikjer nobena tombola še toliko zanimanja kakor letošnja gasilska. Razstavni paviljon na Glavnem trgu ima ob vsaki uri polno občudovalcev. Lični, dvosedalni avtomobil brni že sedaj marsikomu po glavi. Tombola se bo vršila na glavnem trgu. Zaradi velike množice dobitkov bo pričetek točno ob 3. na kar opozarjamo vse zunanje goste, da se ne bodo zanašali zlasti na ljubljanski vlak, ki prihajala šele ob 4.04 v Kranj.

Iz Tržiča

8— **Francoski krožek** začne zopet delovati v začetku oktobra. Po potrebi se bodo vršili trije tečaji in sicer za začetnike, za višjo stopnjo in pa konverzacijski tečaj za došlepe. Vse tečaje bo vodila kot vsa leta doslej gđ. Doklerjeva, diplomirana profesorica francosčine, ki sprejema tudi vse prijave. Francoski krožek ima sedež v meščanski šoli in goji med svojimi člani tudi prijetno družabnost, ki jo baš v Tržiču prav pogrešamo. Prav posebej pa še opozarjamo na bogato knjižnico, ki šteje z letosnjim darom francoskega zunanega ministrstva že več sto zvezkov izbranih francoskih del. Knjige se izposojajo vsako uro. Tudi knjižnico vodi gđ. Doklerjeva, ki zasluži za svoje vzorno delovanje vso pohvalo.

8— **Tečaj za nemščino.** Na podlagi posebnega dovoljenja ministrstva prosvete prirediteljstvo meščanske šole tudi letošnje zimsko sezono dvodelni tečaj za priučenje nemškega jezika. Poučevalo se bo v poslopiju meščanske šole po enkrat na teden. Prihlase sprejema ravnateljstvo do 1. oktobra.

8— **SK Tržič.** V nedeljo 21. t. m. odpravi naš klub provizorno igranje. Pri tej priliki bo nogometna tekina ob 15. med odborom SKT in rezervnim moštvom SKT. Ob 16. pa bo tekma med moštvom kr. kolesarskega bataljona in prvim moštvom SKT. Skupen odhod na igranje bo točno ob pol 15. izpred pošte s priznanim tržičko godbo. V nedeljo vsi na novo igranje SKT!

8— **Sokol** počasti častnike kolesarskega oddelka nocoj z družabnim večerom pri Globočniku. Vstop je prost.

Iz Krškega

kr— **Koncert v sokolski dvorani.** Sokolska dvorana je povsem prenovljena in na novo urejena. Moderniziral se je tudi oder po načrtih g. Rup. Engelsbergerja in tako je društvo z igranjem precejšnje vsote napravilo res prijetne družbene prostore, katerih otvoritev bo danes v soboto ob 20. z velikim orkestralnim koncertom. Na sporedu bodo izbrane točke društvenega orkestra, ki ga poštovno vodi g. Joško Pfeifer. Ta koncert je pomemben dogodek za Krško in okolico in zasluži, da se ga vsa napredna javnost udeleži. Prireditelj bo pri pogrnjenih mizah.

kr— **Dražba orožja.** 25. t. m. bo ob 9. dopoldne pri sreskem načelstvu dražba zaplenjenega orožja. Te dražbe se sme udeležiti vsakdo, ki ustreza pogojem zakona o posesti in nošnji orožja.

kr— **V pripravi je pravilna igra s petjem in plesom »Trnjalčica«,** katero bo uprizoril Sokol s svojim naraščajem takoj, ko bodo dovršena dela v renovirani telovadnici in na odru.

kr— **Vlom v gostilno.** Nedavno noč je bilo vmlomljeno v gostilniško poslovanje g. Edita Kriegerja, mesarja in gostilničarja v Krškem. Vlomilec se je splazil na hodnik, od tam dospel na verando, kjer iz pri gostilniški sobi od okna izrezal kit pri dvih sipah in ju brez šuma odstranil. Na ta način si je napravil vstop v gostilniško poslovanje, kjer je pri eni omari najprej nav tál krog ključavnice, da bi jo z žaglico izrezal. Gotovo pa mu je bilo delo prezahtevno, zato je ključavnico dvignil s silo in »uprl predal«, v katerem je bilo okrog 70 Din gotovine, 1000 cigaret »Zeta«, 100 »Vardar« in 100 »Dri-na«. Ko je vse blago pospravil v žep, se je nemoteno odstranil skozi glavna vrata, ker je slučajno našel v njih ključ.

kr— **Uljuden tat.** Te dni je v Leskovcu neznan tat izmaknil iz šolske drvarnice skoraj novo ročno žago, last učiteljice gđ. B. Toda ni bil to kak brezbriznež, nasprotno, bil je še toliko vljuden, da je na leseno steno drvarnice napisal s kredjo: »Hvala le pa za dar!«

Iz Trbovelj

t— **Izlet na Mrzlico.** SPD Trbovlje priredi v nedeljo, 21. t. m. izlet na Mrzlico. Odhod poljuben, na vrhu se sestanemo opoldne.

t— **Kino Sokol** bo predvajal v soboto in v nedeljo zvočni film »Zmagovalci vse-mirja«. V glavni vlogi poje Ramon Novak. Poleg šolajca. Film je bil predvajal z velikim uspehom v vseh velikih mestih.

t— **Srečke državne razredne loterije** so došle in jih je treba dvigniti do 4. oktobra.

t— **Nesreče.** Rudar Kovač Alojz, ki je delal v rovu na vzhodnem okrožju, si je

zlomil desno nogo pod golenico. Istotam je bil poškodovan na glavi delavec Tone Cerjak. — Na Nežinem polju je dobil poškodbe na desni nogi delavec Vincenc Zagar. Vse tri ponesrečence so prepeljali v rudniško bolnico.

Iz Hrastnika

h— **Javen gospodarski shod** vseh trbovskih občanov hrastniške kotline se bo vršil v nedeljo, 21. t. m. ob 9. v dvorani Konzumnega društva rudarjev z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo o nameravam odcepitvi hrastniške doline od trboveljske občine; 2. razgovor o zdravstveni občini; 3. hrastniški vodovod; 4. slučajnosti. Vabljeni vsi Hrastničani in zainteresirani Trboveljčani.

h— **Smrt v kolodvorski čakalnici.** V četrtek zjutraj ob pol 6. je stopila v kolodvorsko čakalnico mlada mamica z bolehnim petmesečnim otročkom v naročju. Bila je to Marija Knaus iz Suhadola. Pri blagajni je kupila listek za Ljubljano. Hotela je odpraviti svojega bolnega otročka v Dečji dom v Ljubljano, kakor ji je prejšnji dan svetoval zdravnik. Odstopivši od blagajne začne opazovati svojega zelo slabotnega miljenca in kar naenkrat vzkligne z globokim vzdihom: »Ravno zdaj mi je umrlo«. V čakalnici se nahajajoči potniki so obstopili ubogo mater z mrtvim detetom v naročju, jo pomilovali in pa blagovali otroka, kojega duh je ravno odšel med nebeške krilate, kjer ni gorja, kakor ga je na zemlji. Potrta mamica je dobila denar za vrnjen vojni listek in se napotila namesto z bolniškom v ljubljansko dečjo bolnico, pa za Savo s truplom umrlega otročka v naročju — v svoj domači kraj Suhadol, kjer ga je položila mesto v mehko posteljico, na trdi mrtvaški oderček.

Iz Laškega

l— **Nova gostilna.** V bližnjem Dobreu poleg glavne falkske transformatorja je otvoril novo gostilno g. Franc Plaznik, po prejšnjem posestniku v Dragi nad Hrastnikom Plaznik je prostore prav čedno priredil za gostilno, ki jo Laščanom in drugim toplo priporočamo.

l— **Huda nesreča v rudniku TPD Huda jama pri Laškem.** V ponedeljek zvečer se je v rudniku Hudi jami hudo ponesrečil rudar Alojz Grobelnik. Domači zdravnik je odredil prevoz v bolnico. Šele med prevozom z avtom se je ponesrečenec zopet zavedel, vendar je njegovo stanje zelo resno. Grobelnik je star 30 let in ima ženo ter dvoje malih otrok. Znan je, kot prireden, marljiv rudar.

Iz Braslovca

br— **Matjevčev sejem** je bil najslabše obiskan od vseh letošnjih. Priganosti je bilo komaj 25 glav živine, a ga za to ni bilo kupcev. Denarna kriza v naši dolini je res zelo huda.

br— **Karambol.** Na cesti pri Polzeli je zadela neki avto iz Celja, ki je vozil splavarje v gorjo Savinjsko dolino. Od strani v težak voz. Le srečnemu naključju je pripisati, da ni bilo hušjih posledic kakor po lomljeni hladilnici in poškodbe na motorju. Splavarji so se morali odpeljati proti domu z zadnjim večernim vlakom.

Iz Poljčan

p— **Renoviranje oltarjev** v naši cerkvi se nadaljuje. Predlaskim so preplekali in očistili glavni oltar, letos pa pridejo na vrsto stranski oltarji, tako da bo v kratkem cela cerkev prenovljena. Delo je prevzel g. Zamuda iz Krizevcev pri Ljutomeru.

Iz Pragerskega

pr— **Preureditev hiše.** Tukajšnji posestnik Verlak je te dni dokončal preurejanje svoje enonadstropne hiše. Hišo je preuredil tako, da so v njej sedaj štiri nova stanovanja s kuhinjo in sobo. Tudi na zunanji stavba dokaj lična ter je v krasni vasi.

Iz Ljutomer

lj— **Seja občinske uprave** 12. t. m. je bila razmeroma kratka. Občinskemu tajniku Ig. Kollerju se je določila penzija s 96 odst. dosedanjih prejemkov, in sicer od 1. oktobra t. l. dalje. V odsek za gradbo klavnice so bili izvoljeni gg. Zemljik, Zacherl, Hoenigmann, Karba in vet. svetnik Škof. Priprave za gradbo uradnega poslopija v di začasno še županstvo. Požarni ogled izvršita g. Sinigoi in dimnikarski mojster g. Tratnik. Občinski revni Ani Polakovi se je dovolila primerna najemina za stanovanje. Stanovanje v tako zvanem »špitalu« se je dalo nočnemu čuvaju Teruku v najem.

lj— **Popravlilo cest.** Mestna občina je stari prehod med občinsko hišo in hišo gosp. Mikla nad mestila z novimi betonskimi ploščami ter namerava tudi druge prehode na enak način obnoviti. Delo izvršuje v lastni režiji. Obrobniki od trgovine gosp. Senčarja do ščavnice začne polagati, čim delo ob banki uprave dovoljenje za to, ker je cesta banovinska. Hišni lastniki ob tej cesti so izjavili, da so pripravljeni povrniti občinski stroške za polaganje obrobnikov. Dalje namerava občina zaprositi okrajni cestni odbor, naj skuša doseči razširjenje zelo frekventirane banovinske ceste proti pokopališču. Ta cesta je ob deževju za pešce skoro nerabna, povrh na še precej ozka. Treba bi bilo sedanjim jarek nadomestiti s kanalom in na tem urediti poštop za obrobniki, s čimer bi bilo ustrezno vedno številnejšim stanovalcem ob tej cesti, kjer je zgrajenih nekaj novih hiš in se posebej pozrebe.

lj— **Gremij trgovcev** za srez Ljutomer ima do nadaljnjega svoje uradni dan vsak petek (izvzemši prvi petek v mesecu) od 9. do 16. v gremijalni pisarni. Druge dneve daje pojasnila predsednik g. Vilar v svoji trgovini. Dalje je gremij dočel, da bo uradoval vsak prvi petek v mesecu v Gornji Radgoni pri podpredsedniku g. Francu Korošču, in sicer od jutranjega do popoldanskega vlaka.

lj— **Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva** v Ljutomeru vabi svoje članke in prijatelje sadjarstva na poučno predavanje kmetijskega referenta g. Zupanca iz Ptuija. Govoril bo o važnem jesenskem opravilu v drevesnicah in sadonosnikih. Predavanje bo v nedeljo 21. t. m. v 6. deškem razredu takoj po 8. maši. Zatem bo ogledovanje družstvene drevesnice. Pridite v obilnem številu!

Gospodarstvo Drevesničarstvo v Dravski banovini

Vzgoja sadnih drevesc je v novejšem času pri nas precej razširjena. Naše drevesnice pridelajo letno 300.000 do 400.000 sadnih drevesc, katere posadijo v pretežni večini naši sadjarji. Te številke pa ne ustrezajo potrebi, zakaj mnogi sadjarji bi sadili več dreves, če bi jih mogli dobiti. Posledica vsakoličnega pomanjkanja sadnega naraščaja je ta, da morajo boljši sadjarji naročiti dreve iz inozemstva. Krivdo na pomanjkanju nosijo največ tisti drevesničarji, ki so začeli čisto po tovarniško gojiti sadni naraščaj, ki je rad dvomilne vrednosti.

Splah je nastala zadnja leta med drevesničarji neka tiha tekma, kdo bo nudil cenejši in na ta način seveda tudi slabši sadni naraščaj. Zato je Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani pozvalo vse drevesničarje, da pričnejo misliti, kako bi se odpravilo temu zlu. V začetku leta so zborovali pod okriljem društva v navzočnosti zastopnikov banovine in sadjarjev skoro vsi boljši drevesničarji Dravske banovine. Ta sestanek je imel za posledico, da se je po izprmembi pravil, ki jih je odobril občni zbor Sadjarskega in vrtnarskega društva, ustanovil v okviru društva drevesničarski odsek. Na drugem zborovanju 6. julija so se določila temeljna pravila in se je izvolil odbor.

Do letos nismo imeli nobenih določil, ki bi uravnavala prodajo drevesc. Zato so ta od drevesničarskega odseka določena pravila izredne važnosti za razvoj našega sadjarstva.

Pravila za vzgojo in prodajo sadnega naraščaja imajo namen, ščititi kupce sadjarje, da bi ti vedeli, kakšne morajo biti naročene sadike, in se glase:

Vse sadike morajo biti zdrave, pristne sorte in dobro vkorenjene. Vsaka sadika mora biti označena z imenom sorte na privezani tablici, kjer naj bo važna tudi drevesnica. Pri pritriljenih oblikah je treba navesti tudi podlago. Ako je zvezano več dreves iste sorte v eno butaro, zadostuje za ves povez ena tablica. Drevesca raznih sort morajo biti različno označena.

1.) **Visokodebelno dreve.** Tako dreve naj ima ravna debla (majhne ali od sort povzročne krivine ne štejejo), visoka okoli 1,80 m do vrha. Vrh je lahko eno ali večleten, v zadnjem primeru vzgojen s primeranim obrezovanjem. Imeti mora 5 vej, katerih dolžost se ne da določiti zaradi neenakomernosti rasti sort. V vrh cepljena drevesca morajo imeti najmanj 3 vejice. Jabljava morajo biti cepljene na semenjak lesnik, bruske na divjak drobnic, češnje na divjak svetloskorjaste lesne češnje. Debelost debla mora meriti v polovici višini okoli 5 cm v obsegu. Za prehodno dobo ločimo prvostarna drevesca z obsegom okoli 5 cm, kakor o bila običajna dosedaj, in s 6 cm obsega. kakor jih bomo gojili odslej dalje.

2.) **Srednjebelno dreve.** To ima debljo, ki meri okoli 1,50 m do vrha, sicer pa mora biti prav takšno kakor visokodebelno.

3.) **Nizkodebelno dreve** pa ima debla z okoli 1 m višine do vrha. Takšno dreve bo potrebovalo novodobno sadjarstvo. Po dogovoru in pravčasem naročilu se vzgaja lahko višje ali nižje in čepi tudi na pritriljeno podlago.

4.) **Pritrilenno dreve.** To so grmiči in osnove za piramide, oziroma špalirne oblike. Višina debla je okoli 40–50 cm do vrha, pri špalirnih oblikah vedno 40 cm, prav tolika je oddaljenost posamičnih etaž. Pritrilenno dreve mora biti cepljeno na ustrežajočo pritriljeno podlago; na divjak se smejo cepliti one sorte hrusk, ki na kutini ne uspevajo. Češnje, breskve in marelice je cepliti na lasten semenjak, julijevo slivo ali črni trn, višnje in polvišnje na rašeljiško.

5.) **Okulati.** To je enoletni cepljenici, naj bodo okoli 60 cm visoki.

Cene se razumejo v dinarjih, loko drevesnica, brez skonta ali kakega drugega odbitka. Za osebo izbrane sadike ta pravila niso nujno obdružljiva.

Razpošila se na račun in nevarnost naročnika. Pakovanje se mora izvršiti skrbno in se za pakovalne stroške računajo lastni izdatki za delo in material. Stroški za večjo balo z dostavo na kolodvor vred točasno 20 Din.

Drevesničar jamči za zdravo in rastno blago. Jamstva za rast ne more prevzeti, ker je to odvisno od činiteljev, na katere drevesničar nima vpliva.

Drevesničar prevzame jamstvo za pristnost sadik in navedene podlage do dovršenega petega leta po saditvi. Odsodnina se sme zahtevati le v primeru resnične škode, ki se mora jasno dokazati, vendar le do fiktivne vrednosti rastlin.

Pritožbe se upoštevajo 10 dni po prejemu. Nadomeščanje sličnih sort je dovoljeno, le ako ni v naročilu izrečno zabranjeno. Vzorci in mere so povprečni.

Od sadjarjev samih je odvisno, kako se bodo ta določila izpolnjevala. V lastnem interesu sadjarjev je, da naročajo drevesca po določbah drevesničarskega odseka Sadjarskega in vrtnarskega društva.

— **Pregled železniških tras** Kosovska Mitrovica — Kotor in Valjevo — Banja Luka. Po odloku ministrstva za gradbe se je obrazovala te dni komisija železniških strokovnjakov in geografov, ki ima nalogo, da na terenu podrobno prouči zakonjono železniško traso Kosovska Mitrovica — Pristina — Peč — Andrijevica — Mojkovac — Kolašin — Podgorica — Kotor ter da obenem predlaga tudi variante za traso Kosovska Mitrovica — Kotor. Kakor je znano, je to del jadranske proge Beograd — Kotor, za katero se je najelo Blairovo posojilo. Proga je že dograjena do Raške, od Raške do Kosovske Mitrovice je v gradbi, a sedaj se torej pripravlja še gradba do Kotora. Omenjena komisija bo morala proučiti možnosti skrajšanja te proge, pri čemer bo morala upoštevati še druge važne momente, kakor najmanjši ekološki stroške ter gospodarski in vojaški pomen te železnice. Po pregledu te trase bo komisija pregledala še železniško traso Valjevo — Tuzla — Doboj — Banja Luka ter njeno varianto Janja — Beljina — Modrič — Derventa — Prnjavor — Banja Luka — Prijedor. Komisija se je že odpravila v Kosovsko Mitrovico. Njeno delo bo trajalo najbrže kakih 20 dni, nakar bo predložila ministru za gradbe prismojeno poročilo.

— **Vprašanje ukinitja občinske trošarine** v Ljubljani za predmete, ki se ne trošijo na mestnem ozemlju. Pod tem naslovom piše »Trgovski list«, da nekaj večjih podjetij v Ljubljani prav resno razmišlja o preselitvi iz Ljubljane in so glede nakupa zemljišč pogajanja že v teku, deloma pa je na-

Mala se j' rodila Janja.

majka boža jo in peva:
»Pazi dobro, dete malo,
ko dorasteš, pa boš znalo:
Brez Albusa ni pranje!«

Perilo in obleke dojenčkov in dece se pero navadno vsak teden. Za to opravilo je najbolj pripravno ALBUS - TERPENTINOVO MILC v komadih po pol kilograma. Ni samo izdatno, temveč je poleg tega tudi jamstvo, da se perilo in dečja obleka tudi desinficirajo. V interesu vsake dobre matere je, da uporablja

ALBUS-TERPENTINOVO MILO

kup že perfekten. »Trgovski list« pripominja, da bi mestni magistrat storil prav, če bi vprašanje ukinitja občinske trošarine čim prej iz tako rešil, da bi upravičene pritožbe že enkrat prenehale.

— **Znižanje cen pri železu.** Kakor smo že poročali, je železarniški kartel prilagodil svoje cene cenam svetovnega trga, ki so se v zadnjem času znižale, in sicer za palisto železo na 4,12, a za obročno na 5 angleških funtov. Zaradi tega so se izpremenile tudi cene za večino naših centrov. Kot najvažnejše omenjamo: Ljubljano (na 340,50 proti dosedajni ceni 361 Din za 100 kg), Zagreb (na 341,50 proti 363) in Beograd (na 329,50 proti 347). Prodajni pogoji so ostali isti; samo razlika med palistim in obročnim železom se je zmanjšala od 20 na 12 Din za 100 kg. Stanje naročil je zadovoljivo. Državne železnice so v zadnjem času nabavile večje količine blaga, kar je deloma v zvezi z gradbo dvojnega tira Beograd — Niš. Razen tega se bo gradil dvojni tir Novska — Zagreb.

— **Stanje Narodne banke** 15. t. m. (v milijonih Din; v oklepajih izpremembe proti stanju 8 t. m.): Aktivna: kovinska podlaga 314,0 (— 24,3), posojila 1462,4 (+ 0,9), saldo raznih računov 1094,2 (— 52,9). Pasiva: rezervni fond 12,8 (+ 0,2), novčanje v obtoku 5454,7 (— 82,7), državne terjatve po raznih računih 61,5 (— 14,2), razne obveznosti 1154,6 (+ 20,3), od tega 933,6 po živih računih. Ostale postavke neizpremenjene.

— **Dobave.** Splošni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave 30 rešilnih skrinjic; do 25. t. m. pa glede dobave ene otomane. Pogoji na vpogled pri oddelku. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 4 kilogramov bakrene streljavnice žice. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave 100 kg špirita in 1000 kg dinamita. Do 2. oktobra glede dobave 2500 kg tračnih žebeljev in 100 karbidnih svetilk. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 26. t. m. ponudbe glede dobave 88 kvadrat. metrov parketnih tal; do 1. oktobra glede dobave 200 kilogramov žebeljev za lepenco in trstje ter glede dobave 5 aparatov za izpiranje klesov. Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 2. oktobra ponudbe glede dobave 500 m jeklenih žičnih vrvi, 60 kub. metrov rezanega lesa in 5 zobotih koles. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 3. oktobra ponudbe glede dobave hidravlične dvigalke.

BORZE

19. septembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet dalje majhen. Nekateri tečaji so malo popustili; tako Dunaj, Praga, Trst.

Na zagrebškem efektinem tržišču so tečaji Vojne škode ostali brez posebnih izprememb. Zaključkov Vojna škoda ni zabeležila. 7% Blair se je trgaval po 86,5 in 86,75 ter 6% begluške po 76. Od bančnih vrednot so zabeležile zaključke: Poljo po 56, Jug po 78, Prastrediona po 925 in 922 ter Zemaljska po 133. Med industrijskimi vrednotami se je zaključila Oceanija po 200.

Devize in valute.
Ljubljana. Amsterdam 22,76. — Berlin 13,4575. — Bruselj 7,8762. — Budimpešta 9,8877. — Curih 1095,9. — Dunaj 795,55 — 798,55 (797,05). — Newyork 56,355. — London 274,08 — 274,88 (274,48). — Pariz 221,87. — Praga 167,19 — 167,99 (167,59). — Trst 294,50 — 296,50 (295,50).

Zagreb. Amsterdam 22,76. Dunaj 795,55 do 798,55. Berlin 13,4425 — 13,4725. Bruselj 787,62. Budimpešta 987,27 — 990,27. Milan 294,6 — 296,6. London 274,08 do 274,88. Newyork 56,355 — 56,453. Pariz 220,87 — 222,87. Praga 167,19 — 167,99. Curih 1094,4 — 1097,4.

Dunaj. Beograd 12,525 — 12,565. Berlin 168,61 — 169,11. London 34,3785 — 34,4785. Milan 37,025 — 37,125. Newyork 707,05 do 709,55. Pariz 27,775 — 27,875. Praga 20,98375 do 21,06375. Curih 137,2 — 137,7. dinarij 12,45 — 12,51.

Curih. Zagreb 9,12875. Pariz 20,2425. London 25,0425. Newyork 515,25. Bruselj 71,875. Milan 26,9825. Madrid 55,10. Amsterdam 207,625. Berlin 122,79. Dunaj 72,725. Solija 3,7325. Praga 12,2875. Varšava 57,75. Budimpešta 90,225. Bukarešta 3,07125.

Elektri.
Ljubljana. 8% Blair 97,75 bl. 7% Blair 87,25 bl. Celjska 160 den. Ljublj. kreditna 122 den. Prastrediona 925 den. Kreditni zavod 170—180. Vevče 124 den. Ruše 280 do 300. Stavbna družba 40 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžna 439 — 440, kasa 439 — 440, za september, oktober in november 439 denar, za december 439 — 440, za februar 432 do 434, investicijsko 88 — 88,5, agrarne 55 do 55,75, 8% Blair 97,5 — 98, 7% Blair 86,5 do 86,615, 7% Drž. hipotekarna banka 85,25 do 85,75, 6% begluške 76 — 76,5; bančne vrednote: Poljo 56 — 56,5, Kreditna 96 denar, Union 191 — 194, Jug 78 — 78,5, Ljubljanska kreditna 122 denar, Narodna 8125 — 8200, Prastrediona 921 — 923, Elno 150 — 160, Srpska 188 den, Zemaljska 132 do 134; industrijske vrednote: Narodna ženska 25 den, Gutmann 152,5 — 158, Slavenska 60 den, Slavonija 200 — 206, Drava 215 — 225, Sečera 310 — 313, Brod vagon 80 — 84, Vevče 124 den, Isis 43 — 50, Dubrovačka 397 — 400, Oceanija 200 — 210, Trbovlje 392 — 394.

Beograd. Investicijsko 90, agrarne 55,5 do 56, 7% Blair 89,5, 7% Državna hipotekarna banka 89,25, 6% begluške 77 — 78, Vojna škoda 452 — 453, september 453,5, december 462 — 463.

Blagovna tržišča LES

+ **Ljubljanska borza** (19. t. m.) Tendence za les neizpremenjeno mlačna. Brez zaključkov. Povpraševanja: 40 q jeklenih plohov debeline 39—60 mm; 25 q hrastovih plohov iste debeline; 20 q bukovih plohov iste debeline; 20 q orehovih plohov debeline 49 do 80 mm; za vse navedene cene fco vagon meja Postojna transito; bordeloni do 8 komadov, od 40 do 40 cm naprej, kompletacija vagona od 29,29 do 39,39 cm, vse od 6 m dolžine naprej, cena fco meja Postojna transito; 200,000 hrastovih pragov za italijanske železnice, normalni, cena fco vagon meja Postojna transito; smrekove in jelo-ve deske, 24 ali 25 mm, širina 8—18 cm, oziroma 20 cm, I, II, III, in IV; bukovim morali v raznih dimenzijah; cena fco vagon meja Postojna transito.

ZITO

+ **Ljubljanska borza** (19. t. m.) Tendence za žito nestalna. Brez zaključkov. Tečaji so splošno popustili. Ponujali so (slovenska postaja, plačljivo 30 dni): pšenice: baško, mlevska tarifa, 80/81 kg po 220,5 — 225, 79/80 kg po 212,5 — 215, 78/79 kg po 202,5 — 205,5; koruza: baško, rešet

KULTURNI PREGLED

Prof. dr. France Veber (Ob štiridesetletnici)

Danes praznuje 40letnico rojstva in obenem desetletnico plodovitega znanstvenega dela dr. France Veber, ordinarij za filozofijo na ljubljanski univerzi. Veber je začrtal v razvoju filozofske misli pri nas Slovincih že globoke črte; z njegovim imenom se namreč začne za nas druga epoha modrosti. Dočim je bila prva doba — tja do ustanovitve lastnega kulturnega centra, naše univerze — predvsem doba pripravljanja, zbiranja, doba filozofske preferativnosti, ki je hotela predvsem zbuditi zanimanje tudi za filozofska vprašanja in pokazati naše kulturno življenje v luči takih principijelnih vidikov, se začne nova doba slovenske filozofije prav z ustanovitvijo posebne stolice na naši univerzi v Ljubljani. To stolico je zavzel dr. France Veber, njej posvečuje deset let vse svoje izredne sposobnosti. Zato ne moremo danes obiti njegovega jubileja, ne da bi opozorili našo javnost na tega uglednega slovenskega znanstvenika.

Rodil se je dr. France Veber v Gornji Radgoni 20. septembra 1890, srednjemu šolo je dovršil v Mariboru, univerzo v Gradcu, kjer je doktoriral pri Meinongu z disertacijo, ki je vzbudila pozornost v znanstvenih krogih in opozorila na izredne sposobnosti mladega znanstvenika. Ob prevratu je zapustil Gradec, habilitiral se je v Zagrebu na to pa prišel v Ljubljano, ki je postala od leta 1920. kraj njegovega znanstvenega delovanja.

Da je bilo to delovanje resnično plodovito, kažejo na zunaj že njegove številne publikacije. Napisal je v tem času deset knjig in sicer: Uvod v filozofijo (1921), Sistem filozofije (1921), Znanost in vera (1922), Problemi sodobne filozofije (1923), Etika (1923), Analitična psihologija (1924), Očrt psihologije (1924), Estetika (1925), Idejni temelji slovenskega agrarizma (1927) in Filozofija (1930). Poleg tega je napisal tudi mnogo razprav v naših revijah, tako n. pr. v »Ljubljanskem Zvonu«, v »Naših zapisnikih«, v »Nivju«, v »Časopisu za slovenski jezik«, književnem in zgodovinskem, v »Razpravah znanstvenega društva za humanistične vede«, v »Česki Mysl« in drugod.

Vsa ta Vebrova dela odlikuje svojevrstna znanstvena zasnovanost in globina misli, razen tega pa velika sistematičnost, logično brez vrzeli sklenjena miselnost in stroga eksaktnost. Kdor se je poglavlno v Vebrove spise, ta se je moral prepričati, da imamo v njem filozofa močne konstruktivne sile.

Enako pomemben je Veber kot akademski predavatelj. Njegova predavanja aiso je izraz velikega znanja in temeljitosti, temveč tudi izraz velike sile in bogastva njegove osebnosti. Zato gleda danes akademska mladina z globoko hvalečnostjo in spoštovanjem na profesorja Vebra kot na svojega velikega učitelja.

15. številka „Naše dobe“

Danes je izšla 15. številka »Naše dobe« naslednje vsebine:

V članku »O novom univerzitetnem zakonu i novim uredbama« razpravlja profesor ljubljanskega vseučilišča dr. Gjorgje Tasić o splošnih vprašanjih jugoslovenskih vseučilišč, predvsem pa o nekaterih posebnih vprašanjih pravnega študija odnosno pravne fakultete.

Prof. dr. Pavel Strmšek se je v članku »Vprašanje inteligenčnega proletarijata« dotaknil čedalje bolj opaznega pojava, čigar posledice se niti dovolj ne zavedamo: nadprodukcije inteligence. Pisec razpravlja prav živahno in na podlagi konkretnih primerov o današnji srednji šoli in nje slabostih, v kolikor so le te v zvezi z nadprodukcijo šolanih ljudi. O tem vprašanju bo treba razpravljati še in še, kar postaja od leta do leta bolj pereče.

V članku »Križa parlamentarizma« opozarja dr. Josko Jurković, kje je iskati vzroke tega pojava, ki je značilen za današnje evropsko politiko in pravi, da je parlamentarizem v krizi zbog tega, ker demokracija nima vsebine, ki bi jo lahko spravila v forme parlamentarizma. O krizi demokracije pa se ne da govoriti že zaradi tega, ker z nekolikimi izjemami demokracije še bilo ni.

V svojih »Kritičnih opazkih o Vebrovu Filozofiji« se prof. dr. M. Robič ustavlja pri nekaterih nadaljnjih važnih točkah te mnogo komentirane knjige. Tako kritizira Vebrovo stvarno in osebnostno vrednotenje, hagiološko vrednotenje, nazore o normativnosti doživeti in Vebrovo stališče v vprašanju svobodne volje.

Gradivo v petiti je tudi v tej številki obilno.

Književnost v daljni sibirski vasi

Kako v sovjetski Rusiji podpirajo književnost (res da pristransko, s politično-strankarskimi interesi, vendar čutijo to samo intelektualni krogi), pričuje knjiga, ki je nedavno izšla v Moskvi pod skromnim naslovom »Kmetje o pisateljih«. Knjiga je značilno kritično delo o književnosti; malo verjetno je, da bi imeli še kje na svetu kaj podobnega. Izdajatelj je ljudskošolski učitelj Toporov, ocene o književnih delih pa potekajo od nepismenih ali le napoli pismenih sibirskih kmetov, katerim je vaški učitelj ob dolgih zimskih večerih prečital dobršen del svetovnega slovstva.

V sedmih devetih letih so se kmetje vsak teden enkrat zbrali v vaški šoli. Po kratkem uvodnem predavanju jim je učitelj prebral spise Dickens, Hugo, Tolstega, Andersena, ruske klasike in celotno moderno rusko slovstvo. Po čitanju je smel vsak kmet lepo po domače povedati, kaj sodi o povesti. Te kritike je Toporov verno zabeležil z vsemi njihovimi ljudskimi reki in dialektičnimi izrazi, tako da marsikatero sočne in groteskne izjave sploh ni mogel dobesedno prevesti v druge jezike, ne da bi izgubila svoj pristni »bon mot«. Vdise temu je brezobzirna in protodružna sodba teh analifetov o književnih delih psihološko in kulturno-zgodovinsko sila zanimiva.

Prvo, kar opazimo pri teh kritikah, je to, da ne spoštujejo avtoriteta. Ko so

Izvečki iz revlj obravnavajo antievropsko stališče fašizma, zlasti v zvezi s sporazumom Italije in Francije, potem revolucijo v filozofiji, položaj znanosti v sodobnem življenju in pomen Clemenceaujeve knjige »Le Soir de la Pensée«. Dr. Vladimir Knafljč obravnava v daljši beležki z naslovom »Slovenki nikdar« vprašanje slovenskih deklet, ki so razkropljene kot služkinje itd. po vsej državi in sicer v zvezi: ali je kriva pomanjkljiva etična vzgoja, da jih toliko seksualno paradi? Zanimivo so nadalje beležke »K vprašanju: »Slovani in Nemci«, »Fatalizem Leva Trockega«, »Glose o volitvah v Nemčiji« i. dr.

»Naša doba« stane četrtletno 30 Din. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Knafljčeva ulica 5.

Vsak progresivno misleč slovenski izobraženec bi moral biti njen naročnik!

Rade Drainac

Rade Drainac je v ožjem krogu srbske literature dokaj znano ime. Bil je eden izmed skrajnejših, vendar ni spadal v skupino »Nemogočih« (nadarrealistov) in čim v svoji liriki precej poze in drugih ekspresionističnih slabosti, je na drugi strani brez dvoma, da je nadarjen pesnik. V beograjskem literarnem svetu si pridobiva čedalje več tal; poleg literarne vrednosti njegovih del mu utirajo pota tudi njegovi javni nastopi, njegove polemike, njegovo bohemstvo. Rade Drainac postaja ime bodočnosti.

O njegovih najnovejših spisih in načrtih smo dobili iz Beograda naslednje informacije:

Geza Kohn je pravkar izdal roman Rade Drainac »Španski zide«. Družabni roman, ki opisuje povojno stanje v Beogradu, roman mnogih posameznikov povojnega pokolenja, ki so na poti, da izgube slehern idealizem in ki razumejo življenje le toliko, kolikor ustreza njihovim gmotnim potrebam. »Španski zide« je roman izpačenih povojnih pojmov, strasti, vseh trikov, s katerimi človek pride do denarja. Tu je beseda o snobih in mondenih ljudeh, ki za dinar prodajo svoje prepričanje, a ljubezen jim je zgolj materialna zadeva. V romanu razgalja Drainac svojo laž povojnega zakonskega življenja. Dotika se tudi problema rodu, ki živi idejno in ki v splošnem povojnem zlu in kaosu išče načina in potov, kako naj uresniči svoje vzore. Življenje je razpolovljeno: en del se odigrava javno, drugi pa na skrivaj, za španski steno.

Roman »Španski zide« obsega 160 strani in kaže novo smer, ki jo je nastopil ta prejšnje čase tako vihravi pesnik. Spisan je mirno, skoraj akademsko in bo brez dvoma vzbudil živahno zanimanje, kakor ga zasluži talent, ki je pravkar v polnem razvoju.

Poleg lirike in romane se skuša Rade Drainac uveljaviti tudi v drami. Beograjsko Narodno pozorišče je sprejelo v svoj letošnji repertoar njegovo družabno igrano »Rusin A. D.« Obsega tri dejanja in je komedija in drama hkrati. V komadu rešuje pisec nekatera socialna vprašanja, ki mučijo današnjega našega človeka. Rusin, ki vidi cilj vseh ciljev v gmotnem bogastvu, se v konfliktu z okoljem razočara, zato hoče izpustiti ves sistem, ki sloni baš na tem materializmu. Drama zastopa v svojem glavnem junaku tezo, da se moramo zopet vrniti k čustvenosti in notranjemu življenju. Vse, kar dela Rusin, je v nasprotju z onim, kar se dogaja okoli njega in njegovo stališče ostane utopija. Spozna, da ne more premagati zla, ki ga čuti in se na koncu ubije. — »Rusin A. D.« je prvo večje delo, s katerim bo Drainac stopil pred gledališko občinstvo. Doslej so l. 1923. uprizorili v Manežu samo njegovo enodejansko — farso »Tragični bolesnice«.

Se več. V založbi »Svetlost« izide kmalu knjiga esejev g. Drainac. Razen nekaterih neobjavljenih reči bo obsegala ta knjiga že napisane sestavke Rade Drainac o raznih književnih vprašanjih in osebnostih. Tu bodo esaji skoraj o vseh danes aktivnih srbskohrvatskih književnikih: Miroslavu Krležu, Rastku Petroviću, A. Cesaru, Dragiši Vasiću, Gustavu Krklecu, Marku Ristiću, Ljubomiru Miciću in drugih.

Naposled naj omenimo, da bo čez kakšnih mesec dni izšla pri »Svetlosti« zbirka izbranih pesmi največje bolgarske pesnice in ene prvih predstavitev sodobne bolgarske književnosti Lize Bagjanove. Prevod je priredil Rade Drainac. Prevoda je zbirka »Večna in sveta«, ki je dosegla v Bolgariji že tri izdaje ter je že prevedena v poljščino, nemščino in italijanščino. — pač redek uspeh pesniške zbirke v naših dneh. V srbskohrvatskem prevodu se bo zbirka imenovala »Lirika Lize Bagjanove«.

kmetje o znanem ruskem pisatelju Pršivnu izrekli uprav uničujočo sodbo, jim je dejal učitelj-čitalac: »Motite se, prijatelji! Gorkij (ki so ga kmetje še nedavno zelo pohvalili) vidi v Pršivnu velikega pisatelja: »Pa bodi,« so odvrnili, »Gorkij nam že ugaia, Pršivna pa ne.«

Kmetje jemljejo svetovno slovstvo sila resno. Čitanje so prekinjale peskov, radostni vziki in smeh. Imena nekaterih junakov so prešla med ljudstvo; marsikateri kmet je krstil svojega sosedo po junaku tega ali onega romana. Tudi notranje so nenavadno uživali potek dejanja. Neid slušatelj je dejal po čitanju modernega ruskega kmečkega romana: »Lasje so mi vstajali pokonci visoko kakor gore, ko sem to poslušal.«

Značilno je, da so ti kritiki, toli strogi pri vsem, kar je ugalajo njihovemu okusu in kar ne, pokazali močno stanovsko zavest. Vsako omalovaževanje kmetov, vsaka aluzija na njegovo primitivnost je izzvala pri slušateljih odpor: čutili so se užajane. Pri opisih zatiranja kmetov pod carskim režimom, opisih, ki so v današnjih ruskih romanih kaj pogosti, se kmetje niso vznemirjali zaradi gmotnega izkoriščanja njihovega dela, marveč zbog tega, ker so kmetom tako malo priznavali človeško dostojanstvo! Celo v proletarski književnosti je izraz »divjak«, dasi mišljen ironično in niti ne v zvezi z ruskim kmetom, žalil kritike v sibirski kmečki šoli. »Kako je sploh mogoče, videti v človeku divjaka,« so ugovarjali, »nič ne ni

Ameriški magazin o Jugoslaviji

Eden najuglednejših ameriških magazinov »The National Geographic Magazine«, ki izhaja v Washingtonu, je posvetil v letošnji septemski številki okoli 50 strani obsegajoči uvodni članek Jugoslaviji. Zanimivo in hkrati informativno poročilo je napisal plodoviti ameriški publicist Melville Chater pod naslovom Jugoslavia — ten years after (Jugoslavija po desetih letih). Članek pojasnjuje 45 krasnih ilustracij, od teh 25 barvnih, ki jih je pisec odnesel s svojega potovanja v avtu po naših pokrajinah. Slike predstavljajo lepoto naših krajev in zanimivost narodnih običajev po Dalmaciji, Hercegovini, Bosni, Južni Srbiji, Hrvatski in naši ožji domovini Sloveniji. Ena izmed slik prikazuje slovensko gospodarsko poslopje, kjer sušijo na drogove obeno koruzo, druga velik kip morske deklice, ki so ga izdelali iz lesa naši drvarji, tretja čredo ovac, ki se pasejo na Golici. Velika slika predstavlja razvaline slavnega celjskega gradu, kolorirana slika »pravilčno lepi« Bled itd. Slovinci imenuje pisec šaljivo »Beer in the bud country« (dežela piva v popju), ker mu je izredno ugajalo naše vino in zraven pečeni prekmurski piščanci. Razen v Gorenjski se je družba veselih izletnikov mudila v Mariboru, Rogški Slatini in Slovenski Krajini.

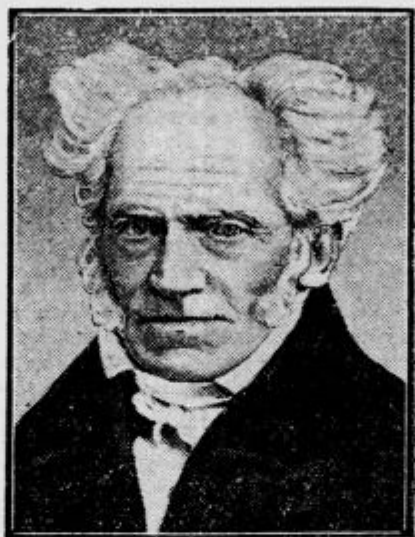
„Les villes et les bords de la Drave“

S prijetnimi čustvi bo zlasti čitatelj iz »Dravske Slovenije« vzel v roko 49. številko praške francoske tedenske revije »L'Europe Centrale« (z dne 13. t. m.). Na naslovi strani imaš lepo reproducirano sliko z naslovom »Le petite ville de Ptuj in Slovenie«, ki kaže vso malomeščansko adiditnost Ptuj. Na str. 886. se začne članek g. Raymunda Namierja »Les villes et les bords de la Drave«. G. Warnier je napisal v tem litu tudi drugo že marsikaj lepega in zanimivega o naših krajih. Tudi ta njegov članek je spisan prav prikapno, v slogu prave francoske, tolikanj kultivirane causerie, tako da bo poslušal marsikaj francoski čitatelj dokaj razširjene »L'Europe Centrale« vedel za obstoj krajev, kjer goje vinsko trto z isto intimo ljubeznijo in enako velikim uspehom, kakor kje v Burgundiji ali Champagni.

Pisec po uvodu, v katerem poudarja pomen rek v Jugoslaviji, prehaja okoli Dravi omenja, da teče po ozemlju nekdanje štajerske vojvodine, ki je naseljena s Slovenci; to ozemlje je »eno najbolj procvetočih in najkrajših v Jugoslaviji«. »Trois cités slovenes« (tri slovenska mesta) Ormož, Ptuj in Maribor, ki leže ob Dravi, so sila zanimiva i po svoji častitljivi preteklosti i po svojem razvoju v teku stoletij. Danes so ali industrializirana ali uspravna. Nudijo pa vse darove narave. Obdajajo jih ljubki vinogradi grlici s prijaznimi kapelicami, oziviljeni od popevk njihovega prebivalstva.

Nato g. Warnier opiše z markantnimi potezami slavno preteklost Ptuj, njegov grad in znameniti muzej; vidi na tej starinski podlagi vzrast modernega Ptuj, mimo skromnega ptujskega kolodvorja vozijo brzovlaki, namenjeni iz Budimpešte v Nizzo in Cannes. »Po rimskih cestah teko ceste napredka.«

Lep, posrečen je opis Ormoža, majhnega mesteca, ki s člankom g. Warnierja menda

Artur Schopenhauer

K 70. obletnici smrti znanega nemškega filozofa. Schopenhauer je v svoji filozofiji močno vplival na Nietzscheja ter s tem posredno tudi na sodobno nemško miselnost.

divlji, mi se čutimo užajane zaradi divjakov. Pisatelji nas ne poznajo, sicer nas ne bi opisovali kot bebe.«

Tudi opis razrednega boja jim niso ugajali. O Babelovi knjigi »Budjonijska konjeniška armija« je dejal neki slušatelj: »Vse to je bilo pisano iz togote, zato ne izvem resnice; o umorih ne maramo slišati.« O istem Babelu je dejala nepismena kmetica: »Dobro napisano, tako nič za človeško dušo. Pisatelj naj bi pisal za dušo. Njegovih pojasnil ne potrebujem; hočem ga tudi brez tega razumeti.«

Posebno nemilostno so kmetje sprejeli moderna lirika Jesenjina in Pasternaka, oba slavna tudi v inozemstvu. Najprej se niso hoteli prenehati s sodbo. Učitelj jim je moral posamezne pesmi večkrat prečitati. Žal, da se njihove sodbe v vsej svoji izvirnosti in sočnosti ne dajo prevesti. Tudi najbolj zmerni vaški kritiki so izjavljali, da ta dva pesnika ne moreta biti pri zdravi pameti in so obžalovali, da jima je sovjetska država iz kmečkih davkov celo plačevala honorar. Izrekli so bojazen, da bi ta dva pesnika utegnula v inozemstvu škodovati dobremu glasu sovjetske Rusije. K učitelju je prišla posebna deputacija vašanov in mu je velela: »Piši vladu v Moskvo, da jo prosimo, naj ne pošilja takšnih knjig v inozemstvo, ker bodo sicer ostali misliti, da v Rusiji bivajo sami norci. Čemu bi zaradi takšnih pisnov padla senca na vso sovjetsko Rusijo?« Nasprotno so pa bili uprav navdušeni za Huga, za Dickens, za klasične lirike, za lepe opise narave, za Gorkoga in Tolstega. Velik

prvič stopa v francosko slovstvo, vsaj če izvažamo dela o rimski zgodovini. Gosp. Warnier ne pozabi omeniti niti filološkega spora o izvoru imena Ormož, nato pa razpravlja o značaju tu okrog zakoreninjenega Nemškega viteškega reda, ki je bil ustanovljen l. 1118. v Palestini in ki je postavil na teh tleh svoje sprednje straže proti Balkanu. Danes ta red samo živetarji, toda »njegovi zavodi in cerkve ob Dravi še pripovedujejo o junaških bojih v pozabljenih stoletjih.« Francoski pisec hvali ormoške vinogradnike, ki dobro razločujejo vse vrste vina in so pri tem tako učeni in tako ljubosumni kakor v Franciji Bordoelci ali Burgundci; zanimivo bi bilo, dognati izvor pestrih in slikovitih imen, ki jih dajejo trtam.

Mednarodni kongres kritikov v Pragi

Praga, 15. septembra
Po sklepu zadnjega mednarodnega kongresa konfederacije gledaliških in glasbenih kritikov, ki je bil v Bukarešti, se je določila Praga kot mesto IV. kongresa. Praga je bila s tem priznana kot pomembno središče glasbene kulture, ki čedalje bolj vzbuja pozornost sveta, takisto kot mesto visokih gledaliških aspiracij.

Ta kongres bo torej v Pragi med 19. in 23. septembrom. Priprave zanj so v polnem teku. Na čelu kongresa bo kot predsednik pripravljalnega odbora znani literarni zgodovinar in gledališki kritik prof. Václav Tille, tajniške posle pa opravlja prof. Jirák.

Praški kongres bo imel predvsem delovni značaj; na njem se imajo rešiti važna organizacijska in stanovska vprašanja, vrhu tega je na programu vrsta predavanj najpomembnejših svetovnih kapacitet o različnih umetnostnih vprašanjih, ki ponekod presegajo okvir gledališke in glasbene kritike. Naravno je, da pripravljalni odbor ni prezrl tudi družabne strani kongresa.

O pomenu, ki ga evropska umetniška javnost pripisuje temu kongresu, pričuje znatno število prijav iz raznih evropskih držav. Med prigašenci so tudi nekatera svetovno znana imena. Največ gostov bo iz Nemčije, Avstrije, Madžarske, Rumunije, Poljske. Zastopane pa bodo tudi Anglija, Belgija, Danska, Estonija, Francija, Portugalska, Jugoslavija, Italija i. dr. Iz slovenskih dežel bodo poleg Čehoslovakov udeleženi samo Poljaki in Jugoslovenci. Iz Jugoslavije sta bila doslej prigašena samo Fran Govekar iz Ljubljane in I. Krenedič iz Zagreba.

Zanimiv je seznam predavanj na kongresu. Navajamo nekatera: I. Bab: »Kaj je kritika?« O. Bil: »Kako piše o glasbi.« P. Eisner: »Kritik in njegova doba.« T. Glinski: »Kritika-poklic, kritika-poslanstvo.« D. Green: »Sedanji položaj angleške kritike.« J. Lowenbach: »Kritika v pravu in pravica do kritike.« St. Niemiadomski: »Kritik o propagandi.« O. Piek: »Izmena kritikov« itd.

Praški glasbeni in gledališki zavodi bodo priredili za udeležence kongresa posebne produkcije. Narodni divadlo bo ob tej priliki izdalo posebno številko svojega časopisa, ki bo posvečena vprašanjem gledališke kritike in bo vsebovala prispevke M. Rutteja, E. Konrada in dr. V.

Iz političnega in socialnogospodarskega slovstva

Nenni Pietro, Todeskampfer der Freiheit, Dietz V., Berlin, 188 strani. — Nekdanji republikanec in socialistični poslanec v bivšem italijanskem parlamentu opisuje v tej knjigi nastanek in razvoj fašizma v Italiji do današnje razvojne stopnje. Knjiga je tem bolj zanimiva, ker je Nenni dober Mussolinijev znanec: pred vojno je bil osem mesecev v zaporu skupaj z Mussolinijem, ki je bil takrat levičarski socialist. Tudi kasneje sta se še večkrat srečala, dokler ju niso politični dogodki tako ločili, da mora danes Nenni živeti emigrantsko bedno življenje v Švici, medtem ko je Mussolini diktator Italije. Vsak politično naobrazen človek bo delo z užitkom in pridom prebral, čeprav se ne bo strinjal z nekaterimi pisateljevimi nazori.

Denny Cudwell, Amerika schlägt England, V. Deutsche Verlagsanstalt. — Ameriški pisatelj opisuje obširno gospodarsko vojno med Anglijo in Ameriko. V tem boju zmagaue doslej Amerika. Pisatelj citirno prerokuje propad Anglije in zmago Amerike. Ob zaključku pravi, da Amerika ne bo ponavljala napade Anglije, ki je ustvarila

vtis so napravile knjige, ki opisujejo glad v Rusiji, n. pr. Neverova. »Ta knjiga je kakor udarec z bičem; še zdaj trepetem od nje!« je rekel neki kmet o »Taškentu«. Posebej za kmete spisane, tako zvane »ljudske povesti«, kakor jih na veliko izdaja moskovska Državna založba, niso kmetom niti malo ugajale. »Nikar nam ne čitaj knjig, v katerih nastopajo pop, kulak in komunistični omladinec, saj vemo že naprej, da razen »živio« in »dol ž njima ne najdeš v knjigi ničesar.« (Kako krasen dokaz za one naše blazirane izobražence, ki menijo, da dobra, zanimiva, umetniško pisana knjiga ni za ljudstvo in da je treba kmetom dati »nalašč za kmete« spisanih knjig! Celo sibirski vaščani s svojim nepokvarjenim okusom pobijajo to snobistično mnenje! Op. poroč.)

Res pa je, da je Toporov čital kmetom samo dobre knjige in nobenega kiča. Uspeh dobre književnosti pri sibirskih analifetih pričuje, da smo doslej omalovaževali možnosti vpliva dobre literature na ljudi. Dobremu pisatelju ni treba obupati, če se spomni milijonov ruskih analifetov. Le ti so njegovi bodoči čitatelji. Ni pa še mogoče reči, kaj si bodo nekoč izbrali: ali dobro, resno literaturo, kakor so jo spoznali iz ust vaškega učitelja, ali kič, ki ga še ne poznajo. Če bi vedeli še to, — pravi »L. W.«, iz katerega posnemamo ta članek, — tedaj bi kazalo dati v diskusijo vprašanje: ali sploh kaže, da kmeta, ki sedaj tako dobro in samostojno sodi o književnosti, naučimo visoke umetnosti čitanja in pisanja?!

Naši mladi

Bratko Kreft

Nasul nam mož je velik kup lobanj. So prazne vse. Naj upamo še vanj? Peen.

kolonialno imperialno državo, katera je formalno zvezana med seboj, temveč se bo »zadovoljila samo s posestjo vsega sveta«. Ta avtorjev smel, malce ironični zaključek ob koncu knjige ne moti pri čitanju samega dela, kjer pisec podrobno in z dokazi razlaga tiho, neprestano gospodarsko vojno, ki jo vojuieta ti dve veliesli po vsem svetu od petrolejskih vrlecev v Rusiji do afriške republike Liberije. Kdor bo prebral to delo, bo jasno razumel pomen n. pr. kanadskih volitev in večnih revolucij v Mehiki ter v južnih ameriških državah, izpremenljivo politiko nasproti Rusiji itd. — V ozadiju vsega tega je medsebojna konkurenca igra ameriškega in angleškega kapitala.

Das Problem der Arbeitslosigkeit in Internationaler Betrachtung, izdal in založil Mednarodni Urad Dela. — Ze 42 važnih socialno-političnih knjig je izdala ta najvišja mednarodna socialna ustanova. To zanimivo delo obravnava krizo brezposelnosti tam, kjer je najbolj pereča, namreč v premogarstvu in tekstilni industriji. Obširna izvajanja na 218 straneh izpopolnjujejo statistične in grafične tabele skoro iz vseh prizadetih držav. (O Jugoslaviji ni nobene statistike.) Premogovna in tekstilna produkcija zavisi od mednarodnega gospodarskega razvoja v toliki meri, da je MUD mnenja, da se kriza more omiliti le z mednarodnimi ukrepi, ki bi morali določiti tudi enotne mednarodne smernice za preseljevanje brezposelnih delovnih moči.

Agrarno vprašanje. — Založba Paul Parey v Berlinu je med drugimi izdala naslednje važne knjige o agrarnem problemu: Münzinger Adolf, Der Arbeitsertrag der bäuerlichen Familienwirtschaft (885 strani); Strakosch Siegfried, Das Agrarproblem im neuen Europa (404 strani) in Aereob Friedrich, Agrarpolitik (619 strani). Avtor prve knjige je predsednik zavođa za gospodarsko vedo na poljedelski visoki šoli v Hohenheimu. Obravnava konkretno različne kmetije po 10, 16, 27, 43 ha, da podkrepri svoja izvajanja o možnosti večje plodnosti kmetijstva. Strakosch obravnava vse agrarne probleme in daje nasvete, kako naj kmetje in država uveljavijo poljedelstvo v novo nastalih razmerah. Ravnatelj na poljedelski visoki šoli in profesor agrarne politike na berlinski univerzi Aereob podaja s svojim delom učno knjigo agrarne politike: razlaga narodno-gospodarske osnove agrarne politike, najvažnejše agrarno-politične probleme: gostoto prebivalstva in razdelitev posesti, izobraževalno delo na kmetih, davčno politiko, carinsko in kreditno politiko.

Vse zgoraj navedene knjige izposoja knjižnica Delavske zbornice v Ljubljani, Miklošičeva cesta. Ker so te knjige precej drage, bo marsikdo vesel, če jih bo mogel za nizko izposojnino dobiti pri omenjeni knjižnici.

»Žena in doma«, že dobro vpeljana ženska revija, je izdala v zadnjem času dve lepo opremljeni in vsebinsko obilni številki. V številki za september opozarjamo zlasti na prevod lepe povesti M. Ebner-Eschenbachove »Mura« in novele J. Galsworthyja »Poslednji ples«, rubrike »kakor vedno polne izbornega drobiža, praktični nasveti in modni vzorci so številni in krasni, da takih nima nobena naša revija; sploh je številka — še bolj kot ostale — urejena živahno in pestro in izvrstno opremljena, kar je dokaz stalnega napredka te lepe ženske revije, ki jo vsaki praktični gospodinja, pa tudi samostojnemu dekletu toplo priporočamo.

Slovenska knjiga o mineralogiji in geologiji. V založbi Tiskovne zadruge v Ljubljani je t. dni izšla učna knjiga prof. Fr. Dolžana »Mineralogija in geologija za višje razrede srednjih šol«. Vendar je izšla knjiga, ki so jo naše srednje šole pogrešale že deset let in s katero bodo gotovo zelo zadovoljni učenci in profesorji. Pri opisu kristalov je avtor prav posebno upošteval notranji ustroj in soernost, ne pa samo zunanje geometrične oblike, kakor je bilo dosedaj v navadi. Tudi pri razporeditvi kristalnih sestavov se je držal didaktičnih načel, kar je za srednješolski učbenik gotovo najbolj umestno. Obširneje so obdelane optične lastnosti kristalov. Med opis rudnin je vpeljal opis kamenin in nekaj primernih odlomkov iz splošne geologije. Geološki pojavi so opisani prav poljudno in nazorno. Ta oddelek bo zanimal tudi turiste, ki si hočejo poglobiti pogled v veličastno delavnost prirode. Knjiga stane 68 Din. Opremljena je s številnimi slikami, pa kljub temu cena ni visoka. Prav toplo jo zato priporočamo vsakomur, ki se zanima za veličastno in tajnost prirode.

Tehnični del rubrike urejuje avtomobilni oddelček Vacuum Oil Company d. d.

Pomemben jubilej dela

Mizuli teden je praznovala družba Vacuum Oil Company desetletnico obstoja svoje jugoslovanske organizacije. Pri tej priliki je povabila predstavnike vodilnega časopisa, da jim v prijateljskem pogovoru pove, kaj je do sedaj storila in kakšni so njeni bodoči načrti. Predstavniki domačega tiska so dobili tekom slavnostne večerje v zagrebškem Novinarskem domu vpogled v ogromno organizacijo, ki se odlikuje v prodaji s tem, da ne smatra, kakor nam je razložil nadzorni direktor, glavni ravnatelj podjetja gosp. Leo Horvat, svoje pridobitveno delovanje za enostaven trgovski posel, ampak za poklic. Poklic pa predstavlja dolžnost, predvsem dolžnost napram javnosti.

Temeljni princip prodaje Vacuum Oil Cye je: iti na reko odjemalcem in koristiti splošnosti, — kar pomeni praktično: dobavljati odjemalcem ne samo blago, ki je v kakovosti absolutno na prvi stopnji, ampak dobavljati z blagom tudi tehnično pomoč, t. j. osebno nadziranje pravilne uporabe blaga. To načelo, ki se izpolnjuje po zaslugi detajlne organizacije popolnoma in se izvršuje z vso doslednostjo, pomeni popolno razumevanje dolžnosti sodobnega trgovca. To je ena velikih prednosti organizacije Vacuum Oil Company. Druga je ta, da je družba kljub ameriški matrici popolnoma domače podjetje. Namešča izključno domače sile, jih tehnično izobila in jim zaupa najodgovornejša mesta. Kader uradništva te družbe predstavlja prave napredne trgovce, ki po svoji kvaliteti tekmujejo prav lahko z vsakim še tako špeciialno izobraženim tujim trgovcem.

Zanimivo se je ozreti ob desetletnici družbe na 64letno delovanje svetovne organizacije Vacuum Oil Company.

Zgodovina družbe pada, kakor nam je povedal gosp. ravnatelj Sorger pri večerji, časovno in vzročno v dobo razvoja industrije mineralnega olja. Vacuum Oil Co. je bila utemeljena l. 1866. in nimamo družbe, ki bi pred tem časom proizvajala mineralna olja. Pri tem ne smemo pozabiti, da se je s produkcijo mineralnega olja na gospodarski podlagi začelo leta 1859. Tedaj je E. L. Drake v Titusville-u (Pensilvanija) izkopal po sistemu arteških vodnjakov globlino 26 m. To se nam seveda zdi skoro smešna globlino, če jo primerjamo s sedanjimi jamami, vendar je 26 m pri tedanjih tehničnih pripomočkih pomenilo že zelo mnogo. Kamenolje je bilo v tisti dobi namenjeno samo za razsvetljavo. Proces predelavanja je bil za tedanje podjetnike zelo težavna stvar. Niso vedeli, kaj bi z lažimi frakcijami sirovega olja, s sedanjim bencinom, ker so oblasti prepovedale zlivati te frakcije v reke. Razen tega so ostajali po predelavi sirovega olja v olje za razsvetljavo zaostanki, katerih prav tako niso mogli porabiti. Takšen je bil položaj pozimi l. 1965., ko je Hiram B. Everest začel s trgovino z oljem. V družbi z Matthewm Ewingom je na svojem dvorišču sezidal precej enostavno destilacijo. V začetku so se ostanki destilacije sirovega olja uporabljali kot mazivo za

usnje. To mazivo se je tako dobro obneslo, da je Mr. Everest povečal kotel za destilacijo. Dasi se se mu sodobniki smejali, je s to instalacijo tako povečal prodajo, da je 4. oktobra 1866 utemeljil družbo Vacuum Oil Company, Rochester. Kaj kmalu so začeli še drugi podjetniki posnemati destilacijsko postopanje, in so to dali patentirati. Mr. Everest pa se ni dal oplašiti. Prodajal je farmerjem olje za usnje, oziroma kot sredstvo za konzerviranje komatov in vaje. Razen tega je seveda prodajal glavni produkt — petrolej. Pri destilaciji pa je ostajala tako velika količina ostankov, da se jih ni moglo vseh prodati.

Tako je prišel Hiram B. Everest na misel, da bi iz ostankov dobival maziva za stroje. Tedaj so se za mazanje strojev uporabljala le rastlinska in živalska maziva. Po dolgotrajnih poizkusih se mu je posrečilo najti sredstvo za mazanje parnih cilindrov. Vacuum Oil Company je tedaj pokazala raznim tovarnam, kakšne prednosti imajo mineralna olja kot maziva za stroje in kako jih je uporabljati. S tem je prav za prav bil že tedaj napravljen začetek poznejše popolne tehnične pomoči.

Podjetje se je vse bolj širilo in l. 1879. je Hiram B. Everest poveril vodstvo družbe svojemu sinu C. M. Everestu. Ta je spoznal, da se kakovost gotovega proizvoda le tedaj lahko dokaže, ako se ima dobro organizirano prodajno organizacijo in pravilni sistem. Dal je zgraditi izvršno opremljen laboratorij, v katerem so se delali poizkusi z raznimi mazivi pri raznih strojih. Znani kemiki in tehniki so omogočili kakovost samega proizvoda.

Znanstveno delovanje laboratorija je bilo zelo važno tudi za avtomobilsko konstrukcijo. Leta 1875. je George B. Selde zgradil motorno vozilo s strojem na notranje zgorevanje. S tem vozilom pa se ni mogel voziti, ker tedanja rastlinska maziva niso odgovarjala svrhi. Tedaj se je spomnil, da producira Vacuum Oil Co. mineralna olja ter je naročil malo količino. Uspeh je bil tako velik, da je pomenil obrat v zgodovini te iznajdbe.

Družba se je čedalje bolj razvijala. Proizvajala je vse vrste mineralnih olj za vse stroje in je začela l. 1885. izvažati svoje izdelke v Evropo. Uspeh prvih pošiljatev je bil tako velik, da so na Angleškem ustanovili Vacuum Oil Co. Ltd. London. To je bil le začetek ekspanzije. Kmalu so nastale posebne družbe v Parizu, Hamburgu, Budimpešti, Dunaju in v Pragi. Danes je razprostranjena Vacuum Oil Company na vsem svetu razen v Rusiji in razna področja spadajo pod 28 direktij, med katere spada tudi Zagreb, kjer je glavno ravnanstveno za Jugoslavijo in Bolgarijo. Razen mineralnih olj prodajajo družbe tudi bencin, petrolej in drugo. Posebno velika je organizacija bencinskih črpalk, ki seveda dokaj koristijo napredku avtomobilizma.

Razvoju Vacuum Oil Company je veliko pripomoglo dejstvo, da ni samo iznašla in proizvajala produkte, ki so po svoji kakovosti na višini, ampak da je našla pri prodajanju ono pot, ki vodi potom dalekosežne tehnične pomoči do popolne zadovoljnosti odjemalcev.

SPORT

Za državno pokalno prvenstvo

Jutri ob 16. Ilirija:Sašk (Sarajevo). Jutri se odigrata v Ljubljani in Subotici semifinální tekmi za prehodni pokal JNS; v Ljubljani igra Ilirija in Sarajevski amaterski SK, v Subotici SAND in beograjski Soko. Prejšnja leta so tekmovali za vup JNS reprezentanci tisti podsavezov. Letos igrajo prvi klub, prvaki podsavezov izven onih, ki tekmujejo v državnih prvenstvenih tekmah. Pokal JNS je originalno delo priznanega zagrebškega umetnika, vredno približno 40.000 Din. JNS ga je razpisal, ko je zlati kraljev pokal — predhodnik cupa JNS — definitivno pripadel zagrebškemu podsavezu.

Za pokal je tekmovalo letos v celoti 32 klubov v štirih skupinah. Štirje zmagovalci teh skupin so jutrišnji semifinalisti. Oba jutrišnja zmagovalca prideta v finale, ki se odigra dvojno. Sarajevski amaterski SK (Sašk) je eden najbolj renomiranih klubov v državi. Dolga leta je bil prvak sarajevskega podsaveza in opetovano je igral v rednih tekmah za državno prvenstvo. Sašk je bil, ki je predani iztisnil iz drž. prvenstva Primorje in par let prej tudi Ilirijo. Zadnje srečanje Ilirije s Saškom lani v Sarajevu, je končalo z 1:5 za Sašk, vendar je treba pripomniti, da je igrala Ilirija takrat v slabi sestavi. Za jutrišnje srečanje obstoje šanse Ilirije predvsem v tem, da igra na domačih tleh. Njena enajstotnica ni v zanesljivi formi. Proti Hašku je pokazala preteklo nedeljo pač dobro igro, vendar je v moštvu par slabih mest, na katerih bo treba izpremembe.

Predigro bo absolviral predvidoma seniorski tim Ilirije. Po dolgem presledku se bodo pokazali publiki »kanonci« kot Pleš, Beltram, tvrda Janez & Gabrijel Zupančič ojačena eventualno z Ladom. Weibl itd. Protivnik seniorjev bo najbrž kak podeželski klub, najbrž SK Trbovlje ali SK Bratstvo (Jesenice).

Otvoritev prvenstvene nogometne sezone

Jutri se bo otvorila prvenstvena nogometna jesenska sezona ter bi po žrebu morala odigrati svojo derby tekmo tudi naša najboljša kluba ASK Primorje in Ilirija. Ker pa poslednja igra za pokal JNS, se je morala derby tekma položiti na poznejši termin. Zato so nastale velike težkoče pri nadaljnjem redu tekem, na kar se na žalost JNS ni oziral. Da pa more izvesti jesensko sezono do kraja, je LNP primoran razviti saj ostali po žrebu določeni program. Jutri se bo odigrala prv. tekma I. moštva in rezerve Svoboda : Grafika ter drugorazred. na prv. tekma Jadran : Reka.

Obe tekmi sta zanimivi predvsem zaradi tega, ker se bo prvič v prvem razredu

borila Grafika, medtem ko bo nastopil v drugem razredu Jadran. Posebno za poslednjega je tekma velike važnosti in zavedati se mora, da je Reka nevaren protivnik. — Glede Grafike je težko reči, ker je že dolgo nismo videli proti jakemu nasprotniku. Po papirnatih formi velja Svoboda za favorita, toda baš v nogometu so iznenadenja na dnevnem redu.

Vse tekme se bodo odigrale na igrišču ASK Primorja, Dunajska cesta, pričetek bo ob 13.15 Jadran : Reka, slede rezerve Svoboda : Grafika in I. moštva slednjih dveh klubov.

Propagandni juniorski miting

ASK Primorja

Začetek danes v soboto točno ob 15. pop. Prijave se sprejemajo pol ure pred prvim startom. Vrstni red za soboto je naslednji:

Kategorija A: tek 60 m, skok v daljavo, stafeta 4x100.

Kategorija B: tek 100 m, tek 1000 m, skok v daljavo, met krogla, stafeta 4x100.

Kategorija C: tek 100 m, tek 1500 m, skok v daljavo, troskok, met krogla, stafeta 4x100.

Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani člani prirediteljskega kluba, nadalje vsi neverificirani atleti, ki niso člani nobenega kluba. Vrednost privedne si pridržuje pravico spremembe vrstnega reda programa. Drugeče veljajo vsi pogoji objavljeni v propagacijah. Preostale točke se bodo vršile v sredo 24. t. m. ob 15. uri. ASK Primorje.

LNP odstopi?

»Novosti« javljajo iz Ljubljane, da vladava vrstah LNP veliko nerazpoloženje proti JNS v Beogradu. LNP je pravočasno sestavil program prvenstva za ljubljanski podsavez ter ga je v zmislu pravil mesečni pred pričetkom javil JNS v Beograd. Uprava saveza pa se ni ozirala na ta program, temveč je šla mimo tega ter odredila tekme za savezni pokal. Tako bo v nedeljo igrala Ilirija s Saškom. Zaradi tega trpi LNP občutljivo finančno izgubo, ker je prvenstvo odgodelo in se bo vršilo ob neugodnem času po pravi sezoni. Mnogi klubi živijo v glavnem od dohodkov prvenstvenih tekem ter se lahko zgodi, da bo ta zakasnitev povzročila krizo. Tudi s sportnega stališča bo prišlo do nepravilnosti, ker mnogi manjši klubi čakajo na prvenstvo ter sedaj sploh ne igrajo nobenih tekem. Tako so na teritoriji LNP nezadovoljni z odredbami in delom uprave JNS. Kakor se govori, namerava uprava LNP odstopiti, ker noče nositi odgovornost za te nepravilnosti.

Službene objave LNP

V naslednjem se daje klubom LNP na znanje zavarovalne pogoje za verificirane igralce s poudarkom, da klubi točno po istih postopajo v izogib izgube pravice do odškodnine v konkretnih slučajih.

Posebni in nadopolnjevalni zavarovalni pogoji

Na podlagi pričujoče police so zavarovani vsi verificirani člani Ljubljanske nogometnega podsaveza po številnem stanju seznama z dne 1. avgusta 1929.

Zavarovanje se razteza, na gojitev nogometnega sporta za čas treninga ter javnih nastopov, kakor tudi za vsakega LNP verificiranega člana posebej na to odredjenih mestih v mejah, kakor tudi izven mej naše države. Pri tem se predpostavlja, da na isti dan ne bo igralo več nego 120 verificiranih igralcev. Za primer, da bi se prekoračilo to število igralcev, se plača v primeru nezgode samo sorazmerno odškodnino.

V primeru, da nastopi moštvo izven mej naše države, nam je sporočiti naslov in imena igralcev, ki odpotujejo in to pred obdržanjem dogovorjenih tekem.

Glede nezdgi, ki bi se mogle dogoditi ob priliki igranja ali javnih nastopov ali sploh sportnega udejstvovanja, je treba prijaviti imena igralcev samo v primeru, če se ob priliki teh obdržanih dogodki kaka nesreča.

Nezgod, ki se pripetijo na takih prireditvah, se imajo javiti navzočemu zdravniku p. n. Ljubljanske nogometnega podsaveza, v primeru pa, da isti ne bi bil navzoč, kateremu drugemu zdravniku, ki ima ugotoviti, da se je nezgoda pripetila ob priliki igranja in ki bo poškodovanega zdravil v času njegove delavne nesposobnosti. Ako ne bi bil navzoč zdravnik p. n. LNP, mora kapetan moštva takoj po ne-reči izdati začasno potrdilo, da se je nezgoda faktično pripetila pri treningu, javnem nastopu itd.

Vsak poškodovan igralec je dolžan takoj prijaviti nezgodo zdravniku p. n. LNP s svoje strani pa zopet takoj zavarovalni družbi, odnosno v zadnjem primeru najkasneje tekem 8 dni.

Za primer, da se pripetijo nezgoda izven mej naše države, je dolžan dotični klub za slučaj, da spada poškodba po svojem obsegu ali možnih posledicah iste pod odškodninsko obveznost družbe, javiti po tamošnjem zdravniku ugotovljeno nezgodo po možnosti brzojavno proti naknadnemu donosu dokaza ali pa s priporočenim pisom in priloženim izpričevalno tamošnjega zdravniškega pregleda in to najkasneje v roku 8 dni.

V vsakem primeru je treba, da skuša p. n. LNP s svoje strani direktno ali indirektno zmanjšati vsako opasnost odnosno komplikacijo s takojšnjo zdravniško nego ter da najbližji zdravnik odnosno zdravnik p. n. LNP po največjem pregledu poda svoje pismeno mnenje o naravi poškodbe, to je nezgode, zavarovalna družba si pa pridržuje pravico, da lahko da s svoje strani pregledati poškodovanega, kakor tudi pravico kontrole o zdravniški negi in eventualnih lah.

Zavarovanje se razteza tudi na nezgode med vožnjo na železnicah ob priliki potovanja nogometnega moštva iz domicila na določeni kraj tekovanja in nazaj.

Veljavnost predstoječega zavarovanja je odvisna od točnega izpolnjevanja zgoraj navedenih posebnih in dopolnjevalnih zavarovalnih pogojev. V primeru, da bi se zavarovalec pregrešil zoper eno izmed prezetih dolžnosti v navedenih pogojih, izgubi za dotični slučaj pravico do odškodnine.

»Vardar«, akc. osigurajuće društvo. LNP. — Tajnik I.

Uprava kopališča SK Ilirije. Razpisana propagandna plavalna tekma za neverificirane plavalce in plavalce se vrši v nedeljo 21. t. m. dopolne točno ob 10.15 v bazenu SK Ilirije. Vrstni red tekovanja je razviden na oglasni deski kopališča. — Naknadne prijave se sprejemajo v nedeljo ob 9. dopolne naprej v kopališču.

Občni zbor MoLNP v Celju se bo vršil 21. t. m. ob 10. dopolne, kar je v večeršnjih službenih objavah pomotoma izostalo. — Tajnik I. LNP.

Službene objave LNP. (Iz seje poslovnega odbora dne 17. septembra 1930.) Popravila se pomotoma objavljeni termin tekme SK »Ilirija« : ASK »Primorje« ob 26. oktobra na 12. oktobra t. l. Tekma ASK »Primorje« : SK »Grafika« se vrši dne 26. oktobra t. l. Verifikacija igr. Boose za SK »Olimp« se glasi pravilno Boox. Pokalna tekma SK »Ilirija« : SK. S. K. se vrši ob 16. in ne kakor objavljeno ob 16.30. — Tajnik II.

Službeno iz LNP. Iz seje poslovnega odbora z dne 17. septembra t. l. : S pravom nastopa v prvenstvenih tekmah se verificira za SK Jadran Kotar Leopold. — Tajnik II.

Sekcija ZNS (službeno). Delegirajo se k tekmam dne 21. septembra t. l. na igrišče Ilirije: ob 15. uri predigra — g. Deržaj; ob 16.30 Ilirija : Sašk — delegira Zbor; (rez. g. Pevalček), stranska sodnika g. Košak — Zupan. Igrišče Primorja: ob 13.15 Reka : Jadran — g. Šetina; ob 15. Grafika rez. : Svoboda rez. — g. Czerny; ob 16.45 Grafika I. : Svoboda I. — g. Do-

mar. — V Trbovljah: Amater : Dobrna — g. Cimperman; v Domžalah: Disk : Elan — g. Mahkovec. G. sodniki se opozarjajo, da se bo sekcijski pri delegiranju ozirala samo na ona opravičila, ki bodo do četrtega popoldne vpisana v sekcijsko knjigo v kavarni Evropa. Sodniška poročila o odigranih tekmah pa je odplosati najkasneje v 48. urah po tekmi na naslov sekcije.

Službeno iz sekcije zbora saveznih sodnikov JLAS. Za propagandni juniorski meeting ASK Primorja se določa sledeča jurija: g. ssod. Slamič, L. Windisch, Šancin, Časomerilci Brumati, Čamernik, Kalin, Lulin, Cek, Saksida, Gostiša, Vidic. — Imenovani gospodje so naprošeni, da sigurno sodelujejo. Sestanek sodnega zbora v soboto ob 14.30.

SK »Ilirija« (lahkoatlet. sekc.). Danes ob 16.30 dalje obvezen trening za vse člane pod vodstvom g. Ulage. Posebej vabim juniorje: Marchiotti, Glavnik, Gogala Jože in Evgen, Dolac, Dolinar, Dergane Kristjan in Viktor, Skala, Istinič, Pajnič, Ovin, Francot, Agrež, Golorej, Pogacnik Leopold, Pribošek. Dobrodošli tudi novi člani in naraščajniki, ki se sprejemajo ob času treninga vsako soboto, ponedeljek in sredo ob 16.30 dalje.

ASK »Primorje« (nogometna sekcija). V nedeljo ob pol 10. igrajo s SK »Natakarc«: Baum I., Baum II., Sinkovec, Bizjak, Sinkole, Pišek II., Strnad, Kaleari, Golob, Milinar, Peterlin in Petrič.

SK »Svoboda« (Vič). Drevi ob 20. sestanek vseh sekcij. Prinesite opremo.

SK »Svoboda«. Jutri v nedeljo prvenstvena tekma rezerve in I. moštva s SK »Grafika«. Rezerva mora biti ob 14. I. moštvo pa ob 15. v naši garderobi. Postava v garderobi. Postava v garderobi. Stranski sodnik za prvo tekmo Lovrač, za drugo Gabrček.

Šumarski klub Ljubljana sporoča svoje članstvo, da se vrši II. redni občni zbor, z običajnim dnevnim redom dne 8. oktobra t. l. ob 20. v damski sobi kavarne Emona. Samostojni predlogi za občni zbor se morajo v smislu § 20. klubovih pravil sedem dni prej javiti odboru, sicer se obravnavajo le, ako sklene to občni zbor. Predloge je poslati pravočasno na naslov tajnika II. g. Franjo Kopriva, Ljubljana, Aleksandrova 14.

SK Ilirija (table-tenis). Danes ob 18. izredno vstane sestanek v klubski sobi kavarne Emona. Prosim, da se ga vsi sekcijski člani sigurno udeležijo. Program: zimski trening, določitev števila članov, verifikacija članov itd.

SK »Ilirija« (nogometna sekcija). Rezerva igra jutri s SK »Olimp« v Celju. Zbirališče točno ob 13.20 pred glavnim kolodvorom, povratek iz Celja ob 22. Seniorski tim igra ob 14.30 s SK »Bratstvo« z Jesenic predigro tekmi Ilirija : Sašk. Juniorji igrajo ob 16.30 s SK »Mladikoc«. Sestave moštev so objavljene kot običajno.

SK Reka. Jutri ob 13. naj bodo na igrišču Primorja: Corić, Košir, Battelino, Venturini, Fačič, Mihelj, Eržen, Česnik, Ane. Temma, Štrukelj rez. Broni. Gospodar naj prinese opremo na igrišče ob pravem času. Stranski sodnik Ferl, reditelja Teran in Pišler.

SK Ilirija. Sablaška sekcija ustanovi v bodoči sezoni poleg že obstoječega tečaja za sabljanje še tečaj za lforeotavanje, v katerega sprejemajo tudi začetnike, dame in gospode. Informativni sestanek vseh interesentov se vrši v sredo dne 24. t. m. ob 19. v telovadnici ženskega učiteljskega na Resljevi cesti.

Kam pa kam?

V nedeljo k LASANU (gostilna Split na Jesenicah), kjer bo na raznu pečen prašič in izvrstno prirejen pečeni odojak. — Tudi z dobro kapljico se bo vsak lahko okrepčal. Cene zmerne. Priporočata se

13131 JURIJ in JELA LASAN.

10% popusta

na žagan in tesan STAVBNI LES.

Dostava tudi na stavbo. 13124

FRAN ŠUŠTAR

lesna industrija in trgovina, parna žaga LJUBLJANA, Dolenjska cesta 12.

Ples

-- gimnastika!

Za poklicne in lajike

(dame, otroci itd.).

Plesalka Meta Vidmarjeva (dipl. v šoli Wigmann) sprejema učence v Narodnem domu (vhod iz Bleiweisove ceste) od 3. do 5. 13121

Večerni kurzi v ženski realni gimnaziji (telovadnica) od 8. do 9. zvečer.

Cenilnim damam se priporoča

Salon klobukov A. Pekolj

Miklošičeva c. 30, I. nadstropje, vhod iz Pražakove ceste 8. 36948—30

Na dr. Krekovi meščansko-gospodinski šoli v Zg. Šiški pri Ljubljani

se prične novo šolsko leto 1930—1931 dne 1. oktobra. Sprejemajo se notranje, ki plačajo 1000 Din mesečno, in zunanje 25 Din za kosilo. (Kosilo je obvezno za zunanje vsakokrat, kadar kuhajo.) V zavodu bo nemška konverzacija. Nadaljnja pojasnila daje šol. vodstvo. — Prospekti na razpolago. 13133

Potnika

dobro izvežbanega, IŠOE Kletarska zadruga Maribor, Cankarjeva ulica 1, za prodajo njenega lastnega vina v Dravski banovini. 13129

Iz Slov. Bistrice

sb— Iz sokolskega društva. 14. t. m. so bile odigrane meddruštvene tekme v odbojki. Oplotnica je izostala in je zato izgubila proti Konjicam. Prvo igro so odigrali Slovenjebistričani proti Hočam. Izgubili so v obeh polčasih v razmerju 15:8, 15:10. Dobro izvežbani hoški člani so nato porazili še Konjčane v razmerju 15:7, 15:0. Vsi oddelki so pričeli z redno telovadbo po starem urniku in se marljivo pripravljajo na društveni nastop, ki bo 5. oktobra. Nekega mrtvilo je opazili le med članicami, katerih število se krči. Novi člani, naraščaj in deca prične z rednimi vajami šele po društvenem nastopu. — Prosvetni odbor pripravlja spominsko prireditev 10-letnice koroškega plebiscita, nekoliko predavanj, za zimske mesece pa društveno prosvetno šolo.

sb— Vojaška komanda v Sl. Bistrici kupuje neposredno od kmetov oves po 190 dinarjev, ječmen po 160 Din, seno po 60 dinarjev in slamo po 40 Din za 100 kg. Ta način kupovanja izključuje vse posredovalce, kar gotovo koristi pridelovalcem, poleg tega pa tudi državi, ki dobi dobro in nepokvarjeno blago. Zato priporočamo okoličanom, da se vabijo vojaškega erarja po možnosti odzovejo.

sb— Semenska rž iz Beltincev. V svrhu razmnožitve dobre semenske rži je kupila banska uprava pri semenogojski postaji v Beltincih večjo količino rži, ki je vsem kmetovalcem na razpolago v mariborskem skladišču Kmetijske družbe, in sicer za ceno 1 Din kg. Vsakdo dobi največ do 100 kg semena, poleg tega pa mora obenem kupiti še 130 kg umetnih gnojil in se zavezati, da bo najmanj tretjino pridelka prodal sosesdom.

Iz uradnih in drugih službenih objav

Za ustanovitev delniške družbe z imenom »Kreditna banka d. d. v Murski Soboti« je izdala banska uprava definitivno odobritev gg. Benku Josipu in drugom. Osnovna delniška glavnica 1,500.000 Din je razdeljena na 3000 delnic po 500 Din nominalne, ki se glase na ime.

Vzajemna pomoč, registrirana pomožna blagajna v Ljubljani, je vpisala izpremembo pravil v §§ 1. do 3., 5. do 12., 14., 15., 17. do 19., 23. do 28. Izpremembe se nanašajo zlasti na določbe o vpisninah, prispevkih za rezervni sklad, mesečnih članarinah in prispevkih za zavarovanje dote, odnosno posmrtnine, dalje na sprejem članov, na izplačevanje dote in posmrtnine ter na volitev uprave blagajne.

Mesto banovinskega cestarja je razpisala banska uprava za območje okrajnega cestnega odbora v Gornji Radgoni za cestno prago od km 29.500 do km 34.500 na cesti Ormož - Ljutomer - Gor. Radgona - Cmu-rek.

Neznane dediče sklicuje okrajno sodišče v Gor. Radgoni za dne 1. marca t. l. umrlim Jožefom Kausom, samskim hlapcem, stanujočim nazadnje v Donnersdorfu, kraj Radkersburg. Za skrbnika zapuščine je imenovan Valentin Bertič, posestnik v Nasovi, srez Ljutomer. Kdor hoče zahtevati zapuščino, mora javiti to sodišču v šestih mesecih in izkazati svojo dedinsko pravico.

V zadržni register je pri »Hranilnici in posojilnici v Dražgošah r. z. z. o. z.« izbrisan član načelstva Franc Luzner.

Prvo ponudbeno licitacijo za oddajo del in dobave pri izvršitvi vodovoda v Črni, srez Prevalje, razpisuje županstvo občine Črna na dan 12. oktobra ob 11. dopolne v svojih uradih. Ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta v odstotkih na ceno uradno odobrenega proračuna, ki znaša 472.080.60 Din. Občina si izrecno pridržuje pravico, oddati razpisana dela in dobave brez ozira na višino ponujene vsote, oziroma vse ponudbe odkloniti brez vsake obveznosti. Vsak ponudnik mora ostati v bese-di 60 dni po licitaciji.

PRI TVD. B. MOČOH

LJUBLJANA, VODNIKOV TRG 5.

Dražbeni oklic

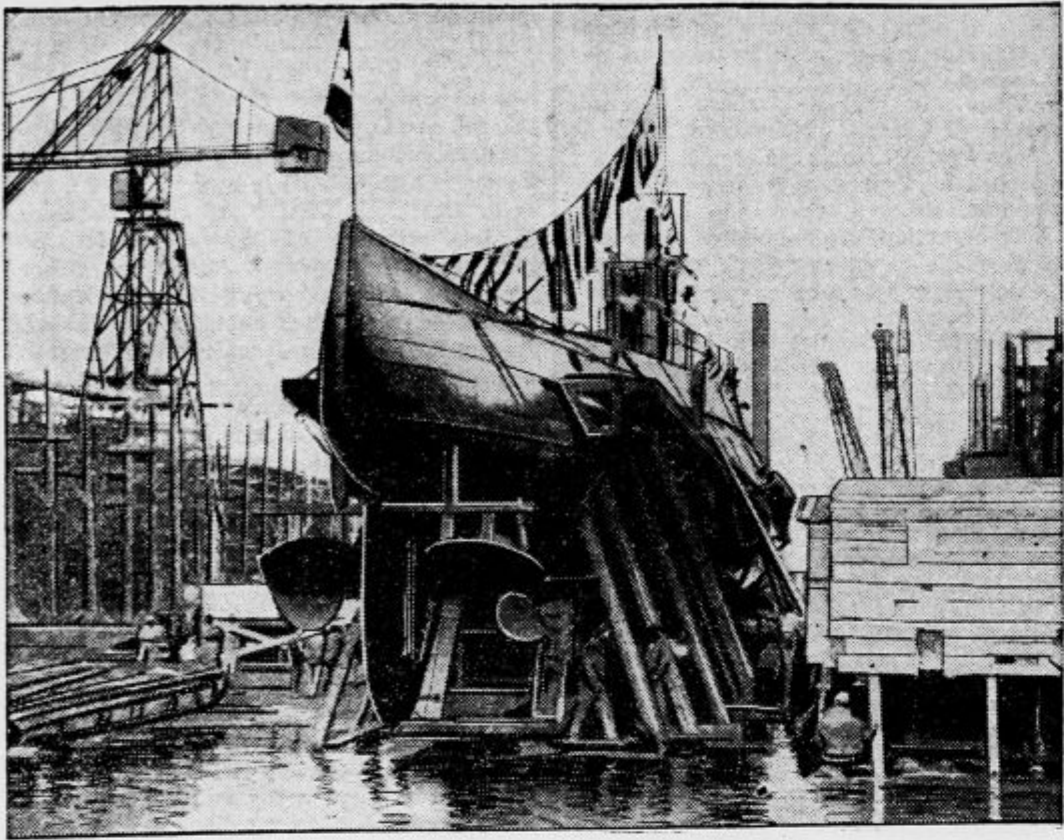
v konkurzni zadevi Alberta Krivica, mortorna žaga v Mirni peči, se bodo v nedeljo 21. septembra 1930 prodala proti takojšnjemu plačilu dražbenim potom hrastova meterska drva in hrastovi hlodi, in sicer:

Ob 10. uri dopolne na postaji v Tamanju in pod kolodvorom v šrambi Prahoviča.

Ob 11. uri dopolne pri Marko Matjažiču v Rakoveu in pa na prostoru med Rakovcem, Brodom na Kulpi in železniško postajo vzdolž železnice proti Božakovem.

Ob 13. uri, t. j. ob 1. uri popoldne, pri Jakljevič v Rado-vičih štev. 8 in ob 15. uri v gozdu Ivana Pluta v Kravčjem vrhu 85 m

Iz življenja in sveta

Italija skrbi za vojno mornarico

Pogled na podmornico »Tricheco«, ki je bila prošle dni v tržaški ladjedelnici spuščena v morje.

Prerokinja Laila

Neki nemški politik, ki pa noče izdati svojega imena, je pozval, kakor poročajo berlinski listi, v nemško prestolnico indijsko prerokinjo Tersen Lailo, da bi v prihodnjih dneh na veliki politični konferenci napovedala bližnje dogodke po svetu in zlasti v Nemčiji. Njene napovedi bodo potem objavili, da bi omogočili čim širšo kontrolo.

Laila je že v prejšnjih časih prerokovala, v prvi vrsti politikom in diplomatom, bodočnost in v treh primerih so njene prerokbe vzbudile veliko pozornost. To je bilo nekoliko mesecev pred katastrofalnim padcem franka, ki je tudi napovedala točno, kdaj se bo frank ponovno stabiliziral; dalje je napovedala z vsemi podrobnostmi povratek princa oz. sedanjega kralja Karola v Rumunijo, a že l. 1928. je podala obširno izjavo o poletu obeh francoskih letalcev Costesa in Bellonta čez Ocean.

Takoj po svojem prihodu v Berlin je napovedala nove dogodke. Po njenih prerokbah bo kmalu po prvi seji novega nemškega državnega zbora neki poslanec umrl, mož, ki mu bo sledil, postane v dveh letih nemški diktator, ki bo vladal s pomočjo parlamenta, v katerem bodo sedeli zastopniki samo treh, pozneje samo dveh strank. Diktator bo Nemčijo baje dvignil iz vsakršne krize in bo vodil oster boj proti ženski volilni pravici. Še v letošnjem decembru se bo Nemčija gospodarsko opomogla, prihodnjemu pomlad bo rešila vprašanje svojih neposlušancev. Tedaj jo čaka tudi večji puč oz. pogrom, ki bo zahteval veliko žrtev; po tem dogodku bodo nemški narodni socialisti izginili s prizorišča.

Dalje pripoveduje ga. Laila, da bo napočila v manj nego 15 mesecih v Rusiji ogromna protirevolucija; manjše revolucije bodo tudi v Albaniji in v Italiji, ki pa jih bo Mussolini baje potlačil. Poleg drugih manjših stvari je napovedala še to, da bo Schmeling še trikrat vodil uspešno borbo za naslov svetovnega boksarskega prvaka, a v prihodnjem letu se bo angleški prestolonaslednik princ Waleski končno poročil.

Spreobrnjeni zagovornik prohibicije

V Newyorku vzbuja veliko senzacijo odstop državnega pravdnika Charlesa Tuttlea, ki je bil znan kot eden najostrejših pobornikov prohibicije. Svoj odstop je sedaj utemeljil s tem, da je prohibicija čisto odpovedala. Med ljudstvom je nepopularna, nihče ne more biti zadovoljen s sedanjimi razmerami v tem pogledu v Ameriki, a tudi ni nobenega upanja, da bi namere prohibicionistov uspele. Tuttle priporoča kot edini izhod, naj se nadziranje in prodaja alkoholnih pijač poveri posameznim državam, pri čemer naj bi zasebno organizacijo popolnoma izključili.

O pariških lovcih

V pariškem občinskem vestniku je bilo nedavno objavljeno opozorilo pariškim lovcem, da se to in to nedeljo ob 7. uri zjutraj konča lovopust in da je od tiste ure dalje dovoljen odstrel vsake živali. Izvzeti so samo fazani, ki se smejo streljati šele v nedeljo, 21. septembra od 19. ure zvečer. Opozorilo velja seveda le za seinske departement, ki je tako gosto naseljen, da je dolgušec pravi čudež in se nanj vržejo cele čete lovcov. Fazana pa srečaš le, ako ga je usodna zmeta prinesla v ta preobljuden kraj. Vendar se je na ta poziv par tisoč ljudi javilo za lovsko karto v seinskem departementu. Pariški listi tolmačijo to lovsko strast v veliko potrebnost lovskih lovcev. Ti so zadovoljni, da s puško sede na preži po cele ure in da sanjajo o časih, ko so po istih krajih francoski kralji še prirejali gonje za jeleni in mrjasci. Marsikomu je še všeč, da je

ljubezni do žganih pijač, bi si človek ne mislil, da prihajajo iz dežele večne treznosti, marveč iz dežele, kjer se pije noč in dan. Rusinje imajo navado, da brezkončno debatirajo, osobito ponoči in pri tem prodira nji ostri glas devet sten na levo in desno. Egipčanke rade napravijo iz svoje sobe harem. Vsak večer privedejo po pet ali šest prijateljic, čeblijo z njimi pozno v noč, nato pa jim posteljejo postelje kar po tleh. Prav posebno navado imajo Švedinje, ki redno poskusijo v hotelu samomor, kar pa se jim takisto redno ne posreči. Čudovit gost v hotelu je Kitajec. Ta si da vsako jutro nanesti v sobo več časopisov, nego vsi drugi gostje. Pri tem se opaža, da kupuje tem več listov, čim manj razume dotični jezik.

Dunajčani pijejo manj piva

Dunajska proizvodnja piva, ki zavzema prilično polovico celotne avstrijske proizvodnje te pijače, je v letošnjem avgustu nazadovala napram lanskemu avgustu za celih 35 odstotkov. To nazadovanje sta občutno ugotovili tudi država in dunajska dežela, ki sta v tem času pobrali za približno 8 milijonov dinarjev manj raznih davščin na pivo nego v lanskem avgustu.

Morski volkovi v — Budimpešti

V akvariju budimpeštanske vrta sta se izlegla iz jajc dva mlada morskata volkova. To je prvi primer, da se je posrečilo v kakšnem akvariju pomnožiti število teh nevarnih morskih zverin.

Frappantno zdravljenje revmatizma, boleznih prehlada in glavobola

V interesu vseh bolnikov objavljamo sledeče pismo g. Rad. Markovića, priv. uradnika, Beograd, Dobrovoljska 66: »Moja mati je že od davna trpela na hudih revmatičnih bolečinah. Bolečine so bile tako hude, da so jo preprečevale, da bi vršila najnavadnejša dela v gospodinjstvu. Povsem je bila navezana na pomoč. Vsemogoče medicine je poizkusila in bila je že skoro upubala, ker ji nič ni pomagalo. Nasprotno radi uživanja izvestnih tablet si je pokvarila še želodec v taki meri, da včasih po par dni ni mogla ničesar jesti in je morala ostaviti tudi zauživanje teh zdravil. Slučajno sem prišel iz apoteke skatljivo Togala, ker sem slišal o njem toliko hvale. Najprej ni hotela ničesar slišati, da bi jih vzela, ker je imela zelo slabe izkušnje z drugimi medicini. Pozneje pa, ko so se bolečine vsled nagle spremembe vremena ponovile, je vzela Togal in ni se pokesala! Že po zavžitju prvih treh tablet je poneshalo trganje v rokah in nogah tako, da je prikratk po dolgem času dobro zaspala. Ker ni imela nobenih težkoč več z želodcem, ki se jih je tako bala, je ponovno vzela Togal in dobro ji je storilo. Nadejala se je z rednim zauživanjem Togala in dnevno, ko je potrošila eno malo in dve veliki skatliji, je popolnoma ozdravljena. Meni osebno, je Togal pri prehlajenju izvanredno koristil, tako da ga morem iz lastnega izkustva vsakomur priporočiti. Enako kakor g. Marković pišejo mnogi tisoči, ki so uporabljali Togal proti revmatizmu, protinu, ishijasi, bolečinah v sklepih in udih, živčnih bolečinah vseh vrst, gripi in boleznih prehlada. Neki redar je trpel na strašnem glavobolu od l. 1913. Tu di zdravljenju zdravnikov za živce niso pomagali ali pa je bila pomoč le prehodna in kratka. Ko je uporabil Togal, je že po prvih tabletah poneshal glavobol. Uporabljaljo redno skozi osem dni Togal tablete, je bolnik popolnoma ozdravel od svoje težke bolezni. Togal pomaga takoj in je zjajamčeno neškodljiv. Togal odstranjuje iz telesa na priroden način snovi, ki povzročajo boleznin in deluje na ta način direktno na koren bolezni. En sam poizkus vas prepriča! Zahtevajte v svoji lekarni prave Togal tablete. Ako slučajno niso na zalogi, dobite jih prav kmalu! 11835

Grofica Apponyijeva

Predsednica odbora za socialno skrb v Društvu narodov grofica Apponyijeva je prva ženska, ki je članica predsedstva DN.

Prevelik za vojaščino

Navadno se zgodi, da kdo ni potrjen k vojakom, ker ne dosega vojaške mere. Na zgoraj take omejitve ni bilo. Vendar se je v departementu Oise pripetilo nekemu naborniku, da ga je komisija odklonila edino zato, ker je prevelik. Mož meri 2 m 3 cm, zato je komisija spoznala, da bi domovini napravil več škode nego koristi. Vse uniforme, perilo in obutev bi bili morali delati zanj posebe, tudi posteljo bi morali dobiti daljšo, ž njo pa oodeje, blazine in drugo posteljno perilo. Tudi snedel bi za dva druga. Skratka: mož bi tako zelo obremenil vojaški erar, da so ga raje izpustili.

Hotel — zrcalo narodov

Ni dvoma, da je ravnatelj hotela najbolj poklican, da sodi o navadah in vedenju zastopnikov posameznih narodov. Saj si v hotelu podajajo kljuko Francoz in Japonci, Turek in Anglež, Španec in Indijec ter je pri vsakem obisku mogoče studirati šege dotičnega naroda. Zato so ravnatelji hotelov na srečo zelo molčeči, da si ne odbijajo gostov kake posebno občutljive narodnosti. Ravnatelj pariškega hotela v St. Germainu des Pres pa je po izstopu iz službe vendar ocenil narodnosti po svojem dolgoletnem opazovanju. Najlepše so razmeroma ocenjeni Angleži, ki jim šteje ravnatelj v dobro, da se nikdar ne javljajo v njegovo pisarno v spodnjem perilu, da se ne vračajo v hotel pijani in da le redko sprejemajo obiske v svoji sobi. V svoji sobi ima Anglež navadno veliko knjig in steklenic z alkoholom. Hujše je mož obdelal Američane. Izgleda, da ti ljudje postopajo s tujo lastnino ravno tako brezobzirno, kakor s svojo. Umazane čevlje vržejo kar v predal s čistim perilom, kuhajo pa si jed sami na špirtu in zato ostane potem na mizi vse polno madežev. Zlasti Američanke so v tem oziru dovršene in sodeč po njih

Zopet plavanje preko Rokavskega preliva

Ameriški dvojčici sestri Zitenfeld, ki sta nedavno prispeli v Dover, da skupno preplavata preliv. Njun prvi poskus pa se je izjalovil že po par urah plavanja.

Srečke za IV. razred državne razr. loterije so dospele

Opozorjamo naše igralce, da je čas za obnovo srečk do 1. oktobra. Zrebanje pa se bo vršilo dne 6. oktobra. Kdor hoče igrati v V. razredu (milijonskem) naj pravočasno zamenja srečko, da ne bo prepozno. Nekaj srečk je tudi še za IV. razr. na razpolago.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

Sobota, 20. septembra.

LJUBLJANA 12: Poročila iz dnevnikov plošče. — 13: Napoved časa, borza, plošče. — 18: Koncert radio - orkestra. — 19: Predavanje o Andreevi ekspediciji. — 19.30: Plošče. — 20.30: Prens opero iz Beograda. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Nedelja, 21. septembra.

LJUBLJANA 8: Prens cerkvene glasbe iz Škofjih zavodov v St. Vidu. — 9: Kmetijska ura. — 9.30: Prens slavnostne akademije iz Škofjih zavodov. — 11: Koncert radio - orkestra. — 12: Tedenski pregled. — 15: Nasveti za kmeta. — 15.15: Plošče. — 15.30: Humoristično čtivo. — 16: Tamburaški klub »Kolo« iz Trbovelj. — 17: Calderon: »Skrivnosti sv. maše«. — 19.30: Prens opero iz Prage. — 22: Čas in poročila. — Plošče.

BEograd 9: Prens iz Saborne cerkve. — 10.30: Plošče. — 12.15: Koncert radio - kvarteta. — 16: Ciganska godba. — 17.30: Narodne pesmi. — 18: Godba na harmoniko. — 19.30: Prens opero iz Prage. — Plošče. — ZAGREB 11.30: Vojška godba. — 20.35: Večer arij in pesmi. — 22: Lahka godba orkestra. — PRAGA 18.15: Koncert operne glasbe. — 19.30: Prens iz gledališča: Smetanova opera »Dve vdovici«. — 22.25: Koncert lahke glasbe. — BRNO 18.15: Arije in pesmi. — 19.30: Prens vsega programa iz Prage. — VARŠAVA 17.25: Koncert godbe na pihala. — 20.15: Koncert solistov in orkestra. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 10.30: Koncert nabojne glasbe. — 11.05: Koncert opernega orkestra. — 13.15: Opoldanski koncert. — 15.30: Godba orkestra. — 19: Skladbe za čelo. — 20.40: Operetni večer. — Lahka godba. — BERLIN 18.45: Komorna glasba. — 20: Wagnerjev večer. — Godba za ples. — FRANKFURT 19.30: Prens vsega programa iz Stuttgarta. — LANGENBERG 20.10: Orkestralni in pevski koncert. — Lahka glasba. — STUTTGART 19.30: Pesmi. — 20: Sluhoigra. — 20.45: Koncert operne glasbe. — 22.45: Godba za ples. — BUDIMPESTA 12: Vojška godba. — 17.15: Orkester in petje. — 20: Dramski večer. — Lahka glasba. — RIM 17.30: Koncert. — 21.05: Operni večer.

STONE POLJŠAK

Ljubljana, Aleksandr. c. 5.

Projektiranje in izvršitev električnih naprav in instalacij. Popravila električnih strojev in aparatov. 134

SOKOL

Sokolski dan v Verzeju

Stari častiljivi »verženski hrami« so to nedeljo, 14. t. m., zopet enkrat zaživali. Sokoli so praznovali svoj dan ob priliki društvenega telovadnega nastopa, ki se je vršil v lepo okrašenem vrtu br. Hodžeta ob prisotnosti številnih gostov iz vseh krajev Murpolja in Prekmurja, kot tudi s sodelovanjem Sokolstva iz društev Murške Sobot. okrožja (Ljutomer, Sobota, Križevci in Gor. Radgona). Dopoldanske skupne so se v redu izvršile. Popoldanski spored je bil dokaj obširen in se je hitro izvršil. Vodil ga je spretno agilni načelnik br. Hedžet ml. Pred nastopom je pozdravil zbrane goste in Sokolstvo društveni starosta br. I. Senčar, nakar je v navdušenem govoru v imenu občine trga Veržej govoril njen zastopnik br. Cmurekar ter ob sklepu še pisec teh vrst. Po odsviranju državne in vselovanske himne se je začel nastop vseh oddelkov z obveznimi vajami, kjer so posebno ugajale selske vaje domačinov pod vodstvom br. Hedžeta ml. Članice (8) iz Gor. Radgona so podale posebej ne telovadne ples v dečvah s s. Crelogovo. Pohvalno naj omenim tudi mož. naraščaj iz Križevcev pod br. Barkom s svoj. jim eksaktnim izvajanjem praskih vaj. Pri orodni telovadbi smo videli zanimive skoke čez mizo in vaje na drugo, ki so jih delali bratje iz Ljutomera in G. Radgona. Domač naraščaj z br. Rosom je podal težke Mačmove pri skušnji bolje in mu čestitam na takem uspehu. Nastopa članice pod br. žup. podnač. C. Hočevartem s sa veznimi sta primerno zaključila telovadni program, s tem je završeno tudi vse zunanje delo v Sok. Mur. okrožju, ker se prenese vse v telovadnice in na odre. Marljivo je sviral pri vsej prireditvi ljutomerska mestna godba pod br. Zacharom, a pri veseli zabavi je neumorno sviral tamburaški zbor Bralnega društva pod br. Kozarjem.

Dodatno poročamo k naši notici o prednjačem tečaju župe Ljubljana, da je imel za zbrane tečajnike ob priliki otvoritve tečaja lep programatičen nagovor župni starosta br. dr. Josip Pipenbacher, ki je zlasti naglašal velik pomen prednjakov za redno delovanje vsakega sokolskega društva ter na koncu svojega pozdravnega govora po-

Dopisi

SV. ANTON V SLOV. GORICAH. Tukajšnje mlado Sokolsko društvo priredi skupno z društvom ob Sv. Urbana še svoj drugi javni nastop 21. t. m. pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah. Razen članov nastopijo tokrat tudi še ženska deca in članice. Začetek telovadbe ob 15., po nastopu ljudska veselica v gostilni g. Role. Pridite!

ZASIP. Upraviteljstvo osnovne šole izreka najlepšo zahvalo Prosvetnemu društvu Zasip za 200 Din za revne učence tukajšnje šole.

DOMZALE. Prostovoljno gasilno društvo je v nedeljo 14. t. m. priredilo v študi vrtno veselico ob priliki prevoza ročne brizgalne v študo in prostore, ki jih je dal brezplačno na razpolago g. inž. Rudolf Willmann. Prireditve, ki se je vršila na vrtu in v prostorih ge. Fanike Brillijeve, je v glavnem po zaslugi g. inž. Willmanna in njegove rodne ter rodne Brillijeve in ostalih sodelujočih uspevala v vsakem pogledu ter mnogo pripomogla k pozitivni gasilske ideje v študi.

JEŽICA. Dramski odsek Sokolskega društva na Ježici priredi v nedeljo 21. t. m. igro »Rodoljub iz Amerike«. Vsi prijatelji Sokola so vljudno vabljeni. Začetek ob 20. uri.

147

Telefon 2718

SLOVENIA-TRANSPORT
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 36.

W. Mastermann:

Kdo jo je umoril?

Roman

Nazadnje so poklicali Anthonyjevega slugo; prišel je ves žalosten, toliko da ni jokal. Moral je potrditi, da je gospodar levičar. Na vse načine si je prizadeval, da bi ga razbremenil. »Gospod Anthony se je že toliko odvalil svojega levičarstva, da rabi nož in vilice z desno roko. Zato ne razumem, kako bi bil mogel izvršiti to dejanje.«

Državni pravdnik ga je ostro zavrnil z opazko, da ni zato tu, da bi izražal svoje osebno mnenje, ampak zato, da odgovarja na vprašanja. Sluga se je bolestno ozrl na gospodarja in odšel iz dvorane.

»Dokazno postopanje obtožbe je s tem končano,« je nazadnje proglasil Smidt. »Lahko bi bili poklicali še eno prič, namreč gospo Kenyonovo, a njena izpovedba ni važna. Razen tega moram z obžalovanjem omeniti, da to damo še vedno pogrešajo. Vsa prizadevanja, da bi jo našli, so bila doslej zaman. Prepričan sem, da sodni dvor globoko sočustvuje z njenim soprogom, ki mu je naložena toli strašna preiz-

kušnja.«

Med premorom je imel Forbes kratak razgovor z Anthonyjem. »Sir James bi rad vedel, ali vzlic vsemu, kar ste pravkar slišali, še vedno želite, da obramba predlaga, naj vas zaslišijo?«

»Seveda hočem to.«

»Rad bi vas le opozoril, da vas k temu ne morejo siliti.«

»To vem. A gotovo bi napravil na porotnike neugoden vtis, če bi se odrekel izpovedbe. Velikokrat sem v časopisih zasledoval poročila o obravnava zaradi umorov.«

Njegovi živci so ga puščali na cedilu in tudi odvetnik je bil videti blede in ves v skrbeh. »Nu, kakor hočete,« je dejal.

Ko je bil sodni dvor spet zbran, je sir James vstal.

»Nobene druge priče ne bom poklical kakor obtoženca samega,« je napovedal. S tem si je zagotovil zadnjo besedo, kar je pri obravnava zaradi umorov zelo važno.

Anthony je stopil naprej. Zdaj je bil

miren in zbran. V tej uri skrajne preizkušnje, ki je odločala o njegovi usodi, je obvladal vse svoje duševne in telesne moči. Zaman se je oziral, da bi zagledal obraz, katerega se je obenem veselil in bal. Nikjer ga ni bilo videti. Nato so se njegove oči srečale z očmi Arthurja Barrata, ki so se kakor hipnotizirane upirale vanj. Nekaj v njegovem bledem obrazu je Anthonyja tako presunilo, da dolgo ni mogel odvrniti pogleda od njega. Strah in skrajna napetost sta se izražala v Arthurjevih črtah. Anthony je šele tedaj odtrgal oči, ko je začul glas svojega zagovornika.

»Povejte gospodom porotnikom natančno, kaj ste delali tisto popoldne, ko so umorili Kitty Lakeovo.«

»Obedel sem v gostilni pri »Bršljanu« v Littleworthu in šel nato na izprehod.«

»V kateri smeri?«

»Okolica mi ni natanko znana, a mislim, da sem šel na sever proti gričjem. Sir James je nagrbnil čelo. »Tedaj v smeri proti hiši, kjer se je zgodil zločin.«

»Najbrže.«

Poslušalci so se spogledali. Ta, ki je stal pred njimi, je bil ali nedolžen človek ali pa prekanjen zločinec, ki je hotel umetno zbuditi že naprej določen dojem.

»Ali niste srečali nikogar, ki bi vas mogel spoznati?«

»Žive duše ne.«

»Ali ste bili presenečeni, ko vas je v gostilni dobil stotnik Farrar in vam povedal novico?«

»Komaj sem mu verjel. Saj nisem niti vedel, da je bila gospodična Lakeova pri Kenyonovih v gosteh.«

Začudenje je pokrilo vse obraze.

»Tedaj gotovo nimam razloga za vprašanje, ali ste vi pisali gospodični Lakeovi to pismo?«

»Niti ji nisem pisal tega pisma, niti ji nisem vobče kaj pisal.«

»Ali ste se pogosto srečali z njo?«

»Zelo redko, razen pri izkusanjih. Navadno je prišla ponjo njena mati ali gospod Barrat.«

»Kdo je gospod Barrat?«

»Zenin gospodične Madeline Lakeove, ki je sestra umorjene Kitty.«

»Razumem. Ali morete pojasniti dejstvo, da so našli vašo rokavico v gozdu, nedaleč od Kenyonove hiše?«

»Najbrže sem jo tam izgubil.«

»Ali menite, da jo je kdo pobral?«

»Nemara.«

»Tako, tako,« je porogljivo rekel Smidt, »a palice za golf imate kljub temu levičarske?«

»Tega ne morem zanikati.«

»Slišali ste izpovedbo Sare Middleto-

nove. Pod prisego je izpovedala, da ste ji dali pismo.«

»Ne morete mi nalagati odgovornosti za to, kar izpove slaboumno dekle.«

»To ni odgovor. Ali ste dali temu dekletu pismo za gospodično Lakeovo ali ne?«

»Ne.«

»Ona je tedaj lažnivka?«

»Tega nisem trdil.«

Državni pravdnik je skomignil z rameni in pogledal porotnike.

»Pravite, da ste podarili gospodični Lakeovi nož. Ali ni to čudno darilo za mlado dekle?«

»To je lahko pojasniti. V zadnjem dejanju zadnje drame, v kateri sva nastopila, sem imel nalogo, da jo umorim. nekega večera se je izkazalo, da je bil gledališki nož založen. Ker ni bilo časa za iskanje, sem vzel namestu njega ta nož. Po predstavi sem ji to povedal in ona se je šalila, češ, da sem vzel »pravi« nož. Zato sem ji ga dal v spomin.«

»Rabili ste ga tedaj zato, da ste jo na odru umorili?«

»Gospod sodnik,« je vzkliknil sir James in skočil pokoncu, »po mojem mnenju je to zelo neumestna opazka!«

»Tega mnenja sem tudi jaz,« je strogo rekel sodnik. »Opazka je bila popolnoma neprikladna, zato zahtevam, da jo prekličete.«

Dijakom ob začetku šolskega leta v vednost!

Vsak dijak, ki kupi o

knjigarni Tiskovne zadruga

v Ljubljani, Prešernova ulica 54

Čim večji je
kupni znesek
večja je izbira.

vsaj za Din 100.-- si lahko izbere lepo leposlovno knjižo.

Izrabite to priliko in kupite šolske knjiže v zgornaj imenovani knjižarni!

Rezilo, ki Vas bo zadovoljilo!

ROTBART-LUXUOSA
ROTBART-SONDERKLASSE
MOND-EXTRA GOLD
ROTBART (LILA)
MOND-EXTRA (GRÜN)

ROTH-BUCHNER D. D., Špeciialna tovarna aparatov za britje in rezil, BERLIN-TEMPELHOF DN.
Zastopnik za Jugoslavijo: MORIC A. KALDERON, Beograd, Knez Mihajlov Venac 23 a

GRATIS

pošljemo vsaki materi

„Nasveti
zdravnika
mladim
materam“

1:097

Na zahtevo poslano od NESTLÉ, Martičeva 11, Zagreb

PODJETJE ZELEZNINSKE IN KOVINSKE STROKE IŠČE za vodstvo eksportnega oddelka v železni stroki temeljito verziranja ter običajev eksportnega poslovanja popolnoma večjega

STROKOVNJAKA

ki naj bi bil po možnosti jugoslovanski državljan ter razen slovenskega jezika bil še zmožen nemškega, angleškega, francoskega, italijanskega in eventualno tudi španskega jezika.

Prosilci, ki odgovarjajo tem pogojem, se vabijo, naj pošljejo svoje ponudbe z navedbo referenc, čimprejšnjega nastopa ter zahtevkov na plači pod šifro »Eksportni strokovnjak« na Jugosl. Rudolf Mosse d. d., Zagreb, Jelačićev trg 5. 13117

MALI PEUGEOT

poltovorni, in Ansaldo-Limulina, kakor tudi: 1 Ariel 500 cm³, z električno razsvetljavo ter prikolico, 1 A. J. S. motor, S. V. in 2 posamezni prikolici ter 1 6 cylindrski automotor Steyr, v popolnem stanju, ugodno naprodaj. Poizve se v garaži Iv. Kopač, Ljubljana, Bleiweisova cesta 52. 13064

Prvovrsten, pri modnih trgovinah v Beogradu temeljito vpeljan

ZASTOPNIK

ki ima že zastopstvo kravat, želi zastopati tvornico kakega kurantnega artikla — perilo ali slično.

Ponudbe na: Tovarno ovratnic Rozi Hribar & Comp., Slovenjgradec. 12998

Potnika

poštenega in agilnega, ki je veliko zunaj in dobro vpeljan, IŠČEMO za industrijo kravat, za vso Slovenijo. Lahko vzame ta artikel tudi zraven drugega zastopstva.

Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja pod šifro »Pošten in agilen 1000« na oglasni oddelek »Jutra«. 13057

Nervoznos!

splošna osenost, prerenne usahenje, reumatizem in druge bolezni uničujejo organizem onih, katerih kri je polna strupov in izrabljenih snovi, kakor so sečna kislina, urati, oksolati in dr.

Zaradi zavarovanja pred boleznijo in tudi zaradi ale zdravljenja je treba od časa do časa čistiti kri goril navedenih strupov s fiziološkim ekstraktom (kako »Kalefluid« D. Kalenčenko) iz sile mlade živali. Po končanem zdravljenju s »Kalefluidom« preidejo bolečine, slabosti, delanostnost in bivši bolnik zopet uživa vse lepote mladostnega življenja.

Brezplačno se pošilja sva metoda »Pomlajevanje in zdravljenje bolezni« — preporod moči in zdravlja. Obrnite se na naslov: Miloš Marković, Beograd, Kralja Milana 38. »Kalefluid« lahko dobite v vseh lekarnah in drogerijah. 1146

Izobraženo dekle

sprejmemo, da se pričel nemškemu jeziku. Dobra prehrana, klavir, vrt. Priključek k družini. Pojasnila daje: Sekretar Kurz, Graz, Mühlgasse 43. 13126

Čenj, občinstvu se priporoča za vsa kleparstva in vodovodna instalacijska dela

FRANZ BÜGEL, LJUBLJANA, Gospodarska cesta 6. 11468

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogačnik, Bobocičeva 5

krepi in zdravi
ZELEDEC
LOVRO SEBENIČ
Ljubljana VII.

Kavarna 'KAZINO' Bled

13114
v soboto 20. sept.
poslovilni večer
prihujbene Radio-kapele
ERIK HERSE
Veliki kabaretni spored

Zakaj ta pena bolje čisti Vaše zobe?

Zakaj COLGATE-pasta ondi čisti, kjer lahko počne gniti zob?

Ta slika pokazuje, kako se vize COLGATE-jeva »čistilna« pasta (ob njeni površinski napetosti) do globljih razpokline in jo tudi ondi očisti, kamor ne more doseči zobna ščetka

COLGATE ne polira samo površine... ona osnaži popolno ma, kajti ona izplakne nesnago tudi iz najfinjših razpoklin.

Ne zadovoljite se s samim očiščenjem površine, to znore vsaka pasta. Uporabljajte le eno, ki ima posebno lastnost, da pronikne v fine razpoke, kjer se nabira nesnaga in kamor z navadnimi ščetkami ne moremo prodreti.

Novi znanstveni poizkusi so dokazali visoko prodornost COLGATE-paste. Ta temelji na njeni posebni lastnosti (nizka površinska napetost), ki je lastna kipeci se peni. Ta učinkovita pena, ki takoj nastane pri krtačenju, se vleže v vsako najfinjšo razpoklino, omehta notri skrito nesnago in jo izplakne.

Pomislite, da obstoji naloga zobne paste v tem, da osnaži zobe. Nobena pasta ne more izčisti pyorrheje, nobena pasta ni v stanu nevtralizirati kisline v ustih. COLGATE ne trdi, da to stori — toda ima pravico, da jo smatramo za najboljšo čistilno sredstvo.

Oglasi v „Jutru“ imajo
siguren uspeh!

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglaševanje v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelki »Jutra«, se plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu poide ali kako drugo informacijo stiče se z malimi oglasom naj priloži v znamenih oicer ne bo prejel odgovora! 2 Din

CENE MALIM OGLASOM:

Zenitve in dopisovanja ter oglaševanje trgovskega in nekomercialnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Priročnik za šifro 5 Din. Vse pristojbine je upošljal oglasom z naročnikom, ki se oglašuje ne priobčen. Št. č. rač. pri Posl. hranilnici v Ljubljani, 14842.

Muške dobi

Manufakturst
vse potrebne stvari za domačo uporabo. Posredovanje in posredovanje referenc je posredovanje na področju Jutra v Celju pod šifro »Jutra«.
39447-1

Trgovski pomočnik
vse potrebne stvari za domačo uporabo. Posredovanje in posredovanje referenc je posredovanje na področju Jutra v Celju pod šifro »Jutra«.
39447-1

Klepar. vajenca
v vse obrisne in hile sprejme takoj K. Bock, Tržič.
39277-1

Učenca ali učenko
v trgovino s pramo J. Kamenik, Maribor, Glavni trg.
39243-1

Dekle
na hišna dela, na delo sprejme v trgovini s pramo J. Kamenik, Maribor, Glavni trg.
39243-1

10 krog. pomočnikov in 1 prikrojvalca
ki bi se kot tak nadomestil v moji odločitvi, ali ne. Posredovanje in posredovanje referenc je posredovanje na področju Jutra v Celju pod šifro »Jutra«.
39447-1

Milinarja
samo z dobrih pričevanj sprejme takoj Osepek, Mošenik, p. Sava pri Litiji.
39393-1

Blagajničarka
sprejme za dodatno trgovino. Posredovanje in posredovanje referenc je posredovanje na področju Jutra v Celju pod šifro »Jutra«.
39447-1

Učenko
sprejme danška krojačica. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39513-1

Čevljar. pomočnika
le dobro izurjenega v šivarskih delih sprejme Fr. Starč v Ljubljani.
39533-1

Dva slaščičarska vajenca
poštenih staršev sprejme. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39537-1

20 tesarjev in 30 težakov
sprejme lag. Dukič in dr. na stavbi »Dunav«, Ljubljana, Aleksandrova cesta.
39528-1

Prekajevalec
preizkušen v proizvodnji svežih klobasniških izdelkov, kakor tudi v praksi solenju šunk in mesa ter pravi izdelovalca na Blitzi stroja, leti 15. oktobra t. l. svojo sedanjo službo premešči. Ima same prave reference. Cenj. ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Prvo vrsto«.
39530-1

Pletiljo
dobro izurjeno na osemključni stroj sprejme na Opekarski cesti št. 32.
39544-1

Postrežnica
vsem za par u popoldne v bližini Sv. Petra. Naslov pove oglas. oddelki »Jutra«.
39543-1

G. Th. Rotman:
Sambo in Joko
Vesela levja zgodba.

Prodajalka
izkušena manufaktura, galanteriji in špecijariji, želi službo v mestu ali na deželi. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zanesljiva«.
39579-2

Natakarica
1822 mesta — najraje v Ljubljani. Cenj. ponudbe z navedbo plače pod šifro »Dobra moč 74« na področju »Jutra« v Trbovljah.
39587-2

Milnar in šofer
perfektni v vseh milnarskih delih ter zelo praktični šofer. Vojakišni prost. Je najboljši pripravljen, ki me mesto za takoj ali pozneje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39576-2

Trgovski pomočnik
mlad, mešane stroke, želi dobiti mesto v Ljubljani ali na Goranskem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39504-2

Prodajalka
izkušena manufaktura, galanteriji in špecijariji, želi službo v mestu ali na deželi. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zanesljiva«.
39579-2

Natakarica
1822 mesta — najraje v Ljubljani. Cenj. ponudbe z navedbo plače pod šifro »Dobra moč 74« na področju »Jutra« v Trbovljah.
39587-2

Milnar in šofer
perfektni v vseh milnarskih delih ter zelo praktični šofer. Vojakišni prost. Je najboljši pripravljen, ki me mesto za takoj ali pozneje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39576-2

Trgovski pomočnik
mlad, mešane stroke, želi dobiti mesto v Ljubljani ali na Goranskem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39504-2

Prodajalka
izkušena manufaktura, galanteriji in špecijariji, želi službo v mestu ali na deželi. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zanesljiva«.
39579-2

Natakarica
1822 mesta — najraje v Ljubljani. Cenj. ponudbe z navedbo plače pod šifro »Dobra moč 74« na področju »Jutra« v Trbovljah.
39587-2

Milnar in šofer
perfektni v vseh milnarskih delih ter zelo praktični šofer. Vojakišni prost. Je najboljši pripravljen, ki me mesto za takoj ali pozneje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39576-2

Hišnika

brem. otrok sprejme s 1. novembrom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« pod šifro »Otenjena«.
39530-1

Trg. vajenca
s primerom šolske izobrazbe in dobrih staršev, s hrano in stanovanjem v hiši sprejme A. Berdaj, trgovina s špecijarnim blagom in semeni v Mariboru.
39497-1

2 mizar. pomočnika
dobro izurjena sprejme takoj strojno mizarstvo Josip Vengar, Javornik-Jesenice.
39494-1

Sedlar. vajenca
s hrano in stanovanjem v hiši sprejme. Naslov pove oglasni oddelki »Jutra«.
39483-1

Služkinjo za vse
sprejme za gostilno. — Predstaviti se je v gostilni pri »Kamnarju«, Zaloška cesta 2.
39433-1

Iščem »rimorko«
pridno, za vsa hišna dela, ki se razume tudi v kuhinji. Plača dobra in stalna služba. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Boljša družina«.
39439-1

Kuharskega učenca ali učenko
enega ali dva sprejme večja menza v Celju v učenju. Ponudbe z navedbo starosti gostilna M. Bedjanec, Zagreb, Frankopanska ulica br. 13.
39507-1

Boljša dekle
pridno, ki zna dobro kuhati in vsa druga hišna dela opravljati, im. dobro nemški govori. Išč. boljša družina. Plaša 500—550 Din. — Slavko Walder, Zagreb, Illica 24.
39503-1

Trgovski pomočnik
mlad, večš. sofranja, zmogen voditi manjšo podružnico, z dobrih pričevanj. — Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Dobro aranžir«.
39470-1

Klepar. učenca
s hrano in stanovanjem v hiši sprejme takoj Zibert, kleparstvo, Radeče pri Zid. mostu. Prednost ima tisti, ki se je že učil kleparstva. — Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zagare«.
39572-1

Žagar
za vencijsko, spreten in vreden popravi, dobi službo. Ponudbe z navedbo delovnih služb na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zagare«.
39572-1

Gospo ali gđc.
35—40 let staro, z nekaj denarja, iščem b. gostilni in trgovini, v svrhu skupnega gospodinjstva. Ponudbe na področju »Jutra« v Mariboru pod »Razočarane«.
39438-1

G. Th. Rotman:
Sambo in Joko
Vesela levja zgodba.

Prodajalka
izkušena manufaktura, galanteriji in špecijariji, želi službo v mestu ali na deželi. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zanesljiva«.
39579-2

Natakarica
1822 mesta — najraje v Ljubljani. Cenj. ponudbe z navedbo plače pod šifro »Dobra moč 74« na področju »Jutra« v Trbovljah.
39587-2

Milnar in šofer
perfektni v vseh milnarskih delih ter zelo praktični šofer. Vojakišni prost. Je najboljši pripravljen, ki me mesto za takoj ali pozneje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39576-2

Trgovski pomočnik
mlad, mešane stroke, želi dobiti mesto v Ljubljani ali na Goranskem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39504-2

Prodajalka
izkušena manufaktura, galanteriji in špecijariji, želi službo v mestu ali na deželi. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zanesljiva«.
39579-2

Natakarica
1822 mesta — najraje v Ljubljani. Cenj. ponudbe z navedbo plače pod šifro »Dobra moč 74« na področju »Jutra« v Trbovljah.
39587-2

Milnar in šofer
perfektni v vseh milnarskih delih ter zelo praktični šofer. Vojakišni prost. Je najboljši pripravljen, ki me mesto za takoj ali pozneje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39576-2

Trgovski pomočnik
mlad, mešane stroke, želi dobiti mesto v Ljubljani ali na Goranskem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39504-2

Prodajalka
izkušena manufaktura, galanteriji in špecijariji, želi službo v mestu ali na deželi. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zanesljiva«.
39579-2

Natakarica
1822 mesta — najraje v Ljubljani. Cenj. ponudbe z navedbo plače pod šifro »Dobra moč 74« na področju »Jutra« v Trbovljah.
39587-2

Milnar in šofer
perfektni v vseh milnarskih delih ter zelo praktični šofer. Vojakišni prost. Je najboljši pripravljen, ki me mesto za takoj ali pozneje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39576-2

Trgovski pomočnik
mlad, mešane stroke, želi dobiti mesto v Ljubljani ali na Goranskem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39504-2

Prodajalka
izkušena manufaktura, galanteriji in špecijariji, želi službo v mestu ali na deželi. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zanesljiva«.
39579-2

Natakarica
1822 mesta — najraje v Ljubljani. Cenj. ponudbe z navedbo plače pod šifro »Dobra moč 74« na področju »Jutra« v Trbovljah.
39587-2

Milnar in šofer
perfektni v vseh milnarskih delih ter zelo praktični šofer. Vojakišni prost. Je najboljši pripravljen, ki me mesto za takoj ali pozneje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39576-2

Kroj. pomočnika

na malo delo sprejme takoj Josip Koc, krojač, Kranj 50.
39573-1

Natakarico
šedne zunanjosti, pridno in pošteno, ki je vajena ne-koliško šivanja ali v kuhinji, sprejme takoj ali s 1. oktobrom t. l. Ponudbe po možnosti s sliko na naslov, ki za pove oglasni oddelki »Jutra«.
39586-1

Gradbeni risar
mlad in dober dobi nameščenje pri arh. Jos. Costaperrari, Ljubljana, Knafjeva ulica 15.
39533-1

2 čevljar. vajenca
za vso obrisne sprejme takoj Karl Henigmann, Toplice pri Novem mestu.
39465-1

Učenca
za mesarsko obrt sprejme takoj Janko Barlič, Toplice pri Zagorju.
39532-1

Gospodičino
starejšo s 2 večletno prakso sprejme k 2 fantomka. Znan mora pospravljati sobe in čistiti parkete. Dopolni se z navedbo prejšnjih služb na oglasni oddelki »Jutra« pod šifro »Vestna in marljiva«.
39481-1

Gospodičino
staro č. 24 let, sprejme k 4 nad 6 l. starim otrokom. Znan mora šivati in imeti vsake vrste predmetov, opravlja par ur dnevno pisarniške posle. Deplice na oglas. oddelki »Jutra« pod »Zanesljiva in zmogljiva«.
39482-1

Trgovski pomočnik
sprejme industrijsko podjetje v bližini Ljubljane. Absolventne dvoraz. trgovske šole ali akademije naj pošlje svoje ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zagare«.
39491-1

Potnika
manufaktura stroke — za obisk privatnih strank na Goranskem, sprejme pod ugodnimi pogoji v stalno službo. Cenj. ponudbe na področju »Jutra« na Jelenihah pod šifro »Potnik«.
39373-1

Kuharja
(Küchenchef) ali prvorazredno kuharico sprejme takoj gostilna M. Bedjanec, Zagreb, Frankopanska ulica br. 13.
39507-1

Boljša dekle
pridno, ki zna dobro kuhati in vsa druga hišna dela opravljati, im. dobro nemški govori. Išč. boljša družina. Plaša 500—550 Din. — Slavko Walder, Zagreb, Illica 24.
39503-1

Trgovski pomočnik
mlad, večš. sofranja, zmogen voditi manjšo podružnico, z dobrih pričevanj. — Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Dobro aranžir«.
39470-1

Klepar. učenca
s hrano in stanovanjem v hiši sprejme takoj Zibert, kleparstvo, Radeče pri Zid. mostu. Prednost ima tisti, ki se je že učil kleparstva. — Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zagare«.
39572-1

Žagar
za vencijsko, spreten in vreden popravi, dobi službo. Ponudbe z navedbo delovnih služb na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zagare«.
39572-1

Gospo ali gđc.
35—40 let staro, z nekaj denarja, iščem b. gostilni in trgovini, v svrhu skupnega gospodinjstva. Ponudbe na področju »Jutra« v Mariboru pod »Razočarane«.
39438-1

G. Th. Rotman:
Sambo in Joko
Vesela levja zgodba.

Prodajalka
izkušena manufaktura, galanteriji in špecijariji, želi službo v mestu ali na deželi. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zanesljiva«.
39579-2

Natakarica
1822 mesta — najraje v Ljubljani. Cenj. ponudbe z navedbo plače pod šifro »Dobra moč 74« na področju »Jutra« v Trbovljah.
39587-2

Milnar in šofer
perfektni v vseh milnarskih delih ter zelo praktični šofer. Vojakišni prost. Je najboljši pripravljen, ki me mesto za takoj ali pozneje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39576-2

Trgovski pomočnik
mlad, mešane stroke, želi dobiti mesto v Ljubljani ali na Goranskem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39504-2

Prodajalka
izkušena manufaktura, galanteriji in špecijariji, želi službo v mestu ali na deželi. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zanesljiva«.
39579-2

Natakarica
1822 mesta — najraje v Ljubljani. Cenj. ponudbe z navedbo plače pod šifro »Dobra moč 74« na področju »Jutra« v Trbovljah.
39587-2

Milnar in šofer
perfektni v vseh milnarskih delih ter zelo praktični šofer. Vojakišni prost. Je najboljši pripravljen, ki me mesto za takoj ali pozneje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39576-2

Trgovski pomočnik
mlad, mešane stroke, želi dobiti mesto v Ljubljani ali na Goranskem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39504-2

Prodajalka
izkušena manufaktura, galanteriji in špecijariji, želi službo v mestu ali na deželi. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zanesljiva«.
39579-2

Natakarica
1822 mesta — najraje v Ljubljani. Cenj. ponudbe z navedbo plače pod šifro »Dobra moč 74« na področju »Jutra« v Trbovljah.
39587-2

Milnar in šofer
perfektni v vseh milnarskih delih ter zelo praktični šofer. Vojakišni prost. Je najboljši pripravljen, ki me mesto za takoj ali pozneje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39576-2

Trgovski pomočnik
mlad, mešane stroke, želi dobiti mesto v Ljubljani ali na Goranskem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39504-2

Krajevne zastopnike

iščem. Zastopnik trajen. — Predmet potrebuje vsaka trgovina. Brezkonkurenčna ponost. Ponudbe pod šifro »Nr. 24437« na Publicitas, Zagreb, Illica 9.
39506-3

Očiščenje spalnih uprav
in vaskovirne lesne oprave sprejme na domu takoj. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39421-3

Trgovski zastopnik
dobro vpeljan, s pisarno v Ljubljani, ima odjemalce v Sloveniji in delu Hrvatske (galanterijski, modni predmeti), dela tudi z vsemi energijami te stroke, išče kompenzira, trgovsko nabavljiva gospoda, kateri bi tudi poteval, v svrhu povečanja delokroga in prevzema samoprodaje izdelane predmeta, v starosti do 40 let, s primernim zneskom do 100.000 Din. — Stvarne ponudbe na oglas. oddelki »Jutra« pod šifro »Zastopnik išče kompenzira«.
39301-3

Knjige
Brandes, Hauptströmungen d. Literatur d. XIX. Jahrh. zvezka I—IV kupim. — Ponudbe z navedbo cene pod »Brandes« na oglas. oddelki »Jutra«.
39424

Službe išče
Mizarski vajenec ki se je že nekaj časa učil, bi rad nadaljeval učno dobo pri mojstru, kjer bi imel vso obris. Naslov pošlji na oglasni oddelki »Jutra« pod šifro »Priden in ubogljiv«.
39416-2

Kontoristinja
lic. trg. šole prosi nameščenje. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Prva služba«.
39199-2

Ekonom. vrtnar
samski, vzrizen v vseh kmetijskih panogah, s prakso samostojnega vrtnarja, želi nameščenja s 1. oktobrom kot oskrbnik vrtnar, ali vinikar, proti primerni plači. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39390-2

Trgovski pomočnik
ki ima osebno pravico, išče mesto skladiščnika ali kaj primernejša. Ponudbe pod »Kavčija 433« na področju »Jutra« v Trbovljah.
39412-2

Frizerski pomočnik
prvorazen vlasiar, več vseh vrst maskiranja, strizanja bubi glavic, išče mesto. Cenjene ponudbe na področju »Jutra« v Celju pod šifro »Oktober 1«.
39468-2

Trgovski pomočnik
mlajša in agilna moč ter dobra prodajalka za vsa špecijarna trgovina s takoj sprejmeta. — Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Agilna trgovka moč 1930«.
39344-2

Inteligentna gospa
stara 30 let, iz dobre rodbine, ki se po udarich do vse izgubila, želi mesto gospodinje pri samostojni hiši. Gre tudi za majhno plačo, če sme imeti vsakega triletnega otroka pri sebi. — Ponudbe v nemškem jeziku na oglas. oddelki »Jutra« pod »Wirtschaftliche«.
39457-2

Avtoigeničen varilec
izurjen in z dobrih pričevanj, išče službo za takoj ali po dogovoru. Dopolni se z navedbo plače na področju »Jutra« pod »Dobro izurjen«.
39506-2

Mlada gospodična
simpatična, trg. nabavljiva in večletno pisarno, praktično, večš. slov. srbšč. in nemškega jezika, išče primerno mesto v Sloveniji, Hrvatski ali Srbiji. Gre tudi za delo. Cenjene ponudbe z navedbo plače na področju »Jutra« v Mariboru pod šifro »Zanesljiva 63«.
39463-2

Gospodična
starejša in vesela gospodična, ljubiteljska otrok — išče mesto pri boljšem dohodnem gospodu z otroci ali brez. Gre tudi za delo. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zanesljiva«.
39503-2

Trgovski pomočnik
mlad, mešane stroke, želi dobiti mesto v Ljubljani ali na Goranskem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39504-2

Prodajalka
izkušena manufaktura, galanteriji in špecijariji, želi službo v mestu ali na deželi. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zanesljiva«.
39579-2

Natakarica
1822 mesta — najraje v Ljubljani. Cenj. ponudbe z navedbo plače pod šifro »Dobra moč 74« na področju »Jutra« v Trbovljah.
39587-2

Milnar in šofer
perfektni v vseh milnarskih delih ter zelo praktični šofer. Vojakišni prost. Je najboljši pripravljen, ki me mesto za takoj ali pozneje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39576-2

Trgovski pomočnik
mlad, mešane stroke, želi dobiti mesto v Ljubljani ali na Goranskem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39504-2

Prodajalka
izkušena manufaktura, galanteriji in špecijariji, želi službo v mestu ali na deželi. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zanesljiva«.
39579-2

Natakarica
1822 mesta — najraje v Ljubljani. Cenj. ponudbe z navedbo plače pod šifro »Dobra moč 74« na področju »Jutra« v Trbovljah.
39587-2

Milnar in šofer
perfektni v vseh milnarskih delih ter zelo praktični šofer. Vojakišni prost. Je najboljši pripravljen, ki me mesto za takoj ali pozneje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39576-2

Trgovski pomočnik
mlad, mešane stroke, želi dobiti mesto v Ljubljani ali na Goranskem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
39504-2

Prodajalka
izkušena manufaktura, galanteriji in špecijariji, želi službo v mestu ali na deželi. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Zanesljiva«.
39579-2

Natakarica
1822 mesta — najraje